

**WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
ODDZIAŁ INFORMACJI ANALIZ I BADAŃ**

**RYNEK PRACY
WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO
w 2006 r.**

ZIELONA GÓRA MARZEC 2007 ROK

S P I S   T R E Ś C I

Wstęp – uwagi do opracowania	3
ROZDZIAŁ 1. Ogólna charakterystyka regionu	4
ROZDZIAŁ 2. Charakterystyka rynku pracy	6
2.1. Aktywni zawodowo i pracujący.....	6
2.2. Poziom i stopa bezrobocia.....	8
2.3. Zróżnicowanie terytorialne bezrobocia w regionie.....	11
2.4. Bezrobocie w lubuskim na tle kraju i innych województw.....	14
ROZDZIAŁ 3. Wybrane kategorie bezrobotnych	17
3.1. Bezrobotne kobiety.....	17
3.2. Bezrobotni zamieszkali na wsi.....	18
3.3. Bezrobotni posiadający prawo do zasiłku.....	20
3.4. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy.....	20
3.5. Osoby bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki.....	21
3.6. Cudzoziemcy.....	21
ROZDZIAŁ 4. Struktura bezrobotnych według wieku, wykształcenia, stażu pracy oraz czasu pozostawania bez pracy	22
5.1. Bezrobotni według wieku.....	22
4.2. Bezrobotni według poziomu wykształcenia.....	24
4.3. Bezrobotni według stażu pracy.....	26
4.2. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy.....	26
ROZDZIAŁ 5. Kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	27
5.1. Długotrwale bezrobotni.....	29
5.2. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych.....	30
5.3. Młodzież do 25 roku życia.....	31
5.4. Bezrobotni powyżej 50 roku życia.....	32
5.5. Samotnie wychowujący dzieci.....	33
5.6. Niepełnosprawni.....	33
ROZDZIAŁ 6. Bezrobotni według sekcji działalności gospodarczej (wg PKD)	36
6.1. Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według sekcji PKD.....	38
ROZDZIAŁ 7. Bezrobotni według grup zawodowych i specjalności	39
ROZDZIAŁ 8. Usługi i instrumenty rynku pracy	42
8.1. Usługi rynku pracy.....	42
8.1.1. Pośrednictwo pracy.....	42

8.1.2. Poradnictwo zawodowe	50
8.1.3. Kluby pracy	52
8.1.4. Szkolenia, ...	54
8.2. Instrumenty rynku pracy.....	57
8.2.1. Prace interwencyjne.....	57
8.2.2. Roboty publiczne.....	59
8.2.3. Dofinansowanie działalności gospodarczej I refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.....	60
8.2.4. Staże.....	61
8.2.5. Przygotowanie zawodowe.....	62
8.2.6. Prace społecznie użyteczne.....	64
ROZDZIAŁ 9. DZIAŁANIA WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY NA RZECZ	
ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA.....	65
9.1. Działalność Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej.....	65
9.2. Obsługa Europejskiego Funduszu Społecznego.....	71
9.3. Realizacja Programów Unii Europejskiej.....	72
8.3.1. Sektorowy program operacyjny rozwój zasobów ludzkich.....	72
8.3.2. Zintegrowany program operacyjny rozwoju regionalnego.....	73
9.4. Realizacja umów międzyrządowych, migracja zarobkowa.....	75
9.5. EURES – Europejskie Służby Zatrudnienia.....	76
9.6. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie bezrobocia.....	78
9.7. Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych.....	79
9.8. Agencje zatrudnienia.....	79
9.9. Służba zastępcza.....	80
9.10. Współpraca Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze z innymi urzędami i instytucjami.....	81
9.11. Partnerstwo lokalne.....	87
ROZDZIAŁ 10. WYDATKI FUNDUSZU PRACY.....	89
ROZDZIAŁ 11. STAN BEZROBOCIA W GMINACH.....	92
POSUMOWANIE.....	94
ANEKS STATYSTYCZNY.....	97

Przedruk w całości lub w części oraz wykorzystanie danych statystycznych w druku dozwolone wyłącznie z podaniem źródła

WSTĘP – Uwagi do opracowania

Opracowanie “Bezrobocie w województwie lubuskim – rok 2006” jest roczną analizą stanu i struktury bezrobocia rejestrowanego i jego płynności przygotowaną przez Oddział ds. Informacji, Analiz i Badań w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Zielonej Górze.

Celem niniejszego opracowania jest zaprezentowanie oceny stanu i struktury bezrobocia oraz charakterystycznych tendencji i zjawisk związanych z naszym regionem w 2006 roku, stanowiących podstawę do określenia dalszych działań na rzecz łagodzenia jego skutków przez urzędy pracy jak też pozostałych partnerów działających na rynku pracy.

Analiza zawiera krótką charakterystykę województwa lubuskiego oraz obejmuje wybrane informacje dotyczące stanu i struktury bezrobocia, z uwzględnieniem:

- cech demograficzno-społecznych
- płynności bezrobocia
- struktury bezrobocia ze szczególnym uwzględnieniem kategorii bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy
- działania urzędów pracy na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia

Opracowanie składa się z części opisowej oraz tabelarycznej (aneks statystyczny), prezentującej dane statystyczne według powiatów województwa lubuskiego.

Przy sporządzaniu opracowania opierano się przede wszystkim na danych zawartych w obligatoryjnej sprawozdawczości o rynku pracy oraz o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu, sporządzanej przez powiatowe urzędy pracy. Korzystano ponadto z informacji i opracowań Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze oraz Ministerstwa i Polityki Społecznej. Ponadto do obliczenia miar i wskaźników potrzebnych do przeprowadzenia niniejszej analizy wykorzystano literaturę z zakresu metod statystycznych.

Do opracowania analizy wykorzystano również dane z działalności Wydziałów Wojewódzkiego Urzędu Pracy: Wydziału Pośrednictwa Pracy Krajowego i Zagranicznego, Wydziałów Obsługi EFS, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej oraz Wydziału Rynku Pracy.

ROZDZIAŁ 1.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA REGIONU

Województwo lubuskie, powstałe w wyniku reformy administracyjnej kraju w 1999 r., składa się z 14 powiatów (w tym: 12 powiatów ziemskich oraz 2 miasta na prawach powiatu – Gorzów Wielkopolski i Zielona Góra) oraz 81 gmin (7 miejskich, 33 miejsko - wiejskich i 41 wiejskich). Zgodnie z wymogami statystycznymi (NTS3) województwo zostało podzielone na dwa podregiony: gorzowski i zielonogórski.

Pod względem powierzchni (13 984 kilometry kwadratowe) lubuskie jest na trzynastej pozycji wśród innych województw w kraju, pod względem liczby mieszkańców (1 008,6 tys. osób) zajmuje ostatnie miejsce. W populacji mieszkańców dominująca jest grupa w wieku produkcyjnym – 65,4% oraz w wieku przedprodukcyjnym – 21,0%. Stopień urbanizacji województwa lubuskiego wskazuje na jego wyraźny przemysłowo – rolniczy charakter - w miastach żyje 64,0% ludności.

Lubuskie należy do regionów średnio uprzemysłowionych. Wartość produkcji sprzedanej przemysłu w 2006 r. wynosiła 15,6 mld zł, co daje 14 miejsce w kraju. Lubuskie wypracowuje ok. 2,4% PKB, co daje mu wśród 16 województw lokatę 15. Jednak wartość PBK przeliczona na jednego mieszkańca (ok. 22 tys. zł) lokuje nasz region na miejscu 8. Średnia płaca brutto w województwie lubuskim należy jednak do najniższych w regionach.

Charakterystyczną cechą gospodarki województwa jest obecność zakładów przemysłowych różnej wielkości. W produkcji przemysłowej dominują: wytwarzanie artykułów spożywczych i napojów, oraz produkcja drewna i wyrobów z drewna. W niektórych branżach lubuskie firmy mają bardzo poważny udział w produkcji krajowej: w przypadku materiałów podłogowych z drewna - prawie 30%, obuwia – 19%, mebli – 10%. Wśród większych firm duże znaczenie mają zakłady z branż: chemicznej, celulozowo-papierniczej, elektronicznej, drzewnej. Znacząca jest też m.in. pozycja firm meblarskich, przemysłu spożywczego, tekstylnego, a także prowadzących działalność wydawniczą i poligraficzną. Znaczącą rolę odgrywają również przedsiębiorstwa produkujące materiały budowlane, w tym wiodącą rolę odgrywa produkcja ceramicznych materiałów budowlanych.

Lubuskie jest województwem przygranicznym, nic więc dziwnego, że jego wiodące firmy największą część przychodów czerpią z eksportu. Nie zawsze jest to kierunek zachodni, bo liderzy regionu działają również na rynkach wschodnich i w Turcji. Przygraniczne położenie jest też poważnym atutem dla inwestorów szukających dogodnych lokalizacji. Województwo lubuskie ma dla nich interesujące oferty, przede wszystkim w przemyśle, usługach, turystyce. Ze względu na przygraniczne położenie i oferowane ulgi podatkowe szczególnie atrakcyjna dla inwestorów jest Kostrzyńsko – Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna, będąca pod względem

obszaru szóstą strefą w kraju. Wartość dotychczasowych poczynionych tam inwestycji to 1,3 mld. zł, co zaowocowało powstaniem 27 fabryk, gdzie pracę znalazło ponad 7 tys. osób. Obecnie w Strefie budowanych jest 7 zakładów, a po ich uruchomieniu w 2007 r. zatrudnienie w Strefie przekroczy 10 tysięcy pracowników.

Według danych Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze w końcu grudnia 2006 r. w województwie lubuskim, w rejestrze REGON zarejestrowanych było 105,5 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. o 3,4% więcej niż w analogicznym okresie 2005 r. Jednostki sektora prywatnego stanowiły 94,3% wszystkich podmiotów w rejestrze, przy czym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły 80,5% sektora prywatnego. Jako podstawowy rodzaj prowadzonej działalności 33,0% zarejestrowanych podmiotów zadeklarowało działalność handlową, 18,4% - działalność z sekcji obsługa nieruchomości i firm, 9,2% - z sekcji budownictwo, 8,6% - z sekcji przemysł oraz 6,8% z sekcji transport, gospodarka magazynowa i łączność.

Uogólniając, na koniec 2006 r., najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych było w sferze usług – 78,4%, w budownictwie – 9,2%, w przemyśle – 8,6%, w rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie – 3,8%. W powiatach województwa lubuskiego, największy odsetek zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, odnotowano w:

- usługach:
  - Słubice (84,2% ogółu podmiotów),
  - Żary (81,5%),
  - grodzki Zielona Góra (81,4%),
  - Krosno Odrzańskie (80,7%),
  - grodzki Gorzów Wielkopolski (80,2%).
- budownictwie:
  - Sulęcín (11,6% ogółu podmiotów),
  - Międzyrzecz (11,0%),
  - grodzki Gorzów Wielkopolski (10,9%),
  - ziemski Zielona Góra (10,7%).
- przemysle:
  - ziemski Gorzów Wielkopolski (11,0% ogółu podmiotów),
  - Nowa Sól (10,7%),
  - Strzelce Krajeńskie (10,6%),
  - ziemski Zielona Góra (10,5%),
  - Świebodzin (10,1%).
- rolnictwie, leśnictwie i łowiectwie:
  - Strzelce Krajeńskie (8,1% ogółu podmiotów),

- Wschowa (7,9%),
- Sulęcín (7,8%),
- Międzyrzecz (5,7%).

Najwięcej podmiotów działa na terenie dwóch powiatów grodzkich: Gorzowa Wielkopolskiego - 16,6% i Zielonej Góry - 14,6%, oraz w powiatach: żarskim - 9,7%, żagańskim - 7,4%, zielonogórskim - 7,1%, świebodzińskim i nowosolskim – 6,1% oraz międzyrzeckim – 6,0%.

ROZDZIAŁ 2.

CHARAKTERYSTYKA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE

2.1 Aktywni zawodowo i pracujący.

Według stanu na koniec 2006 r. w województwie lubuskim było 199,9¹ tys. osób pracujących (w ciągu roku odnotowano wzrost o 4,1%).

Pracujące kobiety w liczbie 97,8 tys. osób stanowiły 48,9% ogółu pracujących w województwie lubuskim. Największy odsetek pracujących kobiet odnotowano w powiatach:

- Sulęcín (56,2% ogółu pracujących),
- grodzki Gorzów Wielkopolski (54,1%),
- Wschowa (51,7%),
- Żagań (51,5%).

Najmniejszy odsetek pracujących kobiet odnotowano w powiatach:

- ziemski Zielona Góra (42,0% ogółu pracujących),
- ziemski Gorzów Wielkopolski (44,5%),
- Świebodzin (45,2%).

W lubuskim, w sektorze prywatnym, pracowało 117,0 tys. osób (58,5% ogółu), w sektorze publicznym 82,9 tys. osób (41,5%).

Największy odsetek pracujących w sektorze prywatnym odnotowano w powiatach:

- ziemski Gorzów Wielkopolski (67,2% ogółu pracujących),
- Świebodzin (66,3%),

¹ Źródłem danych o pracujących jest roczne sprawozdanie statystyczne Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy w 2005 r. wg stanu na dzień 31 XII, obejmujące: osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w których liczba pracujących wynosi powyżej 9 osób, a także jednostki prowadzące działalność gospodarczą o liczbie pracujących do 9 osób z następujących sekcji PKD: rolnictwo i łowiectwo oraz administracja publiczna i obrona narodowa.

- Strzelce Krajeńskie (65,7%),
- Wschowa (64,6%),
- Żary (64,4%).

W województwie lubuskim, biorąc pod uwagę rodzaj działalności, najwięcej osób pracowało w usługach – 118,6 tys. osób, czyli 59,3% ogółu. Największy odsetek pracujących w usługach odnotowano w powiatach:

- grodzki Zielona Góra (76,1% ogółu pracujących),
- Krosno Odrzańskie (65,4%),
- grodzki Gorzów Wielkopolski (65,2%),

Najmniejszy odsetek pracujących w usługach odnotowano w powiatach:

- ziemski Gorzów Wielkopolski (43,2% ogółu pracujących),
- Wschowa (44,8%),
- Strzelce Krajeńskie (45,0%).

W lubuskim w przemyśle i budownictwie pracowało 76,4 tys. osób, czyli 38,2% ogółu. Największy odsetek pracujących w przemyśle i budownictwie odnotowano w powiatach:

- ziemski Gorzów Wielkopolski (52,0% ogółu pracujących),
- Strzelce Krajeńskie (50,4%),
- Świebodzin i Wschowa (49,7%).

Najmniejszy odsetek pracujących w przemyśle i budownictwie odnotowano w powiatach:

- grodzki Zielona Góra (23,8% ogółu pracujących),
- Krosno Odrzańskie (30,0%),
- Słubice (30,1%).

W rolnictwie, leśnictwie i łowiectwie pracowało, w województwie lubuskim, 4,9 tys. osób, czyli 2,5% ogółu. Największy odsetek pracujących w rolnictwie, leśnictwie i łowiectwie odnotowano w powiatach:

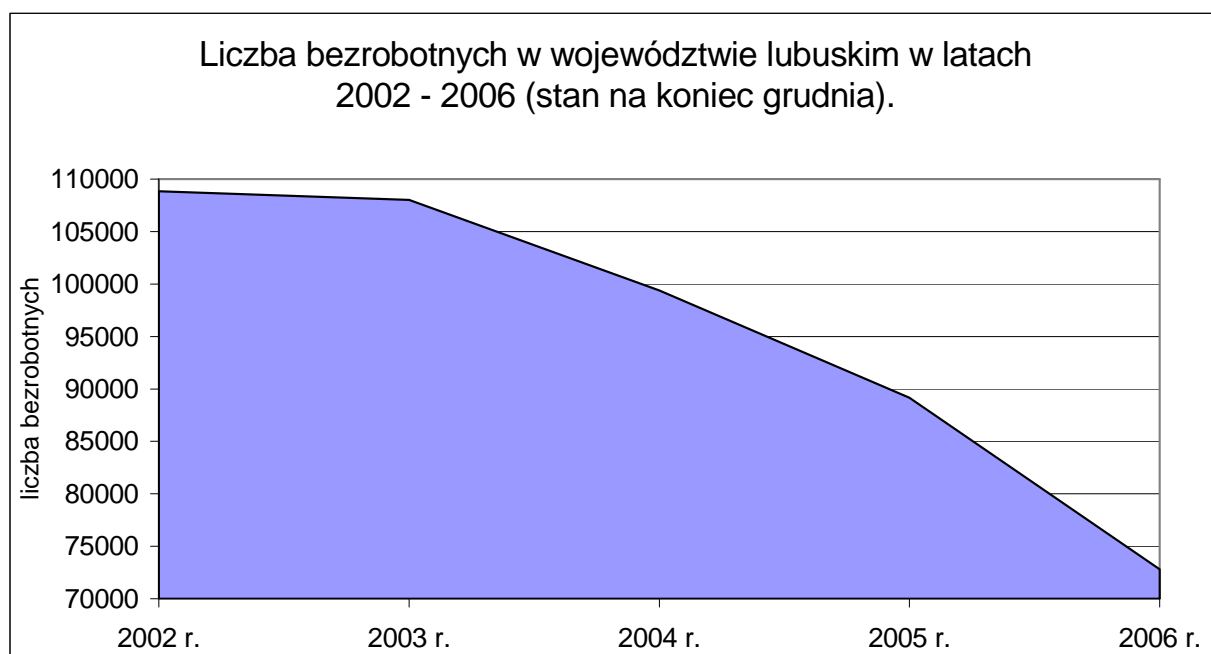
- Słubice (5,9% ogółu pracujących),
- Wschowa (5,4%),
- ziemski Gorzów Wielkopolski (4,8%),
- Strzelce Krajeńskie i Krosno Odrzańskie (4,6%).

W podregionie gorzowskim pracowało 78,3 tys. osób (39,2% ogółu), a w podregionie zielonogórskim pracowało 121,5 tys. osób (60,8% ogółu).

2.2. Poziom i stopa bezrobocia.

W końcu grudnia 2006 r. w województwie lubuskim zarejestrowanych było **72 816** bezrobotnych. W okresie dwunastu miesięcy 2006 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o **16 335** osób, tj. o **18,3%**. Od chwili powstania województwa lubuskiego, tj. od 1999 r., omawiany rok jest kolejnym po 2003, gdzie mamy do czynienia z rocznym spadkiem liczby zarejestrowanych bezrobotnych, przy czym dynamika spadku jest coraz większa. Obrazuje to poniższy wykres:

W 2006 r. wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano na przestrzeni dwóch miesięcy (styczeń i grudzień), w pozostałych miesiącach odnotowano spadek (największy w kwietniu i maju).

W poszczególnych powiatowych urządzeniach pracy dynamikę spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych przedstawia poniższa tabela:

	Liczba bezrobotnych grudzień 2006 r.	Wzrost, spadek(-) w 2006 r.	Dynamika [31 XII 2005 r.=100%]
OGÓŁEM	72 816	- 16 335	81,7
Gorzów Wlkp. (grodzki)	4 854	- 3 321	59,4
Gorzów Wlkp. (ziemski)	3 478	- 1 284	73,0
Krosno Odrzańskie	6 185	- 530	92,1
Międzyrzecz	4 725	- 869	84,5
Nowa Sól	8 904	- 1 768	83,4
Słubice	3 786	- 666	85,0
Strzelce Krajeńskie	5 017	- 1 025	83,0
Sulęcín	2 426	- 485	83,3
Świebódzin	3 022	- 659	82,1

Wschowa	2 499	- 582	81,1
Zielona Góra (grodzki)	5 675	- 1 015	84,8
Zielona Góra (ziemski)	5 899	- 1 032	85,1
Żagań	8 097	- 939	89,6
Żary	8 249	- 2 160	79,2

Na przestrzeni 12 miesięcy 2006 r. we wszystkich powiatowych urzędach pracy odnotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych. W liczbach bezwzględnych najwięcej bezrobotnych zmniejszyło się w trzech urzędach pracy: gorzowskim (grodzkim) – o 3 321 osób, żarskim – o 2 160 osób oraz nowosolskim – o 1 768 osób.

W 2006 r. największą dynamikę spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano w powiatach: Gorzów Wielkopolski. (grodzki) – o 40,6%, Gorzów Wielkopolski (ziemski) - o 27,0% oraz Żary – o 20,8%.

Od stycznia do grudnia 2006 r. w województwie lubuskim zarejestrowano 113 031 nowych bezrobotnych, o 6 523 osoby więcej niż w analogicznym okresie 2005 r. Wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych:

- 54 843 osoby, tj. **48,5%** to kobiety,
- 82 827 osób, tj. **73,3%** to poprzednio pracujący,
- 42 959 osób, tj. **38,0%** to mieszkańcy wsi,
- 13 386 osób, tj. **11,8%** to osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły,
- 37 549 osób, tj. **33,2%** to bezrobotni do 25 roku życia,
- 56 955 osób, tj. **50,4%** to długotrwale bezrobotni,
- 15 794 osoby, tj. **14,0%** to bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- 34 721 osób, tj. **30,7%** to bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych,
- 4 934 osoby, tj. **4,4%** to samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia,
- 4 713 osób, tj. **4,2 %** to niepełnosprawni.

W poszczególnych powiatowych urzędach pracy liczba nowych rejestracji bezrobotnych w 2006 r. wynosiła:

Wyszczególnienie	Napływ do bezrobocia
Gorzów Wielkopolski (grodzki)	11 086
Gorzów Wielkopolski (ziemski)	5 858
Krosno Odrzańskie	7 180
Międzyrzecz	6 352
Nowa Sól	9 418
Słubice	5 083
Strzelce Krajeńskie	6 833
Sulęcín	4 078
Świebodzin	4 936
Wschowa	4 031
Zielona Góra (grodzki)	9 129
Zielona Góra (ziemski)	8 113

Żagań	10 014
Żary	20 920

W ciągu dwunastu miesięcy 2006 r. wyrejestrowanych zostało 129 366 bezrobotnych o 12 620 więcej niż w analogicznym okresie 2005 r. Największą liczbę bezrobotnych wyrejestrowano z przyczyn:

- podjęcia pracy – 55 181 osób, tj. **42,7%**,
- nie potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy – 34 688 osób, tj. **26,8%**,
- rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej – 13 487 osób, tj. **10,4%**,
- rozpoczęcia stażu – 5 352 osoby, tj. **4,1%**,
- dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego – 5 058 osób, tj. **3,9%**,
- rozpoczęcia szkolenia – 4 157 osób, tj. **3,2%**,
- rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy – 2 397 osób, tj. **1,9%**.

W poszczególnych PUP liczba wyłączeń z ewidencji wynosiła:

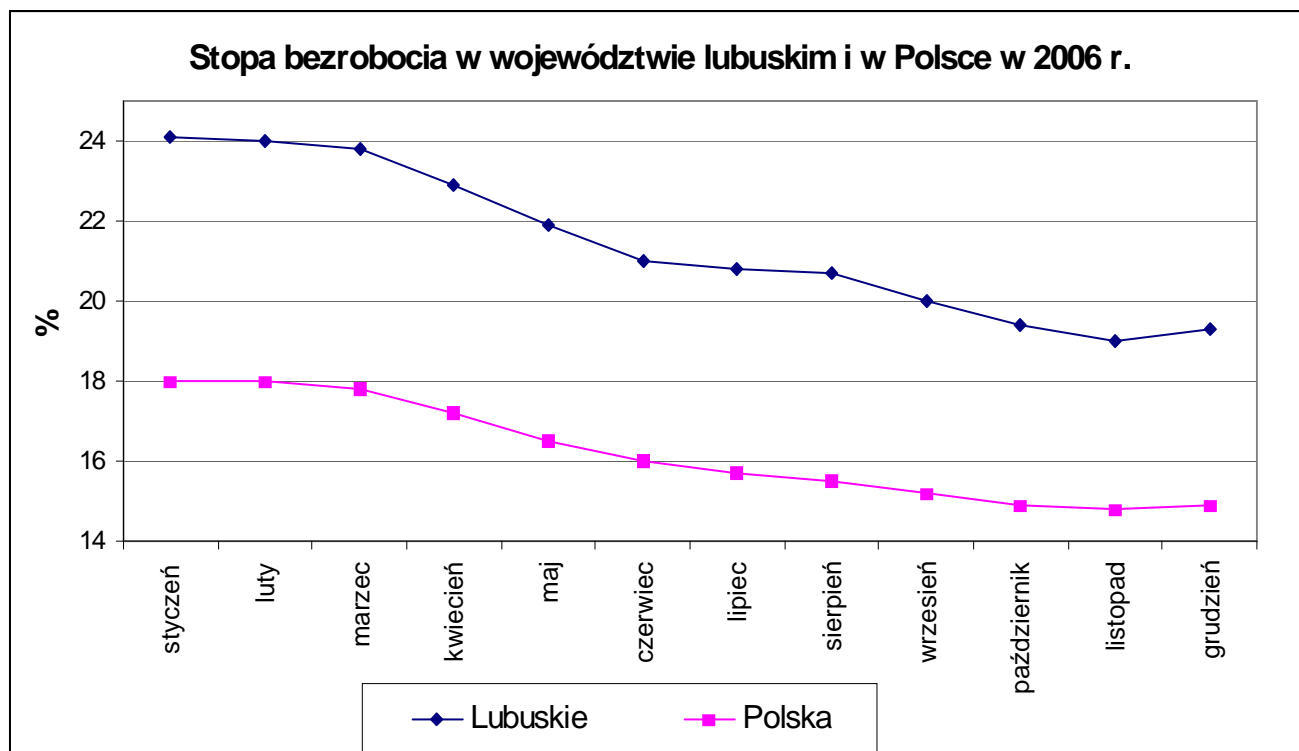
Wyszczególnienie	Odływ z bezrobocia
Gorzów Wielkopolski (grodzki)	14 407
Gorzów Wielkopolski (ziemski)	7 142
Krosno Odrzańskie	7 710
Międzyrzecz	7 221
Nowa Sól	11 186
Słubice	5 749
Strzelce Krajeńskie	7 858
Sulęcín	4 563
Świebodzin	5 595
Wschowa	4 613
Zielona Góra (grodzki)	10 144
Zielona Góra (ziemski)	9 145
Żagań	10 953
Żary	23 080

Stopa bezrobocia na Ziemi Lubuskiej na koniec grudnia 2006 r. kształtowała się na poziomie 19,3% (w grudniu 2005 r. – 23,0%) i pod względem jej wysokości znaleźliśmy się na trzecim/czwartym miejscu, wspólnie z województwem kujawsko-pomorskim, natomiast za województwem warmińsko-mazurskim (23,7%) i zachodniopomorskim (21,7%). W Polsce stopa bezrobocia kształtowała się na poziomie 14,9% (w grudniu 2005 r. – 17,6%). W 2006 r. spadek stopy bezrobocia miał miejsce we wszystkich województwach, przy czym lubuskie znalazło się w grupie czterech województw o najwyższej dynamice spadku stopy bezrobocia.

Na koniec grudnia 2006 r. najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiecie: krośnieńskim – 32,6%, nowosolskim – 30,0% i żagańskim – 29,9%. Najniższą stopą bezrobocia wyróżniały się: m. Gorzów Wlkp. – 9,3%, m. Zielona Góra – 10,2% oraz powiat świebodziński – 13,0%.

Stopę bezrobocia niższą od średniej dla Polski odnotowano w trzech powiatach, natomiast stopę bezrobocia przewyższającą średnią ogólnopolską odnotowano w jedenastu powiatach.

Stopę bezrobocia w poszczególnych miesiącach 2006 r. obrazuje poniższy wykres:

2.3. Zróżnicowanie terytorialne bezrobocia w regionie

Bezrobocie w lubuskim jest zróżnicowane w poszczególnych powiatach. Ta niejednorodność jest wynikiem zarówno nierównomiernego rozwoju społeczno – gospodarczego regionów, jak i różnego stopnia zaawansowania procesów restrukturyzacyjnych.

Zróżnicowanie tego zjawiska odzwierciedla wskaźnik stopy bezrobocia. Rozpiętość przedziału wielkości wskaźnika stopy bezrobocia, tj. różnica pomiędzy najniższą a najwyższą stopą bezrobocia, w powiatach wynosiła w końcu 2006 r. – 23,3 punktu procentowego (grodzki gorzowski – 9,3%, krośnieński – 32,6%).

W końcu 2006 r. stopę bezrobocia poniżej wskaźnika obliczonego dla województwa (19,3%) odnotowano w 6 powiatach: grodzkim gorzowskim – 9,3%, grodzkim zielonogórskim – 10,2%, świebodzińskim – 13,0%, ziemskim gorzowskim – 16,3%, sulęcińskim i wschowskim – 17,7%. W pozostałych ośmiu powiatach stopa bezrobocia przekroczyła wartość średniej wojewódzkiej.

Należy zaznaczyć, że według stanu z końca grudnia 2006 r. spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w odniesieniu do stanu z końca 2005 r. nastąpił we wszystkich

powiatach naszego województwa, to dynamika omawianego zjawiska była znacznie zróżnicowana. Najwyższa dynamika spadku bezrobocia w roku ubiegłym nastąpiła w powiatach grodzkim i ziemskim gorzowskim oraz żarskim, a najniższa dynamika spadku w powiatach krośnieńskim i żagańskim.

Ranking powiatów, według stopy bezrobocia, przedstawia poniższa tabela:

XII 2005 r.			XII 2006 r.		
L.p.	Powiaty	Stopa bezrobocia (grudzień 2005 r.)	L.p.	Powiaty	Stopa bezrobocia (grudzień 2006 r.)
1.	Zielona Góra (grodzki)	12,1	1.	Gorzów Wlkp. (grodzki)	9,3
2.	Gorzów Wlkp. (grodzki)	15,1	2.	Zielona Góra (grodzki)	10,2
3.	Świebodzin	16,6	3.	Świebodzin	13,0
4.	Wschowa	20,7	4.	Gorzów Wlkp. (ziemski)	16,3
5.,6.	Sulęcín	21,5	5.	Sulęcín	17,7
5.,6.	Gorzów Wlkp. (ziemski)	21,5	6.	Wschowa	17,7
7.	Zielona Góra (ziemski)	24,6	7.,8.	Słubice	20,8
8.	Słubice	24,8	7.,8.	Zielona Góra (ziemski)	20,8
9.	Międzyrzecz	25,4	9.	Międzyrzecz	21,9
10.	Żary	28,9	10.	Żary	23,6
11.	Żagań	32,5	11.	Strzelce Krajeńskie	28,0
12.	Strzelce Krajeńskie	33,2	12.	Żagań	29,9
13.	Nowa Sól	34,9	13.	Nowa Sól	30,0
14.	Krosno Odrzańskie	35,1	14.	Krosno Odrzańskie	32,6

Podsumowując sytuację według układu terytorialnego, odnotowujemy we wszystkich z powiatów spadek bezrobocia, zarówno w liczbach bezwzględnych jak i procentowym wskaźniku bezrobocia. W 2006 r. największy spadek stopy bezrobocia odnotowano w powiatach:

- Gorzów Wielkopolski (grodzki) – o 5,8 punktu procentowego,
- Żary – o 5,3 punktu procentowego,
- Gorzów Wielkopolski (ziemski) i PUP Strzelce Krajeńskie – o 5,2 punktu procentowego.

Najmniejszy spadek stopy bezrobocia odnotowano w powiatach:

- Zielona Góra (grodzki) – o 1,9 punktu procentowego,
- Krosno Odrzańskie – o 2,5 punktu procentowego,
- Żagań – o 2,6 punktu procentowego.

W 2006 r. zaszły pewne przetasowania w rankingu powiatów, dla którego odnośnikiem jest poziom stopy bezrobocia. Na jego czoło wysunął się PUP Gorzów Wielkopolski (grodzki), dystansując dotychczasowego wieloletniego lidera tego typu rankingów PUP Zieloną Górę (grodzki). Swoje pozycje poprawiły również dwa inne powiaty: Gorzów Wielkopolski (ziemski)

i Strzelce Krajeńskie, spychając w dół tabeli Wschowę i Żagań. Pozostałe urzędy pracy zachowały swoje dotychczasowe miejsca.

Jednak 2006 r. nie przyniósł większych zmian w sytuacji tych powiatów, które od lat przodują w niekorzystnej sytuacji jeżeli chodzi o rynek pracy. Poniżej przedstawiono pokrótce charakterystykę powiatu gdzie sytuacja jest szczególnie trudna w zakresie bezrobocia oraz powiatu, gdzie sytuacja układa się najkorzystniej w porównaniu z innymi powiatami naszego województwa.

Powiat krośnieński

Na koniec grudnia w powiecie krośnieńskim zarejestrowanych było 6 185 osób, oznacza to w stosunku do grudnia 2005 r. spadek bezrobocia o 530 osób (o 7,9%). Natomiast stopa bezrobocia dla tego powiatu kształtowała na najwyższym poziomie z całego województwa i wynosiła na koniec omawianego okresu 32,6%. Można więc powiedzieć, że na tle ogólnego trendu spadku bezrobocia w poszczególnych powiatach, sytuacja na krośnieńskim rynku pracy niewiele się polepszyła i w dalszym ciągu kształtuje się niekorzystnie pod względem bezrobocia.

Osób młodych w wieku do 25 lat zarejestrowanych było 1 237 i w okresie 12 miesięcy 2006 r. liczba ich zmniejszyła się o 146, a ich udział wynosił 20,0%. Bezrobotnych zamieszkałych na wsi było 3 200 tj. o 219 mniej niż przed rokiem, a ich udział był dosyć znaczny bo wynosił ponad połowę bezrobotnych – 51,7%. Występuje w tym powiecie również bardzo wysoki udział bezrobotnych długotrwale pozostających bez pracy - 4 220 osób, co stanowiło 68,2% ogółu bezrobotnych (średnia wojewódzka wynosiła 62,9%). Jest to jeden z najwyższych wskaźników udziału długotrwale bezrobotnych w zestawieniu z innymi powiatami naszego województwa. W okresie 12 miesięcy liczba długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się o 495 osób. Natomiast - 1 097 osób to bezrobotni powyżej 50 roku życia, stanowiąc 17,7% ogółu bezrobotnych. W okresie 2006 r. ich liczba zmniejszyła się o 6 osób.

Powiat ten posiada najniższy wskaźnik osób bezrobotnych z wyższym wykształceniem. Stanowili oni zaledwie 1,8% całej populacji bezrobotnych w tym powiecie, przy średniej wojewódzkiej wynoszącej 4,6%. Jednocześnie bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym i poniżej stanowili 70,8% całej populacji bezrobotnych, przy średniej wojewódzkiej wynoszącej 66,7%. W 2006 r. w powiecie krośnieńskim zarejestrowało się 7 180 osób i stanowiły one 6,4% całego napływu odnotowanego w województwie, natomiast wyrejestrowało się 7 710 osób, co stanowiło 6,0% całego odpływu z bezrobocia.

Urzędy pracy w tym powiecie miały do dyspozycji 2 865 ofert pracy, tj. o 241 więcej niż w 2005 r. Z kolei na pracę subsydiowaną złożono 947 ofert, czyli 33,0% wszystkich ofert w tym

powiecie było finansowanych z Funduszu Pracy. W stosunku do 2005 r. liczba ofert subsydiowanych wzrosła o 226.

Powiat krośnieński należy do obszarów gorzej rozwiniętych gospodarczo, z dużym udziałem ludności wiejskiej. Stolica tego powiatu praktycznie do dzisiaj nie zlikwidowała negatywnych skutków opuszczenia miasta przez wojsko, głównego pracodawcy i dużego konsumenta usług miejskich. Na wielki przemysł nie ma w tym powiecie szans, a perspektywa dalszego rozwoju to postawienie na turystykę, rekreację i ekologiczną produkcję rolną.

Powiat gorzowski (grodzki)

Na koniec grudnia 2006 r. w rejestrach tego powiatowego urzędu pracy zarejestrowane były 4 854 osoby, co oznacza spadek o 3 321 osób, czyli o 40,6%. W stosunku do grudnia 2005 r. w tym regionie odnotowano najwyższą dynamikę spadku bezrobocia w województwie lubuskim. Stopa bezrobocia wyniosła dla tego powiatu 9,3%. Jeżeli chodzi o długotrwale bezrobotnych było ich zarejestrowanych 2 437 osób tj. stanowili oni najniższy w województwie udział bo 50,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W okresie 12 miesięcy liczba długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się o 2 268 osób. Z kolei w wieku do 25 lat były 762 osoby bezrobotne tj. 15,7% całej populacji bezrobotnych, przy czym na przestrzeni 2006 r. ich liczba zmniejszyła się o 593 osoby.

Osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i poniżej stanowiły 55,1% ogółu bezrobotnych (średnia dla województwa to 66,7%). Natomiast osoby z wykształceniem wyższym stanowiły 12,4% ogółu bezrobotnych. Wskaźnik ten był wysoki w porównaniu do średniej dla województwa wynoszącej 4,6%.

W 2006 r. odnotowano w tym powiecie, jedną z najwyższych w lubuskim, liczbę nowozarejestrowanych bezrobotnych – 11 086 osób, co stanowiło 9,8% udziału rejestracji w całym województwie. Wyrejestrowała się jeszcze bardziej pokaźna liczba osób – 14 407, tj. 11,1% całego odpływu z bezrobocia.

W 2006 r. powiatowy urząd pracy miał do dyspozycji 4 288 ofert pracy w tym 1 459 na formy subsydiowane, które stanowiły 34,0% wszystkich ofert. W 2005 r. wpłynęły 4 072 oferty, z tego 47,4% stanowiły oferty na pracę subsydiowaną.

2.4. Bezrobocie w lubuskim na tle kraju i innych województw

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w Polsce w końcu grudnia 2006 r. wyniosła 2 309,4 tys. osób. Na przestrzeni roku bezrobocie zmniejszyło się 463,6 tys.

osób tj. o 16,7%. W województwie lubuskim dynamika spadku bezrobocia była wyższa od średniej ogólnopolskiej.

Stopa bezrobocia w kraju w końcu grudnia 2006 r. wyniosła 14,9%. W porównaniu do sytuacji sprzed roku wysokość tego wskaźnika spadła o 2,7 punktu procentowego. Natomiast w naszym województwie spadek tego wskaźnika wynosił 3,7 punktu procentowego.

Najwyższa stopa bezrobocia występowała w województwach:

warmińsko-mazurskim	23,7%
zachodniopomorskim	21,7%
kujawsko-pomorskim	19,3%
lubuskim	19,3%

Najniższą stopą bezrobocia charakteryzowały się województwa:

małopolskie	11,4%
wielkopolskie	11,8%
mazowieckie	11,9%
śląskie	12,8%

Między poszczególnymi województwami widoczne są duże różnice w rozpiętości tego wskaźnika. Najwyższa stopa bezrobocia występująca w województwie warmińsko-mazurskim jest przeszło dwukrotnie wyższa, niż w województwie małopolskim czy wielkopolskim. Stopę bezrobocia poniżej średniej krajowej odnotowano tylko w 6 województwach: małopolskim, mazowieckim oraz podlaskim, łódzkim, wielkopolskim i śląskim, a w pozostałych 10 województwach wskaźnik ten jest powyżej średniej krajowej. Liczbę bezrobotnych na koniec grudnia 2005 i 2006 r. oraz stopę bezrobocia w poszczególnych województwach przedstawia poniższa tabela:

WOJEWÓDZTWO	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (w tys.)		Dynamika (31.12.2005 = 100%)	Stopa bezrobocia (31.12.2006 r.) {%}
	31.12.2005 r.	31.12.2006 r.		
POLSKA	2 773,0	2 309,4	83,3	14,9
dolnośląskie	233,3	185,4	79,4	16,8
kujawsko – pomorskie	188,0	160,1	85,2	19,3
lubelskie	156,8	141,8	90,4	15,5
lubuskie	89,1	72,8	81,7	19,3
łódzkie	198,4	160,7	81,0	14,8
małopolskie	178,1	145,3	81,6	11,4
mazowieckie	332,5	285,6	85,9	11,9
opolskie	69,4	60,0	86,6	16,3
podkarpackie	163,9	145,2	88,5	16,5
podlaskie	73,2	61,8	84,4	13,3
pomorskie	159,9	125,9	78,7	15,5

śląskie	281,3	229,8	81,7	12,8
świętokrzyskie	117,7	99,4	84,4	17,8
warmińsko – mazurskie	150,9	127,6	84,6	23,7
wielkopolskie	211,4	169,1	80,0	11,8
zachodniopomorskie	168,8	138,9	82,3	21,7

Pod względem ilości zarejestrowanych bezrobotnych w urzędach pracy na koniec grudnia 2006 r. przodują wielkie województwa: mazowieckie z liczbą zarejestrowanych bezrobotnych 285,6 tys., śląskie 229,8 tys. i dolnośląskie 185,4 tys. Lubuskie z liczbą 72,8 tys. zarejestrowanych bezrobotnych znajdowało się na trzecim miejscu o najniższej liczbie bezrobotnych. Mniejsza liczba bezrobotnych występowała tylko w województwie opolskim i podlaskim.

Na przestrzeni 2006 r. spadek bezrobocia nastąpił we wszystkich 16 województwach. Nasze województwo pod względem dynamiki spadku bezrobocia uplasowało się na szóstym miejscu po województwach: pomorskim, dolnośląskim, wielkopolskim, łódzkim i małopolskim. Pod względem dynamiki spadku stopy bezrobocia lubuskie znalazło się na trzeciej pozycji w kraju po województwach: zachodniopomorskim (spadek o 3,9 punktu procentowego) i dolnośląskim (spadek o 3,8 punktu procentowego). Najniższą dynamikę spadku stopy bezrobocia odnotowano w województwach: lubelskim (o 1,5 punktu procentowego), mazowieckim (o 1,9 punktu procentowego), podkarpackim (o 2,0 punktu procentowego).

Struktura bezrobotnych w naszym województwie zasadniczo nie odbiega od średnich wielkości ogólnopolskich. Dotyczy to podstawowych grup bezrobotnych, jak: kobiety, zamieszkali na wsi, bezrobotni w wieku do 25 lat. Widoczny jest stosunkowo niski udział długotrwale bezrobotnych i w miarę duży udział bezrobotnych z prawem do zasiłku. Niekorzystnym zjawiskiem jest spory odsetek bezrobotnych powyżej 50 roku życia i bezrobotnych o niskich kwalifikacjach zawodowych.

Również struktura bezrobotnych w sąsiednich województwach nie różni się zasadniczo od bezrobocia w Lubuskim, co przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Bezrob. kobiety	Bezrob. z prawem do zasiłku	Bezrob. zamieszk. na wsi	Bezrob. z wykształ. zawod. i poniżej	Bezrob w wieku do 25 lat	Bezrob. pow. 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni
POLSKA	56,5	13,5	43,5	63,4	20,6	18,8	65,7
dolnośląskie	56,3	14,9	34,7	65,3	16,8	23,7	65,1
wielkopolskie	62,6	14,7	46,5	64,3	22,7	17,2	62,6
zachodniopomorskie	56,6	16,1	40,9	67,8	18,3	21,2	66,4
lubuskie	55,7	16,4	43,5	66,7	19,4	20,2	62,9

ROZDZIAŁ 3.

WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH.

3.1. Bezrobotne kobiety

W końcu grudnia 2006 r. w ewidencji urzędów pracy województwa lubuskiego zarejestrowane były 40 542 kobiety, o 6 759 mniej (o 14,3%) niż w tym samym okresie 2005 r. Jednak mniejsza dynamika spadku zarejestrowanych bezrobotnych kobiet, niż bezrobotnych ogółem, doprowadziła do wzrostu ich udziału z 53,1% do 55,7% w końcu 2006 r.

Najwyższym udziałem bezrobotnych kobiet charakteryzowały się powiaty: ziemski zielonogórski (61,5%), ziemski gorzowski (58,4%), żarski (58,3%) i międzyrzecki (58,2%).

Tylko w jednym powiecie w naszym województwie - sulęcińskim odnotowano większy procentowo udział mężczyzn niż kobiet. Generalnie odsetek bezrobotnych kobiet jest mniejszy w powiatach mniej uprzemysłowionych, gdzie z kolei jest większy odsetek ludności wiejskiej.

W 2006 r. roku liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się we wszystkich 14 powiatach. Największy spadek odnotowano w powiatach: miejski Gorzów Wielkopolski – o 38,8%, ziemski Gorzów Wielkopolski – o 23,6%, Świebodzin – o 16,1%, Nowa Sól – o 15,7%. Najmniejszy spadek bezrobotnych kobiet odnotowano w powiatach: Krosno Odrzańskie – o 4,3% i Sulęcín – o 4,4%.

Kobiety w 2006 r. w "napływie" bezrobotnych (54 843 osoby) stanowiły 48,5% ogółu, w "odpływie" z rejestrów bezrobotnych (61 602 osoby) stanowiły 47,6% ogółu bezrobotnych. Największą liczbę bezrobotnych kobiet wyrejestrowano z przyczyn:

- podjęcia pracy – 26 403 osoby, tj. **43,0%**,
- nie potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy – 13 304 osoby, tj. **21,6%**,
- rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej – 6 888 osób, tj. **11,2%**,
- rozpoczęcia stażu – 3 831 osób, tj. **6,2%**,
- dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego – 3 266 osób, tj. **5,3%**,
- rozpoczęcia szkolenia – 1 750 osób, tj. **2,8%**,
- rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy – 1 658 osób, tj. **2,7%**.

W województwie lubuskim najwięcej bezrobotnych kobiet było w wieku 25 – 34 lat (30,0%) i w wieku 45 – 54 lat (26,0%).

Struktura bezrobotnych kobiet wg wykształcenia wskazuje, że 5,2% bezrobotnych kobiet posiadało wykształcenie wyższe, 35,1% wykształcenie średnie i policealne, 28,4% wykształcenie zasadnicze zawodowe, a 31,2% wykształcenie gimnazjalne i poniżej. W 2006 r. niewielki wzrost liczby bezrobotnych kobiet odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym. W pozostałych kategoriach odnotowano spadek liczby zarejestrowanych kobiet, przy

czym największy spadek odnotowano wśród bezrobotnych kobiet legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym (o 19,9%).

Z kolei w 2006 r. odnotowano spadek udziału kobiet powyżej 12 miesięcy bez pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych kobiet. Na koniec grudnia 2006 r. wskaźnik ten wynosił 47,3%, podczas gdy dwanaście miesięcy wcześniej - 50,4%. Jednak w dalszym ciągu udział kobiet powyżej 12 miesięcy bez pracy jest większy niż analogiczny wskaźnik dla mężczyzn wynoszący 36,1%.

Podobnie niekorzystnie dla kobiet kształtuje się ich udział wśród grup osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Przedstawia to poniższa tabela (stan na 31.XII 2006 r.):

Osoby bezrobotne	Udział [w%] wśród kobiet	Udział [w%] wśród mężczyzn
do 25 roku życia	20,1	18,5
długotrwale bezrobotne	66,8	58,0
powyżej 50 roku życia	15,6	25,9
bez kwalifikacji zawodowych	32,1	27,9
samotnie wych. dziecko do 7 r. życia	10,1	0,8
niepełnosprawne	3,7	3,9

Występująca duża dysproporcja, na korzyść kobiet, wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia, związana jest z szybszym uzyskiwaniem przez kobiety praw emerytalnych.

3.2. Bezrobotni zamieszkali na wsi

Według stanu na koniec grudnia 2006 r. w województwie lubuskim zarejestrowanych było 31 644 bezrobotnych zamieszkałych na wsi, stanowiąc 43,5% ogółu bezrobotnych. W stosunku do końca 2005 r. liczba bezrobotnych mieszkańców wsi zmniejszyła się o 5 858 osób, tj. o 15,6%. Jednak mniejsza dynamika spadku tej grupy bezrobotnych, w stosunku do bezrobotnych ogółem spowodowała, że udział bezrobotnych mieszkańców wsi w 2006 r. wzrósł o 1,4 punktu procentowego.

Bezrobocie na wsi ma nieco inny charakter niż w mieście, jest trwalsze, a rynek pracy na wsi jest mniej podatny na zmiany. Mieszkańcy na wsi są grupą szczególnie zagrożoną bezrobociem, bowiem oprócz bezrobocia rejestrowanego występuje na tych obszarach bezrobocie ukryte. Bezrobocie ukryte wynika m.in. z faktu, że duża część ludności wiejskiej nie jest uprawniona do rejestrowania się w urzędach pracy, ponieważ posiada gospodarstwa rolne o powierzchni większej niż przewidują przepisy prawne.

W województwie lubuskim istnieje duże zróżnicowanie terytorialne w kształtowaniu się bezrobocia na wsi. W siedmiu powiatach udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych przekracza 50%, w tym w pięciu osiągnął 60% i więcej.

Najwyższym udziałem bezrobotnych zamieszkałych na wsi charakteryzowały się powiaty: ziemski Gorzów Wielkopolski (69,0%), ziemski Zielona Góra (65,8%), Międzyrzecz (65,3%), Sulęcín (61,5%) i Świebodzin (61,3%). Najmniejszy udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi, w ogólnej liczbie bezrobotnych (poza miastami na prawach powiatu), odnotowano w powiatach: Nowa Sól (37,3%) i Słubice (37,6%).

W 2006 r. roku liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zmniejszyła się we wszystkich powiatach. Największy spadek odnotowano w powiatach: ziemski Gorzów Wielkopolski – o 28,5%, Żary – o 21,0%, Świebodzin i Wschowa – o 18,7%, Strzelce Krajeńskie – o 17,1%. Najmniejszy spadek bezrobotnych zamieszkałych na wsi odnotowano w powiatach: Krosno Odrzańskie – o 6,4% i Żagań – o 8,1%.

Bezrobotni zamieszkali na wsi w 2006 r. w “napływie” bezrobotnych (42 959 osób) stanowili 38,0% ogółu, w “odpływie” z rejestrów bezrobotnych (48 817 osób) stanowili 37,7% ogółu bezrobotnych. Największą liczbę bezrobotnych zamieszkałych na wsi wyrejestrowano z przyczyn:

- podjęcia pracy – 22 118 osób, tj. **45,3%**,
- nie potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy – 12 266 osób, tj. **25,0%**,
- rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej – 5 144 osoby, tj. **10,5%**,
- rozpoczęcia stażu – 1 863 osoby, tj. **3,8%**,
- dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego – 1 823 osoby, tj. **3,7%**,
- rozpoczęcia szkolenia – 1 635 osób, tj. **3,3%**,
- rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy – 769 osób, tj. **1,6%**.

W województwie lubuskim, najwięcej bezrobotnych zamieszkałych na wsi, odnotowano w wieku 25 – 34 lat (26,5%) oraz w wieku 45 – 54 lat (25,7%).

Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi wg wykształcenia wskazuje, że 2,3% bezrobotnych zamieszkałych na wsi posiadało wykształcenie wyższe, 23,3% wykształcenie średnie i policealne, 34,5% wykształcenie zasadnicze zawodowe, a 39,8% wykształcenie gimnazjalne i poniżej. W 2006 r. niewielki wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych, zamieszkałych na wsi, odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym, natomiast największy spadek odnotowano wśród bezrobotnych legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym (o 20,7%).

W 2006 r. odnotowano spadek udziału osób zamieszkałych na wsi, powyżej 12 miesięcy bez pracy, w ogólnej liczbie bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Na koniec grudnia 2006 r. wskaźnik ten wynosił 44,7%, rok wcześniej – 47,8%.

Jeżeli chodzi o wyraźne różnice w strukturze między bezrobotnymi ogółem, a bezrobotnymi zamieszkałymi na wsi, to widoczne odchylenia zauważalne są przede wszystkim w poziomie wykształcenia. Z danych wynika, że statystyczny bezrobotny zamieszkały na wsi jest gorzej wykształcony, gdyż znacznie mniejszy jest udział osób z wykształceniem wyższym oraz z policealnym i średnim, a o wiele większy osób bez wykształcenia, w odniesieniu do ogólnej liczby bezrobotnych. Również o 2,4 punktu procentowego większy jest udział na wsi osób będących powyżej 12 miesięcy bez pracy.

3.3. Bezrobotni posiadający prawo do zasiłku

W ewidencji urzędów pracy województwa lubuskiego, na koniec 2006 r., zarejestrowanych było 11 907 osób z prawem do pobierania zasiłku, stanowiąc 16,4% ogólnej liczby bezrobotnych. Udział bezrobotnych z prawem do zasiłku, w stosunku do 2005 r., wzrósł o 0,1 punktu procentowego.

Tak więc w 2006 r., po raz pierwszy od chwili powstania województwa lubuskiego, udział bezrobotnych z prawem do zasiłku przestał się zmniejszać, kształtując się w skali ogólnopolskiej na dość wysokim poziomie (tylko w dwóch województwach udział bezrobotnych z prawem do zasiłku jest wyższy niż w lubuskim).

Największy udział bezrobotnych z prawem do zasiłku występuje w powiatach: Sulęcín – 25,1%, Słubice – 21,4%, Międzyrzecz – 20,8%, najmniejszy w powiatach: Wschowa – 11,5%, ziemski Zielona Góra – 11,6%, ziemski Gorzów Wielkopolski – 12,7%.

Urzędy pracy w 2006 r. zarejestrowały 22 934 osoby bezrobotnych z prawem do zasiłku, co stanowiło 20,3% całego "napływu" do bezrobocia (w 2005 r. bezrobotni z prawem do zasiłku stanowili 24,2% całego napływu). Świadczy to o tym, że przeważająca większość osób rejestruje się w urzędach pracy nie przepracowawszy wymaganego do zasiłku czasu pracy.

Wyłączonych z ewidencji zostało 25 531 osób z prawem do zasiłku, co stanowiło 19,7% całego "odpływu" z bezrobocia (w 2005 r. - 14,4%). Podobny udział zarejestrowanych i wyrejestrowanych bezrobotnych z prawem do zasiłku, przyczynił się w 2006 r. do stabilizacji poziomu tej kategorii bezrobotnych.

3.4. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy

Według stanu na koniec grudnia 2006 r. w rejestrach bezrobotnych ze zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy pochodziły 1 633 osoby, stanowiąc 2,2% ogółu bezrobotnych. W odniesieniu do stanu na koniec 2005 r., liczba osób tej kategorii bezrobotnych zmniejszyła się o 1 031 osób, czyli o 38,2%.

Na koniec 2006 r. największy udział osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy odnotowano w powiecie żagańskim – 3,4%, oraz w powiatach: gorzowskim (ziemskim), zielonogórskim (grodzkim) i żagańskim – 2,7%. Natomiast najmniejszy udział osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy odnotowano w powiatach: wschowskim – 0,8% i świebodzińskim – 0,9%.

W ciągu 12 miesięcy 2006 roku liczba zwolnionych osób w tym trybie, które się zarejestrowały w powiatowych urzędach pracy, wyniosła 1 128 osób (rok wcześniej – 1 770 osób). Natomiast wyrejestrowano w powiatowych urzędach pracy 2 159 osób tej kategorii bezrobotnych, w tym 1 153 osoby z powodu podjęcia pracy (53,4%).

3.5. Osoby bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

Od stycznia do końca grudnia 2006 r., w województwie lubuskim, zarejestrowano 13 386 bezrobotnych osób będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (w 2005 r. – 14 091 osób). W okresie 12 miesięcy 2006 r. najwięcej bezrobotnych osób, będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, zarejestrowano w powiatach: żarskim – 1 603 osoby, gorzowskim (grodzkim) – 1 504 osoby, nowosolskim – 1 245 osób, zielonogórskim (grodzkim) – 1 222 osoby.

Na koniec grudnia 2006 r. w rejestrach bezrobotnych było 2 969 osób tej kategorii bezrobotnych, co stanowiło 4,1% ogółu bezrobotnych (w 2005 r. – 3,7%). Największy udział bezrobotnych osób, do 12 miesięcy po ukończeniu szkoły, odnotowano w końcu grudnia w powiatach: wschowskim – 7,0% ogółu bezrobotnych, gorzowskim (grodzkim) – 6,1%, międzyrzeckim – 5,1%. Najmniejszy udział odnotowano w powiatach: zielonogórskim (grodzkim) – 3,2% ogółu bezrobotnych oraz żarskim – 3,4%.

W 2006 r. - 4 036 zarejestrowanych bezrobotnych, będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, podjęło pracę, najwięcej w powiatach: gorzowskim (grodzkim) – 490 osób, nowosolskim – 416 osób, zielonogórskim (grodzkim) – 402 osoby.

3.6. Cudzoziemcy

W okresie 12 miesięcy 2006 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowano 35 osób nie posiadających polskiego obywatelstwa. Najwięcej cudzoziemców zarejestrowano w powiatach: grodzkim zielonogórskim – 7 osób, żagańskim – 6 osób, ziemskim zielonogórskim, nowosolskim i grodzkim gorzowskim – w każdym po 4 osoby. W czterech powiatach (międzyrzeckim, słubickim, strzelecko-drezdeneckim i świebodzińskim) nie odnotowano rejestrowania się osób nie posiadających polskiego obywatelstwa.

Na koniec grudnia 2006 r. w rejestrach bezrobotnych było 27 cudzoziemców (rok wcześniej – 33), najwięcej w powiatach: żagańskim – 7 osób, gorzowskim (grodzkim) – 4 osoby, żarskim – 4 osoby. Żadna z zarejestrowanych, w województwie lubuskim, osób nie posiadała prawa do otrzymywania zasiłku.

ROZDZIAŁ 4

STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG WIEKU, WYKSZTAŁCENIA, STAZU PRACY ORAZ CZASU POZOTAWANIA BEZ PRACY.

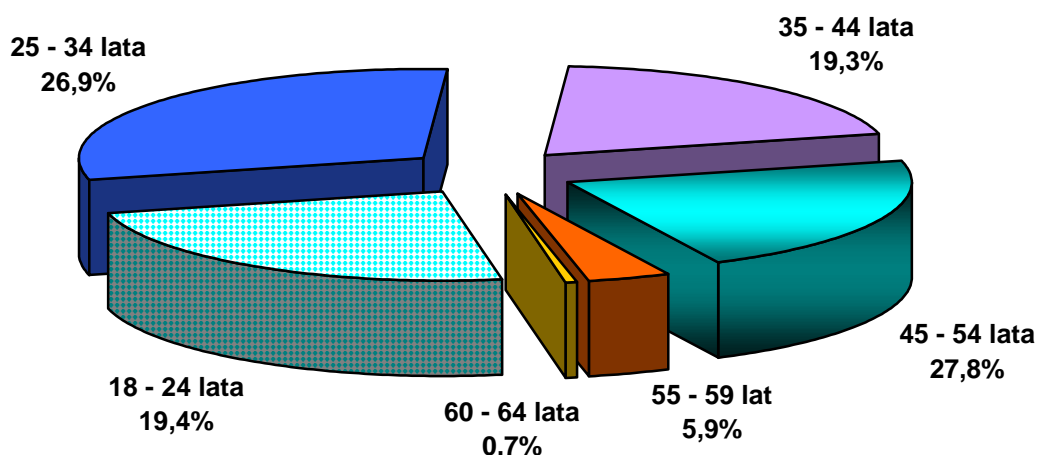
4.1. Bezrobotni według wieku.

Wiek jest jednym z ważniejszych czynników mogących decydować o sytuacji osoby na rynku pracy. W końcu grudnia 2006 roku najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku od 45 do 54 lat (20 231 osób), a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 27,8%. Drugą co do wielkości grupę stanowią osoby w wieku od 25 do 34 lat (19 579 osób). W przeciągu ostatnich 6 lat w grupie tej udział w populacji bezrobotnych utrzymuje się na podobnym poziomie. Trzecią pod względem liczebności grupę stanowili bezrobotni w wieku 18 - 24 lata (14 133 osób), tj. 19,4%. Łącznie osoby młode w wieku 18-34 lata stanowiły 46,3% ogółu bezrobotnych.

Struktura bezrobotnych według wieku.

Wyszczególnienie	Zarejestrowani bezrobotni - stan na 31 grudnia						Wzrost/ spadek
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
Ogółem	102 187	109 551	108 026	99 389	89 151	72 816	-29 371
z tego według wieku							
18 - 24	28 028	27 791	25 394	21 654	18 089	14 133	-13 895
25 - 34	26 370	29 173	29 545	27 380	24 512	19 579	-6 791
35 - 44	25 582	26 155	24 551	21 551	18 568	14 077	-11 505
45 - 54	20 772	24 346	25 800	25 393	23 707	20 231	-541
55 - 59	1 315	1 828	2 469	3 110	3 913	4 279	2 964
60 – 64 lata	120	258	267	301	362	517	397

Struktura bezrobotnych według wieku stan na koniec 2006 roku

W strukturze wiekowej bezrobotnych w przeciągu ostatnich 6 lat notuje się spadek udziału osób najmłodszych (do 24 lat) - w stosunku do 2001 r. spadek ten wyniósł 8 punktów procentowych. Udział osób w wieku powyżej 44 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych - w stosunku do 2001 r. wzrósł o 12 punktów procentowych.

Pozostałe grupy wiekowe charakteryzują się stabilizacją i od kilku lat ich udział w populacji bezrobotnych utrzymuje się na tym samym poziomie.

Struktura bezrobotnych według wieku w %

Wiek	2001	2002	2003	2004	2005	2006
do 24 lat	27%	25%	24%	22%	22%	19%
25 – 34 lata	26%	27%	27%	28%	27%	27%
35 – 44 lata	25%	24%	23%	22%	22%	20%
ponad 44 lata	22%	24%	26%	28%	29%	34%

Analizując strukturę wiekową bezrobotnych kobiet w lubuskim widzimy, że w końcu 2006 r. dominowały kobiety w wieku 25 - 34 lata (12 185 osób), które stanowiły 30,1% ogółu bezrobotnych kobiet. Kolejną najliczniejszą grupą były kobiety w wieku 45 - 54 lata (10 553 osób), tj. 26%. Liczny był również udział kobiet w wieku 35 - 44 lata, tj. 20,5%.

Wśród bezrobotnych mężczyzn na koniec 2006 r. dominowali mężczyźni w wieku 45-54 lata (9678 osób), tj. 30 % ogółu bezrobotnych mężczyzn. Kolejną najliczniejszą grupą stanowili bezrobotni mężczyźni w wieku 25-34 lata (7 394 osób), tj. 22,9%.

Struktura bezrobotnych według wieku i płci, stan w końcu 2006 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Bezrobotni w wieku				
		do 24 lat	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 lat i więcej
	w liczbach bezwzględnych					
Ogółem	72 816	14 133	19 579	14 077	20 231	4 796
Mężczyźni	32 274	5 977	7 394	5 785	9 678	3 440
Kobiety	40 542	8 156	12 185	8 292	10 553	1 356
	w %					
Ogółem	100,0	19,4	26,9	19,3	27,8	6,6
Mężczyźni	100,0	18,5	22,9	17,9	30	10,7
Kobiety	100,0	20,1	30,1	20,5	26	3,3

4.2. Bezrobotni według poziomu wykształcenia

Poziom wykształcenia i kwalifikacje zawodowe mają ogromne znaczenie na rynku pracy. Pracodawcy poszukują najczęściej pracowników wykwalifikowanych, mogących podjąć pracę bez konieczności szkolenia. Najtrudniej jest znaleźć zatrudnienie osobom z niskim wykształceniem. Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych było w grupie z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 25 152 osób, tj. 34,5% i zasadniczym zawodowym – 23 427, tj. 32,2%. Łącznie te dwie grupy bezrobotnych na koniec 2006 r. stanowiły – 66,7% ogółu bezrobotnych. Świadectwo ukończenia szkół policealnych i średnich zawodowych posiadało 15 579 osób, 21,4% ogółu bezrobotnych, średnich ogólnokształcących – 5 329 osób, tj. 7,3%. Dyplomami wyższych uczelni legitymowało się 3 329 osób, tj. 4,6%.

W porównaniu do 2005 roku odnotowano znaczne zmniejszenie liczby bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym (o 15 663 osób), gimnazjalnym i niższym (o 9 843 osób) oraz policealnym i średnim zawodowym (o 4 579 osób). Jedynie wzrosła ilość bezrobotnych z wykształceniem wyższym z 3 312 do 3 329. Przyczyną powyższych zmian jest ogólna tendencja dążenia do wzrostu poziomu wykształcenia w społeczeństwie.

Kształtowanie się struktury bezrobotnych wg wykształcenia w latach 2001- 2006 pokazuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Zarejestrowani bezrobotni- stan na 31 grudnia						Wzrost/s padek
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
Ogółem	102 187	109 551	108 026	99 389	89 151	72 816	29 371
z tego według wykształcenia							
wyższym	2 318	2 778	3 338	3 37	3 312	3 329	1 011
policealnym i średnim zawodowym	20 158	21 800	21 635	20 699	18 358	15 579	-4 579
średnim ogólnokształcącym	5 626	6 131	6 328	6 196	5 922	5 329	-297
zasadniczym zawodowym	39 090	41 721	40 336	35 601	30 740	23 427	-15 663
gimnazjalnym i poniżej	34 995	37 121	36 389	33 517	30 819	25 152	-9 843

Bezrobotne kobiety w województwie lubuskim są lepiej wykształcone niż mężczyźni. W końcu 2006 roku 40,4% z ogółu bezrobotnych kobiet posiadało wykształcenie wyższe i średnie, podczas gdy wśród mężczyzn wykształcenie wyższe i średnie posiadało 24,3% ogółu bezrobotnych mężczyzn. Najmniej liczną grupą zarówno bezrobotnych kobiet, jak i mężczyzn stanowiły osoby z wykształceniem wyższym 5,2% kobiety i 3,7% mężczyźni. Najbardziej liczną grupą, zarówno bezrobotnych kobiet, jak i mężczyzn stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej: 38,8% mężczyźni, 31,2% kobiety.

Bezrobotni według poziomu wykształcenia i płci, stan na koniec 2006 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Bezrobotni z wykształceniem				
		wyższym	policealnym i średnim zawodowym	Średnim wykształceniem ogólno- kształcącym	zasadniczym zawodowym	gimnazjalnym, podstawowym i niepełno- podstawowym
Ogółem	72 816	3 329	15 579	5 329	23 427	25 152
mężczyźni	32 274	1 201	5 383	1 267	11 911	12 512
kobiety	40 542	2 128	10 196	4 062	11 516	12 640
w %						
Ogółem	100,0	4,6	21,4	7,3	32,2	34,5
mężczyźni	44,3	3,7	16,7	3,9	36,9	38,8
kobiety	55,7	5,2	25,2	10	28,4	31,2

4.3 .Bezrobotni według stażu pracy

W końcu grudnia 2006 r. spośród zarejestrowanych bezrobotnych najliczniejszą populację stanowiły osoby bez stażu pracy – 15 026 (20,6 %). Wśród bezrobotnych posiadających staż pracy najwięcej osób pracowało od 10 do 20 lat – 13 551 osób, od 1 do 5 lat – 13 331 osób, od 5 do 10 lat – 10 109 osób, do 1 roku – 9 244 osób.

Kolejne grupy, to bezrobotni legitymujący się długim stażem pracy: od 20 do 30 lat – 9 995 osób, 30 lat i więcej – 1 560 osób.

Tabela poniżej przedstawia bezrobotnych według stażu pracy w latach 2001-2006 (stan w końcu okresu sprawozdawczego).

Wyszczególnienie	Zarejestrowani bezrobotni- stan na 31 grudnia						Wzrost/ spadek
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
Ogółem	102 187	109 551	108 026	99 389	89 151	72 816	-29 371
z tego według stażu pracy							
do 1 roku	16 027	15 286	13 661	12 559	11 543	9 244	-6 783
1-5 lat	17 783	20 306	19 980	18 713	16 948	13 331	-4 452
5-10 lat	13 756	15 450	15 637	14 455	12 769	10 109	-3 647
10-20 lat	20 797	21 293	21 014	19 370	16 863	13 551	-7 246
20-30 lat	13 040	14 722	15 066	13 823	12 061	9 995	-3 045
30 i więcej	880	1 263	1 600	1 612	1 701	1 560	680
bez stażu	19 904	21 231	21 068	18 857	17 266	15 026	-4 878

4.4. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Zbyt długi czas pozostawania bez pracy wpływa m. in. na fizyczną i psychiczną kondycję bezrobotnego i jego pozycję zawodową, niejednokrotnie powoduje dezaktualizację kwalifikacji zawodowych.

Duże problemy ze znalezieniem stałego zatrudnienia mają na rynku pracy osoby długotrwale bezrobotne i w związku z tym wymagają zaktywizowania przez szczególne działania urzędów pracy. W 2006 r. można było zaobserwować poprawę sytuacji tej grupy bezrobotnych – liczba osób będących w rejestrach lubuskich urzędów pracy łącznie ponad 12 miesięcy w ciągu ostatniego roku zmniejszyła się w stosunku do końca roku 2005 r. o 15 588 osób. Wśród nich, większość 65,2% stanowią osoby poszukujące pracy dłużej niż 24 miesiące.

Długotrwałe pozostawania bez pracy zmniejsza szansę na znalezienie nowej pracy, co wpływa na obniżenie statusu materialnego i społecznego tych osób oraz ich rodzin.

Znacznie mniejsze spadki bezrobotnych w liczbach bezwzględnych, zanotowano wśród osób bezrobotnych pozostających bez pracy krócej niż 12 miesięcy, a wśród osób pozostających bez pracy do 1 miesiąca, odnotowano nawet wzrost o 227 osób.

Kształtowanie się struktury bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w liczbach w latach 2001 - 2006 przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Zarejestrowani bezrobotni- stan na 31 grudnia						Wzrost/ spadek
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
Ogółem	102 187	109 551	108 026	99 389	89 151	72 816	-29 371
z tego według czasu pozostawania bez pracy							
do 1 miesiąca	6 421	7 255	8 490	7 745	7 825	6 648	227
1-3 miesiące	14 166	13 548	14 887	13 955	13 851	12 594	-1 572
3-6 miesięcy	15 623	14 877	14 463	13 476	12 869	11 006	-4 617
6-12 miesięcy	19 556	22 687	18 708	17 184	14 385	11 735	-7 821
12-24 miesiące	22 055	21 784	20 639	17 327	13 802	10 729	-11 326
powyżej 24 miesięcy	24 366	29 400	30 839	29 702	26 419	20 104	-4 262

ROZDZIAŁ 5

KATEGORIE BEZROBOTNYCH BĘDĄCYCH W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

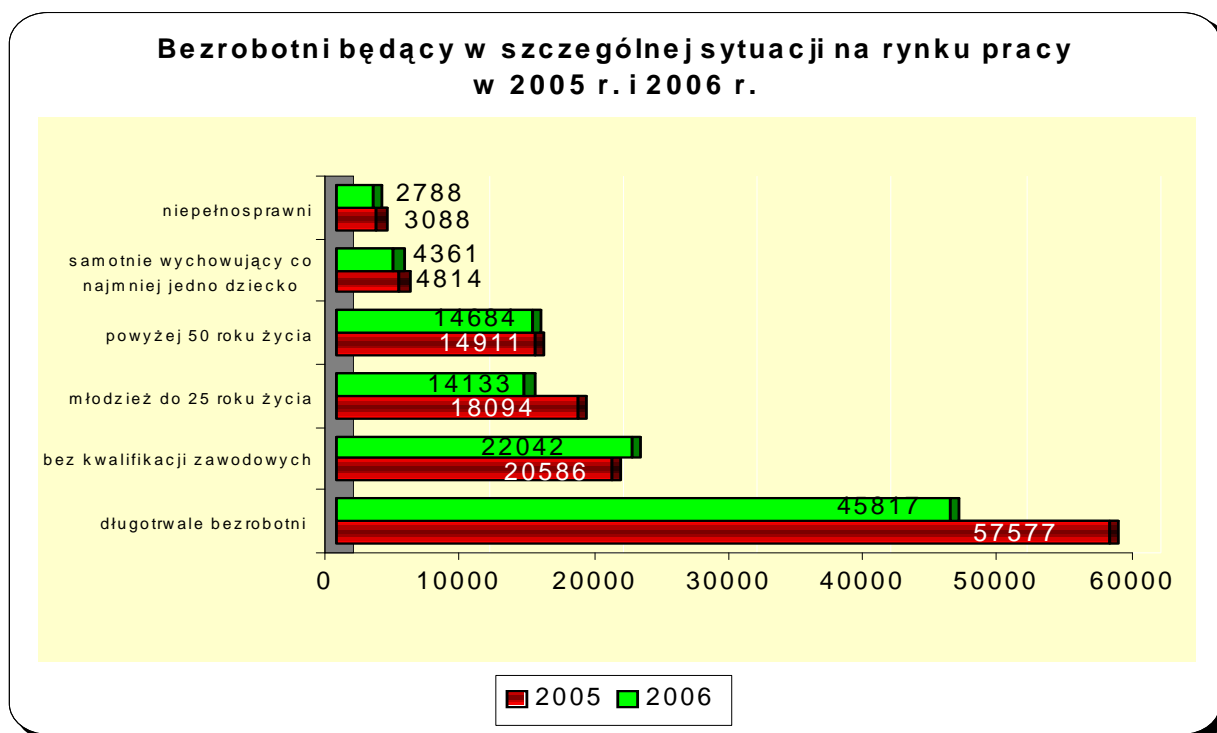
Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 w art. 49) określa kategorie bezrobotnych zaliczanych do **“osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy”**, w stosunku, do których powiatowy urząd pracy w okresie do 6 miesięcy od dnia rejestracji powinien przedstawić propozycję zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, stażu, odbycia przygotowania zawodowego w miejscu pracy lub zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Wyszczególnienie	Grudzień 2005	Udział %	Grudzień 2006	Udział %
Bezrobotni ogółem	89 151	100,00	72 816	100,00
<i>W tym osoby w szczególnie trudnej sytuacji</i>				
długotrwale bezrobotni	57 577	64,6	45 817	62,9
do 25 roku życia	18 094	20,3	14 133	19,4
powyżej 50 roku życia	14 911	16,7	14 684	20,2
bez kwalifikacji zawodowych	20 586	23,1	22 042	30,3
samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia	4 814	5,4	4 361	6,0
niepełnosprawni	3 088	3,5	2 788	3,8

W 2006 r. w szczególnej sytuacji na rynku pracy były osoby:

- długotrwale bezrobotni **62,9%** ogółu bezrobotnych (45 817 osób),
- bez kwalifikacji zawodowych **30,3%** ogółu bezrobotnych (22 042 osoby),
- do 25 roku życia **19,4%** ogółu bezrobotnych (14 133 osoby),
- powyżej 50 roku życia **20,2%** (14 684 osób),
- samotnie wychowujące dziecko do 7 roku życia **6,0%** ogółu bezrobotnych (4 361 osób),
- niepełnosprawni **3,8%** ogółem bezrobotnych (2 788 osób).

5.1. Długotrwałe bezrobotni²

Istotnym problemem na Ziemi Lubuskiej jest długotrwałe bezrobocie. **Na koniec grudnia 2006 r. długotrwałe bezrobotni stanowili 62,9% ogółu bezrobotnych (45 817 osób).**

W kraju udział długotrwałe bezrobotnych osób w ogólnej liczbie bezrobotnych był wyższy i wynosił 65,7%.

W odniesieniu do końca 2005 r. liczba długotrwałe bezrobotnych zmniejszyła się o 11 760 osób (o 20,4%). Długotrwałe bezrobocie w największym stopniu dotknęło następujące grupy bezrobotnych: osoby posiadające wykształcenie niższe od średniego – 72,1% (33 014 osób), osoby w wieku 45 - 54 lat - 32,3% (14 803 osoby), osoby ze stażem pracy od 10 – 20 lat - 20,7% (9 481 osób). Większość długotrwałe bezrobotnych stanowiły kobiety 59,1% (27 081 osób). Prawo do zasiłku posiadało 637 osób (tylko 1,4% ogółu długotrwałe bezrobotnych).

Długotrwałe bezrobocie dotknęło 1 297 osób posiadających wykształcenie wyższe - 2,8% ogółu długotrwałe bezrobotnych.

Niepokoić może fakt, że wśród ogółu bezrobotnych legitymujących się wyższym wykształceniem (3 329 osób), długotrwałe bezrobotni stanowili 39%.

Warto podkreślić, że w 5 powiatach, udział osób długotrwałe bezrobotnych przewyższał średnią dla województwa. Najwyższym udziałem długotrwałe bezrobotnych wyróżniały się powiaty: nowosolski – 68,3%, krośnieński – 68,2%, żagański – 67,6%.

Najniższy udział długotrwałe bezrobotnych zanotowano w dwóch powiatach: grodzkim gorzowskim (50,2%) i sulęcińskim (55,3%). Problem długotrwałego bezrobocia w największym stopniu dotyka powiaty będące szczególnie zagrożone bezrobociem strukturalnym i leżące poza obszarem miast.

W okresie styczeń – grudzień br. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 56 955 bezrobotnych długotrwałe bezrobotnych (50,4% ogółu napływu do bezrobotnych)). W tym samym czasie wyłączono z ewidencji 68 715 osób (53,1% ogółu odpływu długotrwałe bezrobotnych) głównie z powodu podjęcia pracy 26 218 i niepotwierdzenia gotowości do pracy – 18 221 osób.

---

² Długotrwałe bezrobotny to bezrobotny pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat.

5.2. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych³

Do grupy osób bez kwalifikacji zawodowych zaliczani są bezrobotni nie posiadający kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowych lub innym dokumentem.

Grupa ta na koniec 2006 r. liczyła 22 042 osób, tj. stanowiła 30,3% ogółu bezrobotnych, natomiast w kraju udział osób bez kwalifikacji zawodowych był porównywalny z naszym województwem i wyniósł 29,9%.

Wśród bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, kobiety stanowiły 59,1% (13 030 osób). Prawo do zasiłku posiadało 2 504 osoby (11,4% ogółu bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych).

W porównaniu z grudniem 2005 r. liczba bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych wzrosła o 1 456 osób (o 7,1%). Tak znaczący wzrost tej populacji bezrobotnych mógł wynikać z rozszerzenia definicji bezrobotnego bez kwalifikacji zawodowych o bezrobotnych absolwentów liceów ogólnokształcących.

Do najliczniejszych w tej kategorii wiekowej należą grupy wiekowe w przedziale od 45 – 54 lat - 29,8% oraz do 24 lat - 22,0%. Bezrobotni bez kwalifikacji, to przede wszystkim osoby długotrwale pozostający bez pracy, które w rejestrze urzędu przebywają ponad 2 lata – 27,0%.

Wśród tej populacji bezrobotnych znaczną grupę, stanowiły osoby, które pracowały od 10 - 20 lat – 3 660 osób (16,6%) i największa grupa to nie posiadająca stażu pracy – 6 489 osób tj. 29,4% udziału osób bez kwalifikacji zawodowych.

Spośród osób bez kwalifikacji zawodowych – 3 562 (16,2%) posiadało wykształcenie ogólnokształcące, a 18 480 (83,8) gimnazjalne i poniżej.

W okresie styczeń – grudzień 2006 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 34 721 osób nie posiadających kwalifikacji zawodowych (stanowiło to 30,7% całego napływu do bezrobocia). Podjęło pracę 12 885 osób z tej kategorii bezrobotnych, co oznacza że w ogólnej liczbie bezrobotnych, bezrobotni bez kwalifikacji podejmujący pracę stanowili 23,3% udziału.

Najwyższym udziałem bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych wyróżniały się powiaty: gorzowski ziemski (41,3%), strzelecko-drezdenecki (40,1%), gorzowski grodzki (36,3%). Najniższy udział bezrobotnych bez kwalifikacji zanotowały powiaty: wschowski (22,1%) i krośnieński (26,3%).

---

³ Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych jest osoba o wykształceniu gimnazjalnym lub niższym oraz nie posiadająca kwalifikacji do wykonywania zawodu.

5.3. Młodzież do 25 roku życia⁴

Młodzież jest grupą szczególnie zagrożoną bezrobociem, gdyż często przegrywa w konkurencji z pracownikami posiadającymi kwalifikacje zawodowe, oraz określony staż pracy.

Pozostawienie młodych ludzi bez pracy powoduje utratę zdobytych kwalifikacji, zniechęcenie, a dłuższy brak pracy doprowadza w tak młodym wieku do określonych skutków psychospołecznych.

Na koniec 2006 r. w ewidencji urzędów pracy, odnotowano 14 133 osób w wieku do 25 roku życia. Bezrobotni, młodzi ludzie na Ziemi Lubuskiej stanowili 19,4% ogółu bezrobotnych, czyli o 3 961 osoby (o 21,9%) mniej niż rok wcześniej.

Oznacza to, że w końcu omawianego okresu prawie co czwarty bezrobotny to osoba w wieku do 25 lat. Powyżej średniej wojewódzkiej lub równy wskaźnik udziału bezrobotnej młodzieży w wieku do 25 lat odnotowano aż w 11 powiatach naszego województwa.

W kraju wskaźnik udziału tej populacji był wyższy i wyniósł 20,6 % ogółu bezrobotnych .

Najwyższym udziałem tej populacji bezrobotnych wyróżniały się powiaty: wschowski 25,5%, międzyrzecki 21,8% i żagański – 21,7%, a najniższy w dwóch powiatach grodzkich: gorzowskim (15,7% i zielonogórskim (13,6%) Prawdopodobnie wynika to z faktu, że w tych dwóch największych miastach Ziemi Lubuskiej aktywizowana jest największa liczba absolwentów w ramach form subsydiowanych.

Wśród bezrobotnych do 25 roku życia kobiety stanowiły 57,7% (8 156). Prawo do zasiłku posiadało 1 831 osób (13% ogółu bezrobotnej młodzieży).

Istotnym czynnikiem determinującym start zawodowy jest poziom wykształcenia. Wśród bezrobotnych do 25 roku życia najwięcej było osób legitymujących się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 4 136 osób (29,3% ogółu tej populacji) oraz zasadniczym zawodowym - 3 524 (24,9%) oraz gimnazjalnym i poniżej 3 563 (25,2%).

Trudności z podjęciem zatrudnienia mają przede wszystkim osoby bez doświadczenia zawodowego, które jeszcze nie pracowały. Wśród bezrobotnych do 25 roku życia osoby bez stażu pracy stanowiły aż 58,8% (8 311 osób).

W okresie styczeń – grudzień br. w powiatowych urzędach pracy województwa lubuskiego zarejestrowano 37 549 osób młodych do 25 roku życia (33,2% ogółu napływu w województwie) w tym głównie po raz kolejny – 26 295 osób.

---

⁴ Bezrobotny do 25 roku życia – oznacza to bezrobotnego, który w roku kalendarzowym zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończył 25 roku życia

W tym samym czasie wyłączono z ewidencji 38 996 osób (30,1% ogółu odpływu bezrobotnych), w tym z przyczyn podjęcia pracy – 15 876 osób, niepotwierdzenia gotowości do pracy – 11 425 osób oraz rozpoczęcia stażu u pracodawcy – 5 055 osób, szkolenia 1 619 osób.

5.4. Bezrobotni powyżej 50 roku życia⁵

Populacja bezrobotnych powyżej 50 roku życia, to osoby, którym w niedługim czasie przysługiwać będzie prawo do emerytury, a ze względu na wiek często napotykają problemy ze znalezieniem zatrudnienia.

W końcu 2006 r. bezrobotni powyżej 50 roku życia, w liczbie 14 684 stanowili 20,2% bezrobotnych ogółem. Rok wcześniej czyli na koniec grudnia 2005 r. odpowiednio 14 911 osoby i (16,7%), a w 2004 r. 13 942 osoby i 14,0%. Wynika z tego, że w tej kategorii liczba osób bezrobotnych, sukcesywnie wzrasta, zarówno jeżeli chodzi o bezwzględną liczbę bezrobotnych, jak i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych. Jest to jedna z nielicznych kategorii bezrobotnych gdzie następuje wzrost gdy bezrobocie ogólne spada. Jeżeli chodzi o przekrój strukturalny tej grupy osób to dominują w niej mężczyźni - 56,9%. Osób z prawem do zasiłku jest 18% czyli wyższy wskaźnik niż wśród ogółu bezrobotnych

W kraju bezrobotni powyżej 50 roku życia stanowili 18,8%, a więc udział ich w ogólnej liczbie bezrobotnych był niższy niż w województwie lubuskim.

W ciągu minionego roku zarejestrowało się 15 794 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, a tylko 9,5% z nich stanowiły osoby rejestrujące się po raz pierwszy. Z rejestru odeszły 16 021 osoby, w tym z powodu podjęcia pracy 5 701 osób, następnie niepotwierdzenia gotowości do pracy – 3 716 i podjęcia prac społecznie użytecznych – 3 559. Pracę subsydiowaną podjęły 1 333 osoby czyli 23,4% z osób podejmujących ogółem pracę. Zdecydowanie częściej pracę podejmowali mężczyźni.

Wśród osób wyłączonych 3,8% przeszło na świadczenia rentowe lub emerytalne, a tylko 1,4% zostało skierowanych na szkolenia i 2,5% na przygotowanie zawodowe. Bezrobotni powyżej 50 roku życia legitymowali się głównie wykształceniem niższym od średniego – 11 206 (76,3% ogółu bezrobotnych powyżej 50 roku życia). Warto zaznaczyć, że 8 183 osoby powyżej 50 roku życia czyli ponad połowa nie mogło znaleźć pracy ponad 12 miesięcy.

Najwyższym udziałem tej kategorii bezrobotnych wyróżniały się miasta Gorzów Wlkp. (29,0%) i Zielona Góra (24,0%) oraz powiaty: gorzowski ziemski (22,9%) i słubicki i świebodziński (21,3%).

---

⁵ Bezrobotnym powyżej 50 roku życia, jest osoba, która w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy ukończyła co najmniej 50 rok życia.

5.5. Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia ⁶

W województwie lubuskim w końcu grudnia 2006 r. zarejestrowanych było 4 361 bezrobotnych samotnie wychowujących, co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia. Ta kategoria bezrobotnych stanowiła 6% ogółu bezrobotnych. **W Polsce natomiast udział tej populacji był znacznie niższy i wynosił 3,8% ogółu populacji bezrobotnych).**

W porównaniu z grudniem 2005 r. liczba bezrobotnych samotnie wychowujących dzieci zmniejszyła się o 453 osoby (o 9,4%).

Bezrobotni samotnie wychowujący dzieci to głównie same kobiety – 4 111 (94,2% ogółu bezrobotnych w tej kategorii).

Bezrobotni samotnie wychowujący dzieci to przede wszystkim osoby młode w wieku do 34 lat (87,1% ogółu tej kategorii bezrobotnych), w tym głównie osoby w wieku 25-34 lata – 2 163 osoby (49,6%). Pośród osób samotnie wychowujących dzieci było 250 mężczyzn.

Bezrobotni samotnie wychowujący dzieci legitymują się głównie wykształceniem poniżej średniego – 3 149 osób (72% ogółu tej kategorii bezrobotnych), z tego wykształcenie zasadnicze zawodowe - posiadało – 1 386 osób (31,8%), a wykształcenie gimnazjalne i poniżej – 1 754 osób (40,2%). Najmniej osób posiadało wykształcenie wyższe – 128 osób (2,9%).

Najwyższym udziałem bezrobotnych samotnie wychowujących dzieci wyróżniały się powiaty: zielonogórski ziemski (7,4%), krośnieński (7,2%).

Najniższy udział bezrobotnych samotnie wychowujących dzieci zanotowano w powiatach: zielonogórskim grodzkim (4,3%) oraz wschowskim (5,0%).

W okresie styczeń - grudzień 2006 r. w powiatowych urzędach pracy województwa lubuskiego zarejestrowało się 4 943 osób samotnie wychowujących dzieci (4,4% ogółu napływu bezrobotnych), oraz podjęło pracę 1 963 osób tj. 3,6% ogółu podejmujących pracę.

5.6. Niepełnosprawni

Szczególnego wsparcia wymagają osoby niepełnosprawne, gdyż praca dla nich stanowi nie tylko źródło dochodów umożliwiających zaspokojenie potrzeb, ale także najskuteczniejszy sposób rehabilitacji społeczno-zawodowej.

W końcu grudnia 2006 r. w powiatowych urzędach pracy województwa lubuskiego zarejestrowanych było 2 788 osób niepełnosprawnych i stanowiły 3,8% ogółu bezrobotnych (w Polsce 3,1% ogółu bezrobotnych). W porównaniu z grudniem 2005 r. liczba bezrobotnych niepełnosprawnych zmniejszyła się o 300 osób (tj. o 9,7%).

Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych kobiety stanowiły 54,3% (1 516 osób), a prawo do zasiłku posiadało 535 osób (19,2%).

---

⁶ Bezrobotny samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia, to osoba wychowująca co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych

Najwyższym udziałem bezrobotnych niepełnosprawnych wyróżniały się powiaty: gorzowski grodzki (11,7%), ziemski (5,4%), zielonogórski grodzki (5,3%). Najniższy udział bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowano w powiatach: krośnieńskim (1,4%), żagańskim (2,2%), nowosolskim (2,5%).

Bezrobotni niepełnosprawni to głównie osoby legitymujące się wykształceniem poniżej średniego – 1 938 osób (69,5% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych), z tego 1 021 (36,6%) posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej, a 917 (32,9%) wykształcenie zawodowe. Tylko 75 osób tej kategorii bezrobotnych (2,7%) posiadało wykształcenie wyższe.

Liczną grupę pośród bezrobotnych niepełnosprawnych stanowiły osoby w wieku 45-54 lata – 1 322 osoby (47,4% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych), następnie osoby w wieku 35 – 44 lata (16,1%) i osoby w wieku 25–34 lata – 448 osób (16,1%).

Ponad 88% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych posiadało doświadczenie zawodowe, w tym najwięcej osób posiadało staż od 10 do 20 lat – 710 (25,5%), następnie od 20 do 30 lat – 685 osób (24,6%). Umiarkowanie liczną grupę stanowili bezrobotni niepełnosprawni bez stażu pracy – 336 (12%).

W okresie styczeń – grudzień w powiatowych urzędach pracy województwa lubuskiego zarejestrowały się 4 713 osoby niepełnosprawne (tj. 4,2% ogółu napływu do bezrobotnych). Napływ bezrobotnych w tej grupie w stosunku do 2005 r. wzrósł o 954 osób (o 24,4%). Pracę w 2006 r. podjęło 2 311 bezrobotnych osób niepełnosprawnych.

Analiza danych omawianego roku pokazuje, że największy udział zarówno wśród niepełnosprawnych bezrobotnych jak i niepełnosprawnych poszukujących pracy, stanowią osoby mieszkające w mieście, w wieku 45 – 54 lat, z wykształceniem elementarnym lub zasadniczym, ze stażem pracy od 10 – 30 lat (wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy – bez stażu pracy), pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy, stopniem niepełnosprawności lekkim (wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy – umiarkowanym) i najczęściej chorobą narządów ruchu (wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy – dominuje nieustalony rodzaj niepełnosprawności).

Dokładną strukturę obu grup niepełnosprawnych, wg stanu na 31.12.2006 r., pokazuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych	Udział [%]	Wzrost /spadek [+/-] 06r./05r.	Liczba niepełnosprawnych poszukujących pracy	Udział [%]	Wzrost /spadek [+/-] 06r./05r.
Ogółem	2 788	100	-300	533	100	-7
Miejsce zamieszkania						
Miasto	1 974	70,8	-256	402	75,4	-33
Wieś	814	29,2	-44	131	24,6	26
Wiek						
18 – 24 lata	246	8,8	-20	38	7,1	-10

25 – 34 lata	448	16,1	-106	88	16,6	-17
35 – 44 lata	449	16,1	-121	96	18,0	2
45 – 54 lata	1 322	47,4	-90	202	37,9	-1
55 i więcej lat	323	11,6	37	109	20,4	19
Wykształcenie						
Wyższe	75	2,7	-1	41	7,7	7
Policealne i średnie zawodowe	580	20,8	20	144	27,0	4
Ogólnokształcące	195	7,0	-11	45	8,4	-3
Zasadnicze zawodowe	917	32,9	-158	145	27,2	-4
Gimnazjalne	28	1,0	10	2	0,4	0
Podstawowe i niepełne podstawowe	993	36,6	-160	156	29,3	-11
Staż pracy						
Do 1 roku	303	10,9	-67	73	13,7	-2
1 – 5 lat	351	12,6	-28	53	9,9	-31
5 – 10 lat	303	10,9	-65	64	12,0	5
10 – 20 lat	710	25,5	-86	85	15,9	10
20 – 30 lat	685	24,6	-45	64	12,0	7
30 i więcej	100	3,5	-4	14	2,6	2
Bez stażu	336	12,0	-5	180	33,9	2
Czas pozostawania bez pracy						
Do 3 m-cy	769	27,6	38	126	23,6	26
3 – 6 m-cy	444	15,9	-1	66	12,4	-3
6 – 12 m-cy	478	17,1	-56	120	22,5	24
12 – 24 m-cy	414	14,9	-121	86	16,2	-24
Powyżej 24 m-cy	683	24,5	-160	135	25,3	-30
Stopień niepełnosprawności						
Znaczny	52	1,9	15	79	14,8	12
Umiarkowany	862	30,9	95	303	56,9	17
Lekki	1 874	67,2	-410	151	28,3	-36
Rodzaj niepełnosprawności						
Upośledzenie umysłowe	55	2,0	-2	6	1,1	-1
Choroby psychiczne	185	6,6	-5	31	5,8	4
Zburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	182	6,5	15	20	3,7	-6
Choroby narządu wzroku	218	7,8	-24	112	21,0	36
Upośledzenie narządu ruchu	939	33,7	-104	100	18,8	-3
Epilepsja	54	2,0	16	10	1,9	3
Choroby układu oddechowego i układu krążenia	243	8,7	-1	39	7,3	4
Choroby układu pokarmowego	39	1,4	-12	8	1,5	1
Choroby układu moczowo-płciowego	31	1,1	12	11	2,1	2
Choroby neurologiczne	211	7,6	-39	43	8,1	15
Inne	301	10,8	-51	54	10,1	-14
Nieustalony	330	11,8	-105	99	18,6	-48

ROZDZIAŁ 6.

BEZROBOTNI WEDŁUG SEKCJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (wg PKD)

Analiza statystyk lubuskiego rynku pracy pod kątem bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy (według sekcji PKD) w pewnym stopniu odzwierciedla skutki dokonujących się przemian gospodarczych województwa.

Wśród ogółu bezrobotnych dominują osoby, które pracowały przed nabyciem statusu bezrobotnego. Na koniec grudnia 2006 r. zbiorowość ta liczyła **57 790 osoby, tj. 79,4%** wszystkich zarejestrowanych i w odniesieniu do stanu na koniec poprzedniego roku liczba osób bezrobotnych dotychczas pracujących **spadła o 14 095, tj. o 19,6%**.

Populacja bezrobotnych dotychczas niepracujących znajdujących się w rejestrach urzędów pracy województwa lubuskiego w liczbie 15 026 osób była blisko 4-krotnie niższa od populacji bezrobotnych pracujących przed zarejestrowaniem się. W odniesieniu do stanu na koniec poprzedniego roku liczba tych osób spadła o 2 240, tj. o 13,0%.

Najwięcej osób, spośród grupy bezrobotnych poprzednio pracujących, zatrudnionych było przed utratą pracy w następujących sekcjach PKD:

- “przetwórstwo przemysłowe” – 12 645 osób czyli 17,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych; (w 2005 r. – 16 108 osób, tj. 18,1% ogółu bezrobotnych),
- “handel hurtowy i detaliczny ...” – 7 127 osób, tj. 9,8%; (w 2005 r. – 8 736, tj. 9,8%),
- “administracja publiczna i obrona narodowa, ...” – 4 623 osoby, tj. 6,4%; (w 2005 r. – 5 693, tj. 6,4%),
- “budownictwo” – 3 074 osoby, tj. 4,2%; (w 2005 r. – 4 221, tj. 4,7%),

Na koniec grudnia 2006 r. wśród osób dotychczas pracujących **13 547** (w 2005 r. – 17 698) osób pracowało w sektorze publicznym, natomiast **26 019** (w 2005 r. – 31 957) osób w sektorze prywatnym. W sektorze publicznym dominowali bezrobotni (blisko połowa ogółu pracujących w tym sektorze), którzy przed nabyciem statusu bezrobotnego, pracowali w zakładach pracy należących do dwóch sekcji: “administracja publiczna ...” i “przetwórstwo przemysłowe”. Natomiast w sektorze prywatnym dominowali bezrobotni (59,2% ogółu) wywodzący się przede wszystkim z dwóch sekcji: “przetwórstwo przemysłowe” oraz “handel hurtowy i ...”.

Zestawienie porównawcze liczby bezrobotnych ogółem oraz bezrobotnych kobiet w latach 2004 – 2006 przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	2006 r.		2005 r.		2004 r.	
	Ogółem	Udział [%]	Ogółem	Udział [%]	Ogółem	Udział [%]
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	3 019	4,15	3 814	4,28	4 355	4,38
Rybacktvo	21	0,03	24	0,03	31	0,03
Górnictwo	106	0,15	147	0,17	185	0,19
Przetwórstwo przemysłowe	12 645	17,37	16 108	18,07	18 458	18,57
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektr., gaz i wodę	187	0,26	239	0,27	273	0,28
Budownictwo	3 074	4,22	4 221	4,74	5 172	5,20
Handel hurt. i detal.; naprawa pojazdów mech., motocykli oraz art. użytku osobistego i domowego	7 127	9,79	8 736	9,80	9 857	9,92
Hotele i restauracje	999	1,37	1 170	1,31	1 392	1,40
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1 299	1,78	1 779	2,0	2 095	2,11
Pośrednictwo finansowe	433	0,59	486	0,55	578	0,58
Obsługa nieruchomości, wynajem, usługi związane z prowadzeniem interesów	1 535	2,11	1 738	1,95	1 991	2,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	4 623	6,35	5 693	6,39	5 991	6,03
Edukacja	862	1,18	939	1,05	1 027	1,03
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	1 464	2,01	1 815	2,04	1 877	1,89
Pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna	2 158	2,96	2 728	3,06	3 221	3,24
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	12	0,02	16	0,02	18	0,02
Organizacje i zespoły eksterytorialne	2	0,003	2	0,002	4	0,004
<i>Działalność niezidentyfikowana</i>	<i>18 224</i>	<i>25,03</i>	<i>22 230</i>	<i>24,94</i>	<i>24 007</i>	<i>24,16</i>
<i>Bezrobotni dotychczas niepracujący</i>	<i>15 026</i>	<i>20,64</i>	<i>17 266</i>	<i>19,37</i>	<i>18 857</i>	<i>18,97</i>
Ogółem bezrobotnych	72 816	100,0	89 151	100,0	99 389	100,0

Z powyższej tabeli wynika, iż w 2006 r. odnotowano spadek liczby bezrobotnych, w porównaniu do 2005 r., we wszystkich sekcjach PKD oprócz sekcji "Organizacje i zespoły eksterytorialne" – liczba bezrobotnych na tym samym poziomie. Największe zmiany w stosunku do roku poprzedniego wystąpiły w następujących działach:

- "Działalność niezidentyfikowana" – spadek o 4 006 osób,

- “Przetwórstwo przemysłowe” – o 3 463 osoby,
- “Handel hurtowy i ...” – o 1 609 osób,
- “Budownictwo” – o 1 147 osób,
- “administracja publiczna i ...” – o 1070 osób.

W 2006 r., wśród 18 sekcji PKD, w 11 dynamika spadku przewyższała średnią dla województwa (18,3%), największą w działach: “górnictwo”, “budownictwo”, “transport, gospodarka magazyn. ...”; natomiast w 6 dynamika spadku była niższa od średniej wojewódzkiej m. in.: “edukacja”, “pośrednictwo finansowe”, “obsługa nieruchomości, wynajem, usługi ...”.

6.1. Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według sekcji działalności gospodarczej

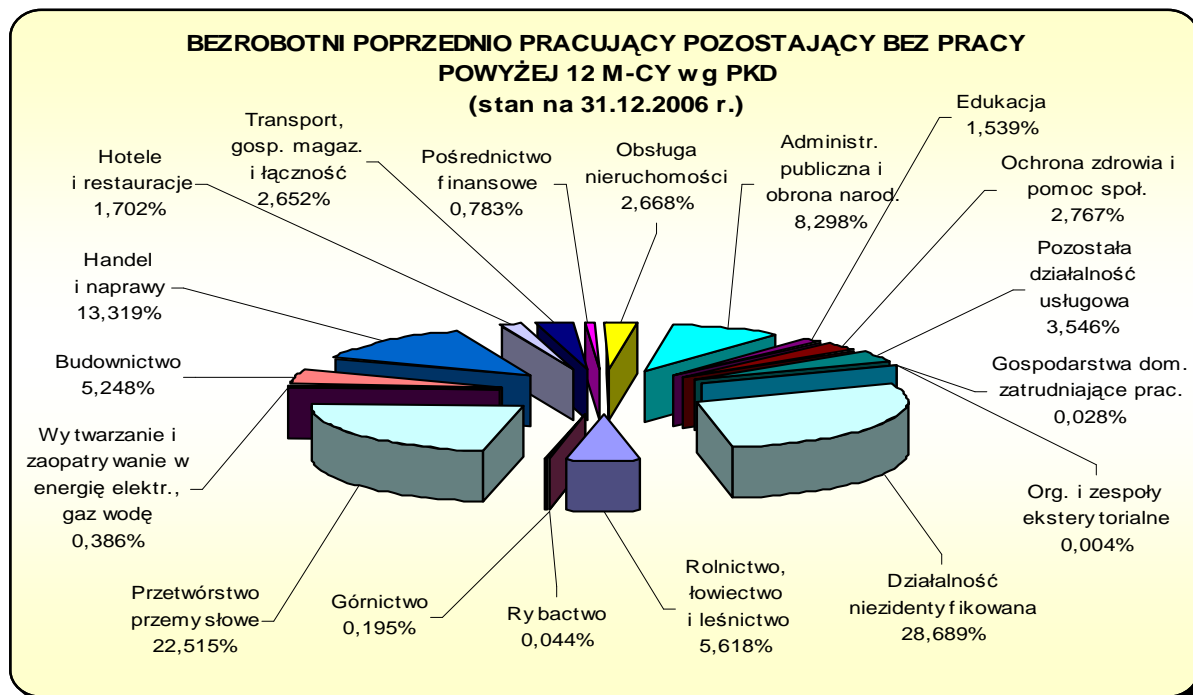
Na koniec 2006 r. w urzędach pracy województwa lubuskiego zarejestrowane były **30 833** osoby długotrwale bezrobotne pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy (w 2005 r. – 40 221), wśród których:

- **25 152 osoby, (tj. 81,6% ogółu długotrwale bezrobotnych powyżej 12 m-cy) to dotychczas pracujący** (w 2005 r. – 33 210, tj. 82,7%),
- **5 681 osób (tj. 18,4% ogółu), to długotrwale bezrobotni powyżej 12 m-cy to dotychczas niepracujący** (w 2005 r. – 7 011 osób, tj. 17,3%).

Ponadto bezrobotni, pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy stanowili 43,5% wśród zarejestrowanych osób dotychczas pracujących (rok wcześniej – 46,2%).

Najliczniejszą grupę bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy stanowiły osoby poprzednio pracujące, których ostatnie miejsce pracy nie zostało sklasyfikowane – 7 216 osób (w 2005 r. – 9 308). Następne pod względem liczby długotrwale bezrobotnych sekcje PKD to: “przetwórstwo przemysłowe” – 5 663 osoby (w 2005 r. – 7 627); “handel hurtowy i ...” – 3 350 osób (w 2005 r. – 3 845).

Procentowy udział liczby długotrwale bezrobotnych powyżej 12 miesięcy w poszczególnych sekcjach PKD w ogólnej liczbie długotrwale bezrobotnych powyżej 12 miesięcy dotychczas pracujących przedstawia poniższy wykres.

W okresie omawianego roku we wszystkich sekcjach PKD nastąpił spadek w porównaniu do 2005 r. liczby bezrobotnych, za wyjątkiem sekcji "organizacje i zespoły eksterytorialne" gdzie liczba bezrobotnych (1) pozostała na tym samym poziomie.

Największe zmiany w liczbie osób nastąpiły w grupach:

- "działalność niezidentyfikowana" – spadek o 2 092 osoby,
- "przetwórstwo przemysłowe" – o 1 964 osoby,
- "budownictwo" – o 767 osób,
- "rolnictwo, łowiectwo leśnictwo" – o 525 osób,
- "administracja publiczna i obrona ..." – o 510 osób,
- "handel hurtowy i detaliczny; naprawa ..." – o 497 osób.

ROZDZIAŁ 7.

BEZROBOTNI WEDŁUG GRUP ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI

Struktura bezrobocia wg kwalifikacji zawodowych, w układzie wielkich grup wskazuje, że najliczniejszą kategorię stanowią osoby posiadające zawody z grupy "Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy". Osoby te stanowią 27,8% ogółu bezrobotnych (20 265 osób). W okresie dwunastu miesięcy 2006 r. liczba bezrobotnych w tej grupie zmniejszyła się o 24,4%.

Drugą co do wielkości grupę stanowią osoby nie posiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego zaświadczenia zawodowego, stanowiąc 17,3% ogółu bezrobotnych (12 626 osób). W 2006 r. liczba bezrobotnych w tej grupie zmniejszyła się o 14,0%.

Niewiele mniej bezrobotnych zostało sklasyfikowanych w grupie "Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy" – 14,0% ogółu bezrobotnych (10 200 osób). W 2006 r. liczba bezrobotnych w tej grupie zmniejszyła się o 17,7%.

Podobną liczbę bezrobotnych odnotowano w grupie "Technicy i inny średni personel" – 12,2% ogółu bezrobotnych (8 877 osób). W okresie dwunastu miesięcy 2006 r. liczba bezrobotnych w tej grupie zmniejszyła się o 15,0%.

Niewiele mniejszą grupę stanowią osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy "Pracownicy przy pracach prostych" – 10,8% ogółu bezrobotnych (7 865 osób). W 2006 r. liczba bezrobotnych w tej grupie zmniejszyła się o 17,0%.

Bezrobotni wywodzący się z powyższych pięciu wielkich grup zawodowych, stanowili w końcu 2006 r. 82,1% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w województwie lubuskim.

Zarejestrowani bezrobotni najczęściej posiadali następujące zawody:

Zawód	Liczba bezrobotnych		Dynamika [XII 2005 r. = 100%]
	XII 2005 r.	XII 2006 r.	
sprzedawca	8 021	6 583	82,1
murarz	2 504	1 807	72,2
kucharz	2 055	1 616	78,6
krawiec	1 993	1 596	80,1
ślusarz	1 887	1 452	76,9
robotnik gospodarczy	1 550	1 437	92,7
robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	1 810	1 379	77,2
asystent ekonomiczny	1 466	1 321	90,1
mechanik samochodów osobowych	1 697	1 219	71,8
szwaczka	1 501	1 210	80,6
pracownik biurowy	1 441	1 200	83,3
sprzątaczką	1 368	1 179	86,2
technik mechanik	1 136	911	80,2
robotnik budowlany	1 148	792	69,0
obuwnik przemysłowy	878	725	82,6
piekarz	932	647	69,4
ekonomista	747	644	86,2
technik rolnik	777	637	82,0
robotnik leśny	665	552	83,0
stolarz meblowy	749	533	71,2

Na koniec grudnia 2006 r. dwadzieścia powyższych zawodów generowało 27 440 bezrobotnych, czyli 37,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Rok wcześniej powyższe zawody to 34 32 bezrobotnych, czyli 38,5% ogółu. W okresie 2006 r. największą dynamikę spadku (powyżej 20%), wśród dwudziestu zawodów generujących najwyższą w lubuskim liczbę zarejestrowanych bezrobotnych, odnotowano w zawodach: robotnik budowlany – spadek o 31,0%, piekarz – spadek o 30,6%, stolarz meblowy- spadek o 28,8%, mechanik samochodów osobowych – spadek o 28,2%, murarz – spadek o 27,8%, ślusarz – spadek o 23,1%, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – spadek o 22,8%. Najmniejszą dynamikę spadku, w 2006 r., odnotowano w zawodach: robotnik gospodarczy – spadek o 7,3%, asystent ekonomiczny – spadek o 9,9% czy sprzątaczką i ekonomistą – spadek o 13,8%. W ostatnim roku, w niektórych zawodach w powyższej grupie, obserwujemy jedną z wyższych dynamik spadkowych, co w dużym stopniu związane jest z korzystną koniunkturą w przemyśle i budownictwie oraz usługach rynkowych, jak również otwarciem się rynku pracy w krajach Unii Europejskiej.

Na koniec grudnia 2006 r. w województwie lubuskim, z zarejestrowanych osób dotychczas pracujących, **43,5%** to bezrobotni powyżej 12 miesięcy bez pracy (w 2005 r. – 46,2%). Z wymienionych powyżej 20 zawodów:

- największy odsetek bezrobotnych powyżej 12 miesięcy bez pracy, występował w zawodach:
  - obuwnik przemysłowy – 61,4%,
  - sprzątaczką – 53,8%,
  - robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 49,2%,
  - robotnik leśny – 44,9%,
  - robotnik budowlany – 44,1%.
- najmniejszy odsetek bezrobotnych powyżej 12 miesięcy bez pracy, występował w zawodach:
  - technik mechanik – 25,0%,
  - ekonomista – 25,8%,
  - piekarz – 27,3%,
  - mechanik samochodów osobowych – 29,2%.

ROZDZIAŁ 8.

USŁUGI I INSTRUMENTY RYNKU PRACY

Powiatowe urzędy pracy w ramach realizacji ustawowych zadań świadczą dla zarejestrowanych osób usługi rynku pracy, a także wspierające te usługi instrumenty rynku pracy.

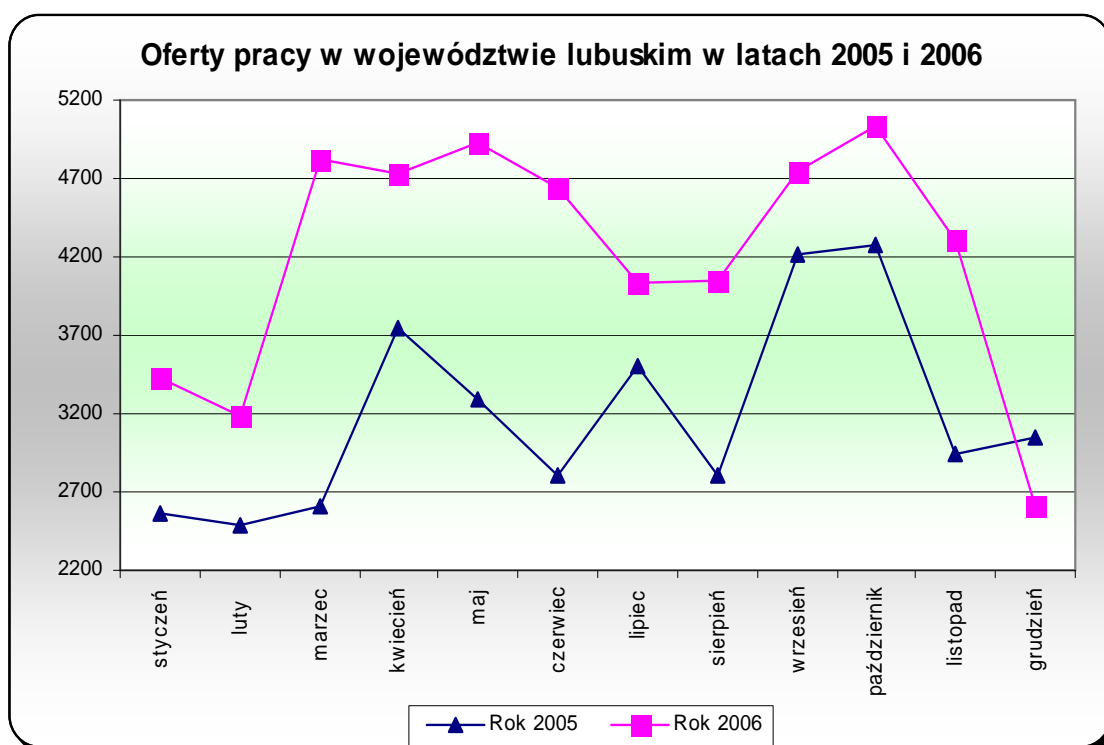
Podstawowymi usługami rynku pracy są m. in.: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, organizacja szkoleń.

8.1. Usługi rynku pracy.

8.1.1. Pośrednictwo pracy

W 2006 r. urzędy pracy dysponowały 50 516 propozycjami pracy dla bezrobotnych i poszukujących pracy. Sytuacja w stosunku do roku ubiegłego uległa znaczącej poprawie, gdyż liczba ofert wzrosła o 12 232.

Porównanie miesięcznej liczby ofert pracy, będących w dyspozycji urzędów pracy w latach 2005 - 2006 obrazuje poniższy wykres:

W 2006 r. zmiany liczby ofert pracy jakimi dysponowały powiatowe urzędy pracy nadal miały wyraźny sezonowy charakter. Najwięcej ofert pracy pracodawcy zgłaszali w okresie

wiosennym i jesiennym z uwagi na zwiększone zapotrzebowanie na pracowników do prac budowlanych i prac polowych.

Największą ilością ofert pracy dysponowały urzędy pracy w:

Żarach	15 971 ofert,
Zielonej Górze	
w powiecie grodzkim	4 482 oferty,
w powiecie ziemskim)	2 622 oferty,
Gorzowie Wlkp.	
w powiecie grodzkim	4 288 ofert,
w powiecie ziemskim	1 978 ofert,
Żaganiu	3 727 ofert.
Nowej Soli	3 218 ofert,
Krośnie Odrzańskim	2 865 ofert,
Świebodzinie	2 701 ofert,
Strzelce Krajeńskie	2 470 ofert.

Duża część zgłoszonych do urzędów pracy, w okresie od stycznia do grudnia 2006 r., ofert pochodziła z sektora prywatnego stanowiąc 56,8% wszystkich zgłoszonych propozycji pracy, tj. 28 677 (w 2005 r. – 67,9%, natomiast w 2004 r. – 67,8%). Natomiast 43,2% ofert pochodziła z sektora publicznego (21 839 ofert).

Ponadto urzędy pracy w omawianym roku dysponowały również:

- ⇒ 3 959 propozycjami pracy sezonowej,
- ⇒ 724 ofertami pracy dla bezrobotnych będących w okresie do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki.

W ciągu całego 2006 r. celem zatrudnienia osób niepełnosprawnych pracodawcy zgłosili 769 ofert, co stanowiło 1,5% propozycji pracy, które wpłynęły do urzędów pracy. W 2005 r. zgłoszono 606 ofert pracy dla osób niepełnosprawnych, co stanowiło 1,6% ogółu propozycji zatrudnienia.

W okresie 12 miesięcy 2006 r. zgłoszono 23 222 oferty pracy subsydiowanej, co stanowiło 46,0% wszystkich propozycji pracy (w 2005 r. – 18 369 tj. 47,7%, a w 2004 r. – 17 369 tj. 47,8%). Największa część ofert subsydiowanych (blisko 60%) dotyczyła prac społecznie użytecznych. W tej grupie ofert odnotowano również:

- ⇒ 5 723 propozycje stażu,
- ⇒ 2 432 oferty miejsc przygotowania zawodowego.

Oferty na pracę niesubsydiowaną to w 2006 r. 54,0% ogółu ofert czyli 27 294, a w 2005 r. – 20 027.

Jednocześnie nadmienić należy, iż w okresie 12 miesięcy 2006r. pracę niesubsydiowaną podjęło 48 079 osób bezrobotnych, stanowili oni 87,1% całej populacji bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji z tytułu podjęcia zatrudnienia (rok wcześniej grupa ta stanowiła 80,9%).

Najwięcej osób wyłączono z ewidencji bezrobotnych w wyniku podjęcia pracy niesubsydiowanej w następujących powiatowych urzędach pracy:

- ❖ Zielona Góra (powiat grodzki 3 778 osób oraz powiat ziemski 3 731 osób, łącznie stanowiło to 13,6% ogółu podejmujących pracę),
- ❖ Gorzów Wlkp. (powiat grodzki 4 544 bezrobotnych oraz powiat ziemski 2 471 osób, co razem stanowiło 12,7% ogólnej liczby podejmujących pracę),
- ❖ Nowa Sól – 5 165 osób (9,4% ogółu podjęć pracy),
- ❖ Żary – 5 135 bezrobotnych (9,3% ogółu podejmujących pracę),
- ❖ Żagań – 4 222 osoby (7,6% podjęć pracy w województwie).

W 2006 r. wśród bezrobotnych osób podejmujących pracę niesubsydiowaną było:

- ⇒ 23 201 kobiet, stanowiąc 42,1% ogółu podejmujących pracę (w roku ubiegłym 37,2%),
- ⇒ 19 530 to osoby zamieszkałe na wsi, stanowiąc 35,4% podejmujących pracę (w 2005 r. – 32,1%).
- ⇒ 14 157 osób do 25 roku życia podjęło pracę tj. 25,7% ogólnej liczby rozpoczynających pracę (w 2005 r. – 21,6%),
- ⇒ 4 368 to osoby powyżej 50 roku życia czyli 7,9% ogółu podejmujących pracę (w poprzednim roku – 7,3%),
- ⇒ 22 244 długotrwale bezrobotnych podjęło pracę co stanowiło 40,3% ogólnej liczby podejmujących pracę (w 2005r. – 42,1%).

Oferty pracy według sekcji działalności gospodarczej (PKD)

Analizę ofert pracy przeprowadzić można również wg sekcji PKD (Polska Klasyfikacja Działalności to usystematyzowany zbiór rodzajów działalności społeczno-gospodarczych występujących w gospodarce narodowej; stosowany jest podział na sekcje – działy – grupy). Dane dotyczące tego typu ofert sporządzane są w okresach półrocznych i umieszczane w załączniku 2 do sprawozdania MPiPS – 01.

Liczbę ofert pracy zgłoszonych w 2006 i 2005 r. do powiatowych urzędów pracy na terenie województwa lubuskiego podzielonych według sekcji PKD prezentuje poniższa tabela.

Sekcja PKD	Oferty pracy zgłoszone w PUP			
	2005 r.	2006 r.	Zmiana w 2006 r. do 2005 r.	
			Liczba ofert	% [2005 r.- 100%]
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	1 854	1 921	67	103,6
Rybołówstwo i rybactwo	12	14	2	116,7
Górnictwo i kopalnictwo	108	30	- 78	27,8
Przetwórstwo przemysłowe	9 917	10 015	98	101,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	207	144	- 63	69,6
Budownictwo	2 586	2 916	327	112,8
Handel	5 637	6 350	713	112,7
Hotele i restauracje	907	874	- 33	96,4
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1 186	1 608	422	135,6
Pośrednictwo finansowe	654	576	- 78	88,1
Obsługa nieruchomości, wynajem,	1 741	2 294	533	131,8
Administracja publiczna i obrona narodowa	6 934	17 509	10 572	252,5
Edukacja	1 646	1 342	- 304	81,5
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	1 454	1 511	57	103,9
Pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna	3 436	3 408	- 28	99,2
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	0	3	3	X
Organizacje i zespoły eksterytorialne	5	1	- 4	20,0
RAZEM	38 284	50 516	12 232	132,0

Z powyższego zestawienia wynika, że w 2006 r. odnotowano w porównaniu do 2005 r. spadki liczby ofert pracy w 7 sekcjach PKD m.in.: "górnictwo i kopalnictwo", "pozostała działalność usługowa, komunalna...", "wytwarzanie i zaopatrywanie w energię ...", "organizacje i zespoły ...", "pośrednictwo finansowe", "hotele i restauracje" oraz "edukacja". Wzrosła natomiast liczba propozycji pracy w pozostałych 10 sekcjach. Nadmienić należy, iż odnotowany w powyższym zestawieniu bardzo duży wzrost (o 10 572 – wzrost o ponad 150%) ofert pracy

w sekcji “administracja publiczna i obrona narodowa” wynika przede wszystkim z ujęcia w 2006 r. w statystyce MPiPS – 01 nowej formy aktywizacji bezrobotnych – “prace społecznie użyteczne”.

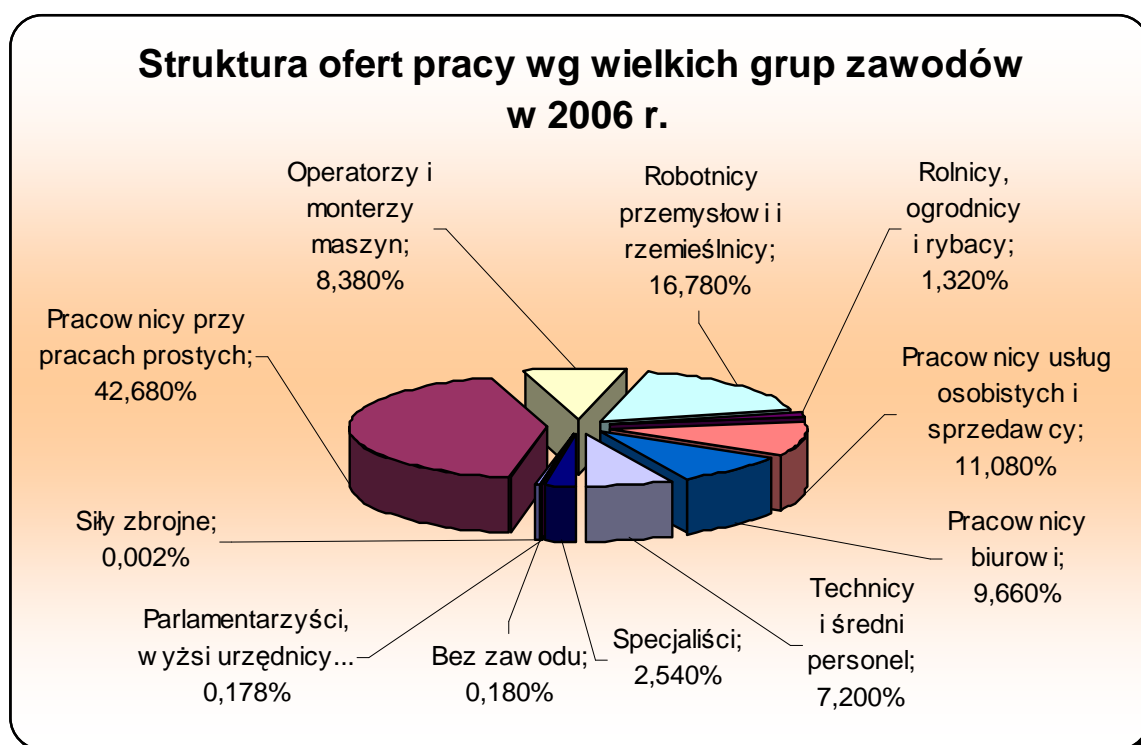
Oferty pracy według grup zawodów i specjalności

Analizę ofert pracy przeprowadzić można także wg zawodów i specjalności, które zostały określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. pod nazwą “Klasyfikacja zawodów i specjalności”. Statystyka rynku pracy obejmująca oferty pracy wg zawodów i specjalności zamieszczana jest w załączniku 3 do sprawozdania MPiPS – 01, a sporządzana jest w okresach półrocznych.

Spośród 50 516 ofert pracy przekazanych przez pracodawców do urzędów pracy najwięcej ofert w ramach tzw. “wielkich grup” kierowanych było do:

1. IX grupy zawodowej “Pracownicy przy pracach prostych” – 21 561 ofert,
2. VII grupy – “Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – 8 474 oferty,
3. V grupy – “Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy” – 5 593 oferty,
4. IV grupy – “Pracownicy biurowi” – 4 880 ofert,
5. VIII grupy – “Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” – 4 235 ofert,
6. III grupy – “Technicy i inny średni personel” – 3 638 ofert,
7. II grupy – “Specjaliści” – 1 285 ofert.

Strukturę podziału ofert pracy według grup zawodów przedstawia poniższy wykres:

Najmniej ofert pracy skierowanych było: do bezrobotnych z grupy X "Siły zbrojne" – tylko jedna oferta; natomiast do grupy I "Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy" 90 ofert oraz do grupy "Bez zawodu", jednej z najliczniejszych, tylko 91 ofert; do grupy VI "Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy" – 668 ofert.

W porównaniu do 2005 r. odnotowano wzrost ilości ofert w następujących wielkich grupach:

Pracownicy przy pracach prostych	- wzrost o 11 047 ofert, (o 105,1%),
Pracownicy biurowi	- wzrost o 1 109 ofert, (o 29,4%),
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	- wzrost o 765 ofert, (o 9,9%),
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	- wzrost o 663 oferty, (o 13,5%),
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	- wzrost o 236 ofert, (o 5,9%),
Bez zawodu	- wzrost o 8 ofert, (o 9,6%).

Mniej ofert w stosunku do 2005 r. wystąpiło w grupach:

Technicy i inny średni personel	- spadek o 933 oferty, (o 20,4%),
Specjaliści	- spadek o 586 ofert, (o 31,3%),
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	- spadek o 38 ofert, (o 5,4%),
Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	- spadek o 22 oferty, (o 19,6%),
Siły zbrojne	- spadek o 15 ofert, (o 93,7%)

Według elementarnych grup zawodów i specjalności (w Klasyfikacji przyporządkowano im czterocyfrowe kody), najwięcej ofert w 2006 r. skierowano do bezrobotnych w następujących grupach zawodów:

9141	Gospodarze budynków	15 478 ofert	w 2005 r. – 4 967
5221	Sprzedawcy i demonstratorzy	3 735 ofert	w 2005 r. – 3 291
4191	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	3 174 oferty	w 2005 r. – 2 575
9321	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	1 784 oferty	w 2005 r. – 1 432
3431	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	1 511 ofert	w 2005 r. – 1 798
7436	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	1 271 ofert,	w 2005 r. – 945
9132	Pomoce i sprzętaczk biurowe, hotelowe i podobne	1 143 oferty	w 2005 r. – 1 139
9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1 128 ofert	w 2005 r. – 933
8323	Kierowcy samochodów ciężarowych	1 008 ofert	w 2005 r. – 576
9211	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	793 ofert	w 2005 r. – 444
7212	Spawacze i pokrewni	712 ofert	w 2005 r. – 337
8283	Monterzy sprzętu elektronicznego	602 oferty	w 2005 r. – 895
7121	Murarze i pokrewni	583 oferty	w 2005 r. – 560

5159	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	579 ofert	w 2005 r. – 389
4131	Magazynierzy i pokrewni	560 ofert	w 2005 r. – 328
4211	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	517 ofert	w 2005 r. – 252
7222	Ślusarze i pokrewni	511 ofert	w 2005 r. – 424
7422	Stolarze i pokrewni	499 ofert	w 2005 r. – 669
7437	Tapicerzy i pokrewni	495 ofert	w 2005 r. – 348
5122	Kucharze	432 oferty	w 2005 r. – 389
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	403 oferty	w 2005 r. – 232
3415	Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	375 ofert	w 2005 r. – 681
8263	Operatorzy maszyn do szycia	358 ofert	w 2005 r. – 449
6311	Robotnicy leśni i pokrewni	341 ofert	w 2005 r. – 426
7412	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	341 ofert	w 2005 r. – 339
9162	Zamiatacze i pokrewni	339 ofert	w 2005 r. – 688

Oferty pracy, a bezrobotni według zawodów i specjalności

Dokonane porównania ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy w województwie lubuskim pokazują, że ich liczba nie pokrywa zapotrzebowania wynikającego z napływu do bezrobocia.

Liczba nowo zarejestrowanych w 2004 r. była ponad 2,8-krotnie wyższa w porównaniu do zgłaszanych potrzeb pracodawców, w 2005 r. dysproporcja ta nie uległa zmianie i nadal była 2,8-krotnie wyższa, natomiast w 2006 r. napływ do bezrobocia zmniejszył się i był 2,2-krotnie wyższy od napływu ofert pracy.

Relacje dotyczące napływu bezrobotnych w wybranych zawodach, napływu ofert pracy i liczby bezrobotnych przedstawia poniższa tabela.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2006 r.	Napływ bezrobotnych w 2006 r.		Stan na koniec 2006 r.	
			Ogółem	Kobiety	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Ogółem		50 516	113 031	54 843	72 816	40 542
"914103"	Robotnik gospodarczy	15 474	2 440	926	1 437	591
"522107"	Sprzedawca	3 399	8 135	7 213	6 583	6 026
"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	3 091	1 379	1 225	1 200	1 090
"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	1 486	668	564	406	360
"743604"	Szwaczka	1 247	1 628	1 601	1 210	1 199
"931301"	Robotnik budowlany	1 128	1 458	11	792	33
"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	1 005	644	0	403	1
"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	752	1 750	859	1 379	815
"921101"	Pomocniczy robotnik polowy	626	59	14	17	6

"913207"	Sprzątaczką	625	1 421	1 413	1 179	1 168
"828303"	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	588	217	170	116	99
"712102"	Murarz	578	3 075	10	1 807	11
"515902"	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	555	323	24	158	16
"932190"	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	555	301	144	135	70
"413103"	Magazynier	528	666	167	493	197
"721202"	Spawacz ręczny gazowy	512	287	0	187	0
"421102"	Kasjer handlowy	505	172	154	103	99
"722204"	Ślusarz	498	2 446	43	1 452	39
"743702"	Tapicer	494	343	64	185	65
"512201"	Kucharz	395	2 154	1 627	1 616	1 418b
"742204"	Stolarz	393	941	53	411	49
"826301"	Operator maszyn do szycia	358	4	4	4	4
"913204"	Pomoc kuchenna	351	473	466	366	357
"631102"	Robotnik leśny	297	681	240	552	210
"916201"	Robotnik placowy	290	277	73	216	71
"343201"	Księgowy [samodzielny]	282	225	221	264	259
"723105"	Mechanik samochodów osobowych	280	2 223	7	1 219	7
"411101"	Sekretarka	271	101	101	92	92
"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	247	114	32	66	25
"833401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	247	146	0	92	0
"522102"	Bukieciarz	228	14	13	7	7
"932103"	Pakowacz	221	284	198	190	152
"512302"	Kelner	219	561	442	420	359
"932106"	Sortowacz	204	165	125	115	89
"915202"	Dozorca	197	361	126	309	144
"514102"	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	193	701	661	446	428
"741203"	Piekarz	192	1 398	204	647	180
"931203"	Robotnik drogowy	180	266	6	180	4
"713604"	Monter instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych	169	603	2	335	3
"721203"	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	166	118	0	68	0
"742105"	Sortowacz materiałów drzewnych	163	15	14	17	14
"743202"	Dziewiarz	159	181	173	205	200
"832101"	Kierowca samochodu osobowego	151	443	11	398	6
"743304"	Krawiec	149	1 775	1 730	1 596	1 571
"828502"	Monter wyrobów z drewna	148	26	4	25	6
"712501"	Meliorant	141	114	3	118	7
"241912"	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	139	520	371	224	165
"714101"	Malarz budowlany	139	663	65	475	74
"346102"	Opiekun w domu pomocy społecznej	133	47	43	40	37
"823290"	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	128	8	2	6	3
"712401"	Brukarz	122	111	0	61	0
"724201"	Elektromonter [elektryk] zakładowy	122	507	14	314	18
"422201"	Recepcjonista	120	80	76	61	60
"742190"	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	120	113	22	78	27
"611104"	Rolnik upraw polowych	116	209	115	200	125
"725190"	Pozostali monterzy elektronicy	116	40	9	20	8
"744304"	Obuwnik przemysłowy	116	779	659	725	628
"513102"	Opiekunka dziecięca	110	74	73	51	50
"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	109	883	692	384	320
"712901"	Konserwator budynków	109	55	0	52	2
"723104"	Mechanik samochodów ciężarowych	105	324	0	190	0

"512301"	Bufetowy [barman]	102	266	215	204	172
"522190"	Pozostali sprzedawcy i demonstratorzy	102	22	16	16	15
"712302"	Stolarz budowlany	102	421	5	254	7
"742302"	Pilarz	99	200	6	133	4
"933104"	Robotnik magazynowy	99	198	29	117	41
"235908"	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	96	33	29	25	21
"713101"	Dekarz	96	191	1	120	1
"741201"	Cukiernik	93	630	327	445	304
"000000"	Bez zawodu	91	22 004	11 846	12 626	7 585
"832201"	Kierowca autobusu	91	75	0	41	0
"811102"	Operator koparek i zwałowarek	88	25	0	13	0
"921190"	Pozostali robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	87	63	23	31	16
"721303"	Blacharz samochodowy	86	254	1	117	0
"233201"	Nauczyciel przedszkola	84	148	147	114	113
"722304"	Tokarz	81	712	41	503	56
"732205"	Sortowacz - brakarz szkła	81	21	20	20	19
"341901"	Asystent bankowości	80	27	23	28	25
"346104"	Pracownik socjalny	80	283	252	127	114
"621201"	Ogrodnik terenów zieleni	80	340	118	184	113
"913203"	Pokojowa [w hotelu]	79	80	80	55	54
"833104"	Kierowca ciągnika rolniczego	78	425	0	354	0
"348202"	Bibliotekarz	76	23	21	19	18
"828106"	Monter mechanizmów i przyrządów precyzyjnych	75	30	20	26	22
"724301"	Elektromonter instalacji elektrycznych	72	325	6	170	9
"346103"	Opiekunka środowiskowa	71	29	29	20	20
"232108"	Nauczyciel języka obcego	68	105	89	41	32
"814102"	Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy	68	16	0	8	0
"743206"	Tkacz	64	488	468	337	320
"813190"	Pozostali operatorzy urządzeń przemysłu szklarskiego	63	6	3	2	2
"915206"	Woźny	63	50	38	53	45
"712301"	Cieśla	62	211	0	202	0
"714201"	Lakiernik samochodowy	62	189	3	98	2
"723304"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	61	645	30	379	30
"812201"	Operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej	61	2	2	1	1
"813102"	Operator maszyn do formowania szkła płaskiego	61	27	0	6	0
"322404"	Terapeuta zajęciowy	60	148	137	63	54

Wskaźnik płynności rynku pracy liczony jako stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie sprawozdawczym do liczby osób nowo zarejestrowanych, **wyniósł 48,8% i był mniej korzystny niż w latach poprzednich** (wskaźnik ten w roku ubiegłym wynosił 53,4%, natomiast w 2004 r. – 55,61%).

8.1.2. Poradnictwo zawodowe

Usługa poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej świadczona przez doradców zawodowych w urzędach pracy polega na udzielaniu pomocy przy wyborze lub zmianie zawodu, kierunku szkolenia i kształcenia zawodowego przy uwzględnieniu możliwości psychofizycznych, sytuacji życiowej poszukującego pracy, a także potrzeb rynku pracy. W chwili

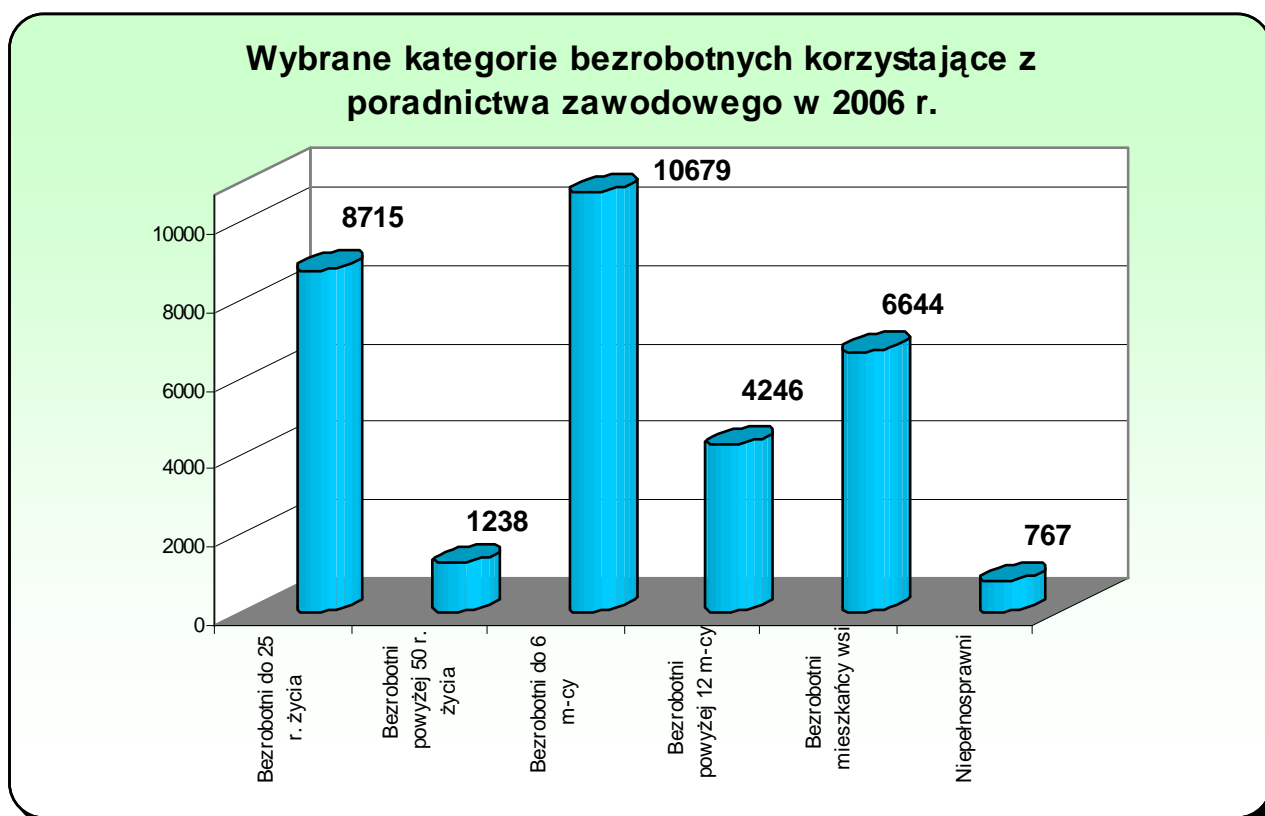
obecnej pomocy taka ma szczególne znaczenie, gdyż odpowiedni wybór warunkuje szansę zaistnienia na rynku pracy. Z tego rodzaju usługi korzystają zarówno bezrobotni jak też poszukujący pracy.

W województwie lubuskim, w okresie 12 miesięcy 2006 r., z usług poradnictwa zawodowego w powiatowych urzędach pracy skorzystało 18 627 osób o 2 216 osób więcej niż w roku poprzednim (16 411 osób), a ponad połowa (56,3%) z liczby ogółem to kobiety. Osoby bezrobotne stanowią 94,3 % wszystkich osób korzystających z poradnictwa zawodowego, natomiast bezrobotne kobiety to 94,2% ogółu kobiet biorących udział w tej usłudze.

Z porad doradców zawodowych najwięcej osób skorzystało w:

- ⇒ PUP Zielona Góra – 4 974 osoby,
- ⇒ PUP Gorzów – 3 213 osób,
- ⇒ PUP Międzyrzecz – 2 177 osób,
- ⇒ PUP Słubice – 1 375 osób,
- ⇒ PUP Nowa Sól – 1 305 osób

Wybrane kategorie uczestników poradnictwa w 2006 r. przedstawia poniższy wykres:

W roku 2006 w zakresie poradnictwa indywidualnego z porad doradców zawodowych skorzystały 14 093 osoby. Natomiast w zakresie poradnictwa grupowego, w omawianym okresie odnotowano 762 grupy tj. 4 534 osoby. Większość osób korzystających z usług poradnictwa zawodowego indywidualnego (93,8%) i grupowego (96,0%) to bezrobotni.

Struktura udziału bezrobotnych wg wykształcenia korzystających z usług indywidualnego poradnictwa zawodowego:

Wyszczególnienie	2006 r. [%]	2005 r. [%]
Wyższe	11,1	11,3
Policealne i średnie zawodowe	33,6	32,2
Średnie ogólnokształcące	13,5	14,0
Zasadnicze zawodowe	24,7	25,1
Gimnazjalne i poniżej	17,1	17,4

Spośród osób, które skorzystały z usług indywidualnego poradnictwa zawodowego:

- 2 555 – podjęło pracę (wśród nich 2 520 osoby, to bezrobotni),
- 2 851 – osób skierowano na szkolenia zawodowe, wśród których 2 825 to bezrobotni,
- 800 – osób w tym 787 bezrobotnych uzyskało pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy,
- 2 – osoby skierowano do CliPKZ.

W ramach prowadzonej przez powiatowe urzędy pracy **informacji zawodowej** odnotowano 3 274 wizyty osób indywidualnych w tym 1 793 kobiety.

Przeprowadzono również spotkania grupowe (1 052 grupy), uczestniczyło w nich 10 388 osób, w tym 10 097 osób to bezrobotni, spośród których:

- ⇒ 4 310 osób to bezrobotni do 25 roku życia,
- ⇒ 9 284 osoby to bezrobotni do 6 m-cy,
- ⇒ 3 874 osoby to bezrobotni zamieszkali na wsi.

8.1.3. Kluby pracy – pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy

Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy polega na przygotowaniu bezrobotnych i poszukujących pracy do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu zatrudnienia w szczególności poprzez szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, zajęcia aktywizacyjne, a także dostęp do informacji i elektronicznych baz danych służących uzyskaniu umiejętności poszukiwania pracy i samozatrudnienia.

W 2006 r. na terenie województwa lubuskiego działało 20 klubów pracy (rok wcześniej 23, a w 2004 r. 22), w tym 14 zorganizowanych przez powiatowe urzędy pracy i 6 zorganizowanych przez instytucje i organizacje współpracujące z urzędami pracy. W ciągu 12 miesięcy w zajęciach klubów pracy uczestniczyło 2 573 osoby (rok wcześniej 3 187, a w 2004 r. 3 173 osoby), wśród których było 2 456 bezrobotnych (95,5%). W szkoleniach

z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy organizowanych w klubach pracy uczestniczyło w 2006 r. 329 osób, w tym 304 bezrobotnych i 25 poszukujących pracy.

Struktura bezrobotnych uczestniczących w zajęciach aktywizacyjnych klubów pracy [wg wykształcenia]:

Wyszczególnienie	2006 r. [%]	2005 r. [%]
Wyższe	5,5	8,3
Policealne i średnie zawodowe	30,8	33,9
Średnie ogólnokształcące	14,4	19,3
Zawodowe zasadnicze	35,9	24,8
Gimnazjalne i poniżej	13,4	13,7

Struktura bezrobotnych uczestniczących w zajęciach aktywizacyjnych klubów pracy [wg czasu pozostawania bez pracy]:

Wyszczególnienie	2006 r. [%]	2005 r. [%]
Do 6 miesięcy	25,0	48,1
Od 6 do 12 miesięcy	9,3	15,9
Powyżej 12 miesięcy	65,7	36,0

Struktura bezrobotnych uczestniczących w zajęciach aktywizacyjnych klubów pracy [wg wieku]:

Wyszczególnienie	2006 r. [%]	2005 r. [%]
18 – 24 lata	38,7	58,5
25 – 34	22,2	18,1
35 – 44	14,7	12,5
45 lat i więcej	24,4	10,9

8.1.4. Szkolenia

Szkolenia organizowane przez powiatowe urzędy pracy pomagają osobom bezrobotnym i zagrożonym utratą pracy w uzyskiwaniu kwalifikacji dostosowanych do potrzeb rynku pracy.

Szkolenia obejmują:

- ❖ przyuczenie do zawodu,
- ❖ przekwalifikowanie zawodowe,
- ❖ doskonalenie zawodowe w zawodzie wykonywanym.

Z wnioskiem o przeszkolenie pracowników lub przyszłych pracowników w celu ich przygotowania do zleconych zadań może wystąpić również pracodawca.

Szkolenia inicjowane są w ramach zajęć pozaszkolnych celem uzyskania, uzupełnienia lub doskonalenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia. Ważnym zadaniem, jakie mają spełnić szkolenia dla bezrobotnych jest również zmiana świadomości i kształtowanie przekonania o konieczności stałego doskonalenia swych kwalifikacji i umiejętności.

W województwie lubuskim w 2006 r. 4 198 osób, w tym 4 151 bezrobotnych zostało skierowanych na szkolenia organizowane przez powiatowe urzędy pracy, co stanowiło 3,2% ogólnej liczby wyrejestrowanych bezrobotnych, tj. o 361 osób więcej niż w roku 2005.

Szkolenia te ukończyło natomiast 4 211 osób, z czego bezrobotnych 4 164 (różnica pomiędzy liczbą osób rozpoczynających, a kończących szkolenia wynika z ciągłości szkoleń na przełomie 2005 r. i 2006 r.).

Z grona bezrobotnych, którzy ukończyli szkolenie, 41,5% osób podjęło pracę w trakcie szkolenia lub po jego ukończeniu, co świadczy o wysokim poziomie efektywności szkoleń.

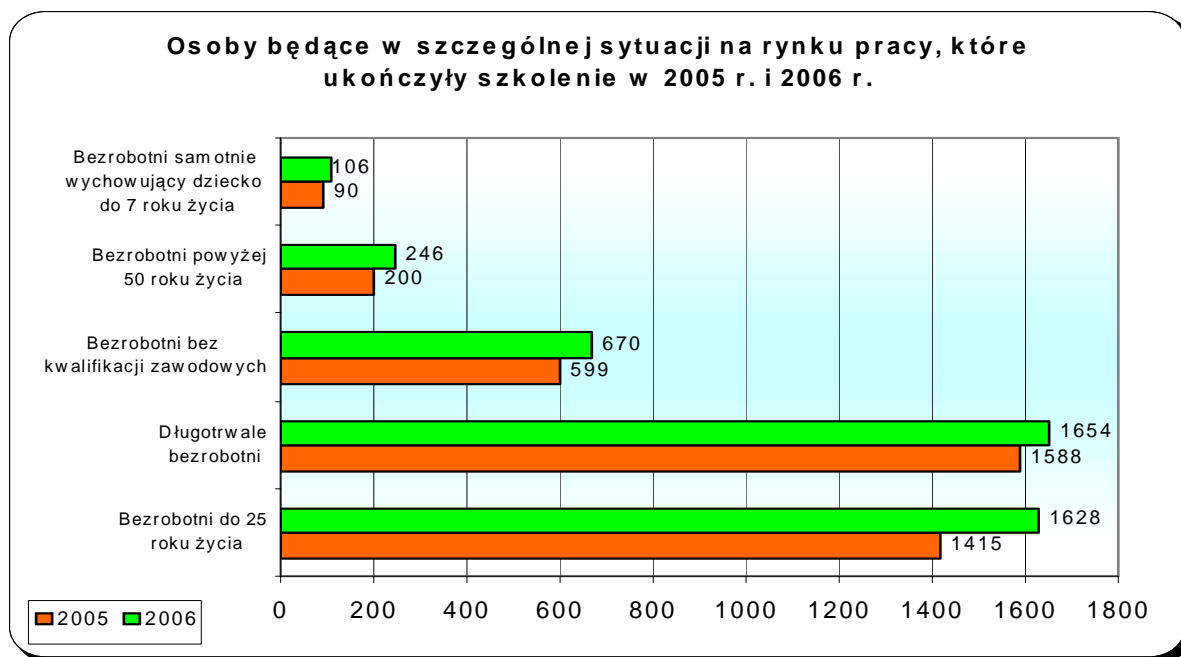
Największą liczbą bezrobotnych, którzy ukończyli szkolenia odnotowano w następujących powiatowych urzędach pracy:

- międzyrzeckim – 548 osób, w 2005 r. – 485 osób,
- krośnieńskim – 504 osoby, w 2005 r. – 453 osoby,
- zielonogórskim – 433 osoby, w 2005 r – 383 osoby,
- nowosolskim – 420 osób, w 2005 r. – 322 osoby,
- gorzowskim – 410 osób, w 2005 r – 211 osób,
- strzeleckim – 328 osób, w 2005 r. – 361 osób,
- żarskim – 318 osób, w 2005 r. – 420 osób,
- żagańskim – 314 osób, w 2005 r – 225 osób.

Najmniejszą natomiast w:

- sulęcińskim – 93 osoby, w 2005 r. – 213 osób,
- wschowskim – 141 osób, w 2005 r. – 133 osoby,
- świebodzińskim – 142 osoby, w 2005 r. – 269 osób,
- słubickim – 198 osób, w 2005 r. – 248 osób.

Liczbę osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które ukończyły szkolenie w latach 2005 i 2006 przedstawia poniższy wykres.

W 2006 r. uczestnicy tej formy aktywizacji najczęściej wybierali następujące obszary zawodowe szkoleń:

- Usługi transportowe – 1 235 osób (w 2005 – 1 070),
- Inne obszary szkoleń – 656 osób (w 2005 – 840),
- Informatyka i wykorzystanie komputerów – 360 osób (w 2005 – 232),
- Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, ... – 276 osób (w 2005 – 201),
- Sprzedaż, marketing, public relations, handel ... – 227 osób (w 2005 – 111),
- Technika i handel art. technicznymi – 217 osób (w 2005 – 268),
- Opieka społeczna – 147 osób (w 2005 – 96),
- Pozostałe usługi – 138 osób (w 2005 – 100),
- Usługi fryzjerskie, kosmetyczne – 122 osoby (w 2005 – 21),
- Zarządzanie i administrowanie – 120 osób (w 2005 – 10),
- Architektura i budownictwo – 107 osób (w 2005 – 23),

➤ Języki obce – 94 osoby (w 2005 – 186).

Największą efektywnością zatrudnieniową cechowały się kursy z zakresu rozwoju osobowościowego i kariery zawodowej, inne obszary szkoleń, technika i handel art. technicznymi, ochrona własności i osób, a także usługi transportowe.

Struktura procentowa bezrobotnych kończących szkolenia wg poziomu wykształcenia:

Wyszczególnienie	2006 r. [%]	2005 r. [%]
Wyższe	5,0	4,2
Policealne i średnie zawodowe	34,7	34,2
Średnie ogólnokształcące	11,4	10,8
Zasadnicze zawodowe	31,7	33,9
Gimnazjalne i poniżej	17,2	16,9

Struktura procentowa uczestników szkoleń wg wieku:

Wyszczególnienie	2006 r. [%]	2005 r. [%]
Do 24 lat	37,4	37,9
25-34 lat	31,6	32,0
35-44 lat	17,0	16,5
45 i powyżej	14,1	13,6

Z powyższych zestawień wynika, że szkoleniami objęto przede wszystkim osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym lub zasadniczym zawodowym, w wieku do 34 lat. W omawianym okresie na terenie województwa lubuskiego szkolenia dla bezrobotnych i poszukujących pracy w liczbie 1 478 przeprowadziło 327 instytucji szkoleniowych m. in.:

- ⇒ 220 to inna forma instytucji szkoleniowej,
- ⇒ 47 to ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego,
- ⇒ 29 to osoba fizyczna jako instytucja szkoleniowa,
- ⇒ 17 to CKU lub CKP (centrum kształcenia praktycznego),
- ⇒ 13 to stowarzyszenie, fundacja lub inna osoba prawna.

8.2. Instrumenty rynku pracy.

W 2006 r. z różnego rodzaju prac subsydiowanych oferowanych przez lubuskie powiatowe urzędy pracy skorzystało ogółem 7 102 osób, co stanowiło 9,3% ogółu wyrejestrowanych w omawianym okresie, bezrobotnych. Natomiast w 2005 r. liczba bezrobotnych objętych pracami subsydiowanymi była większa i wynosiła 10 857, w 2004 r. – 12 392. Podjęcia prac subsydiowanych w omawianym okresie stanowiły równocześnie 12,9% ogółu podejmujących pracę (rok wcześniej – 19,1%).

Największą liczbę bezrobotnych objętych różnymi formami prac subsydiowanych odnotowano w następujących powiatowych urzędach pracy:

- ⇒ PUP Żagań – 1 367 osób, (w 2005 r – 1 846),
- ⇒ PUP Żary – 989 bezrobotnych, (w 2005 r – 2 237),
- ⇒ PUP Zielona Góra – 980 osób, (w 2005 r – 1 296),
- ⇒ PUP Gorzów – 824 bezrobotnych, (w 2005 r – 1 084),
- ⇒ PUP Nowa Sól – 554 osoby, (w 2005 r – 965).

W 2006 r. wśród bezrobotnych osób podejmujących pracę subsydiowaną było:

- 3 202 kobiety, stanowiąc 45,1% ogólnej liczby uczestników tego typu prac;
- 2 588 mieszkańców wsi, tj. 36,4% ogółu;
- 1 719 bezrobotnych do 25 roku życia – 24,2%;
- 1 333 osoby powyżej 50 roku życia, czyli 18,8%;
- 3 974 długotrwale bezrobotnych stanowiąc 56,0% ogółu uczestniczących w tych pracach.

Wśród uczestników prac subsydiowanych największą grupę stanowiły osoby biorące udział: w pracach interwencyjnych – 45,9% ogółu biorących udział w tych pracach, (w 2005 r. – 33,4%); w robotach publicznych – 18,7%, (w 2005 r. – 44,3%); w pracach po dofinansowaniu podjęcia działalności gospodarczej – 16,5%, (w 2005 r. – 8,4%); w pracach po dofinansowaniu wyposażenia miejsca pracy – 13,8%, (w 2005 r. – 9,8%).

8.2.1. Prace interwencyjne

Prace interwencyjne zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku oznaczają zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Organizatorem prac interwencyjnych mogą być jednostki organizacyjne, a także osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, które zatrudniają lub mają zamiar zatrudnić co

najmniej jednego pracownika. Podstawową zaletą tej formy zatrudnienia jest zwrot poniesionych przez pracodawcę z tytułu zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego, kosztów wypłacanego mu wynagrodzenia, nagród oraz opłacanych składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości uprzednio uzgodnionej. Refundacja kosztów może odbywać się w różnych wariantach w zależności od kategorii osób, którą zamierza zatrudnić pracodawca.

Zatrudnienie w formie prac interwencyjnych jest korzystne z wielu względów, zarówno dla pracodawcy, jak i pracownika, bowiem przy stosunkowo niskich kosztach powstają nowe miejsca pracy (dodatkowe), przy czym prace stanowią wsparcie małej i średniej przedsiębiorczości, pojawia się szansa dla bezrobotnego na uzyskanie stałego zatrudnienia.

Wprowadzone zmiany w przepisach regulujących zasady stosowania prac interwencyjnych wymagające utrzymania zatrudnienia osoby uczestniczącej przez 2 lata po ich zakończeniu, przyczyniło się do spadku zainteresowania pracodawców tą formą aktywizacji.

Od stycznia do grudnia 2006 r. liczba osób rozpoczynających prace interwencyjne wynosiła 3 262, stanowiąc 5,9% ogółu wyłączonych z tytułu podjęć pracy, była też niższa niż przed rokiem o 360 osób.

Wydatki Funduszu Pracy w województwie lubuskim poniesione na realizację prac interwencyjnych wyniosły w 2006 r. 8 605,8 tys. zł.

Najwięcej osób zaktywizowano w powiatach:

- żagańskim 784 osoby,
- żarskim 522 osoby,
- zielonogórskim grodzkim 359 osób,
- gorzowskim ziemskim 281 osób,
- strzelecko-dreźnieckim 244 osoby.

W 2006 r. wśród wyłączonych z ewidencji bezrobotnych w wyniku podjęcia prac interwencyjnych 51,1% stanowiły kobiety (w 2005 r. 50,7%, 2004 r. 45,7%), ponadto 1 166 bezrobotnych to mieszkańcy wsi, co stanowiło 35,7% ogólnej liczby uczestników tych prac (w 2005 r. – 1 190 osób – 32,9%).

Spośród osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, którzy w 2006 r. podjęli prace interwencyjne:

- 1 083 osoby to bezrobotni do 25 roku życia co stanowiło 33,2% ogólnej liczby uczestniczących w pracach interwencyjnych (w 2005 r. – 999 osób – 27,6%),

- 654 bezrobotnych to osoby powyżej 50 roku życia, czyli 20,0% ogółu osób wyłączonych w wyniku podjęcia prac interwencyjnych (w 2005 r. – 653 osoby – 18,0%),
- 1 982 osoby to długotrwale bezrobotni, tj. 70,1% ogółu bezrobotnych biorących udział w pracach interwencyjnych (w 2005 r. – 2 538 osób – 70,1%).

8.2.2. Roboty publiczne

Roboty publiczne oznaczają zatrudnienie osób bezrobotnych, w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy, przy wykonywaniu prac mających na celu reintegrację zawodową i społeczną, określoną na podstawie przepisów o zatrudnieniu socjalnym, organizowane przez organy samorządu terytorialnego, organy administracji rządowej lub instytucje użyteczności publicznej, spółki wodne i ich związki oraz organizacje statutowo zajmujące się ochroną środowiska, kultury i oświaty, sportu i turystyki opieki zdrowotnej i pomocą zdrowotną.

Roboty publiczne mogą trwać do 6 miesięcy lub – w przypadkach refundacji co drugi miesiąc - do 12 miesięcy, a rodzaj pracy nie może być związany z wyuczonym zawodem. Organizator robót publicznych może liczyć na częściowe dofinansowanie z Funduszu Pracy.

W ciągu 2006 r. w województwie lubuskim w ramach robót publicznych zatrudnionych zostało 1 330 osób, co stanowiło 2,4% wyłączonych z ewidencji w wyniku podjęcia różnego rodzaju prac (w 2005 r. odsetek ten wynosił 8,4%, a w 2004 r. 10,6%).

Wydatki Funduszu Pracy w województwie lubuskim poniesione na realizację robót publicznych wyniosły w 2006 r. 5 046,6 tys. zł.

Liczba osób zatrudnionych w ramach robót publicznych była o 3 474 osoby mniejsza niż przed rokiem.

W ogólnej liczbie bezrobotnych uczestniczących w robotach publicznych 42,9% stanowili bezrobotni zamieszkali na wsi tj. 571 osób (w 2005 r. – 1 925 osób – 40,1%).

Najwięcej bezrobotnych w ramach robót publicznych zaktywizowano w powiatach:

- żagańskim 254 bezrobotnych,
- krośnieńskim 244 bezrobotnych,
- zielonogórskim ziemskim 213 bezrobotnych,
- nowosolskim 154 bezrobotnych
- zielonogórskim grodzkim 151 bezrobotnych.

W 2006 r. zatrudnienie przy robotach publicznych znalazły 347 bezrobotnych kobiet, co stanowiło 26,1% ogółu uczestniczących w tej formie aktywizacji, podczas gdy rok wcześniej 36,5% (1 753).

Wśród bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy uczestniczących w robotach publicznych w omawianym okresie:

- 1 175 osób to długotrwale bezrobotni co stanowi 88,4% ogółu uczestniczących w robotach publicznych (w 2005 r. – 3 443 osoby – 71,7%),
- 518 bezrobotnych to osoby powyżej 50 roku życia, tj. 38,9% ogólnej liczby aktywizowanych poprzez roboty publiczne (w 2005 r. – 1 045 osób – 21,8%),
- 63 osoby to bezrobotni do 25 roku życia co stanowi 4,7% ogółu uczestników robót publicznych (w 2005 r. – 679 osób – 14,1%).

8.2.3. Dofinansowanie działalności gospodarczej i refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy

W ramach usług rynku pracy ukierunkowanych na łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizację zawodową wyróżnić można:

1. przyznanie jednorazowo dla zarejestrowanych bezrobotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej (jej wysokość nie może przekroczyć 500 proc. przeciętnego wynagrodzenia),
2. refundacji kosztów, jakie poniósł pracodawca na wyposażenie i doposażenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego (wysokość refundacji nie wyższa niż 5-krotne przeciętne wynagrodzenie).

W analizowanym okresie w województwie lubuskim udzielono 1 174 (w 2005 r. – 913) dotacji dla osób bezrobotnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, w porównaniu z rokiem poprzednim ilość ta zwiększyła się o 261. Ogólny koszt udzielonych dotacji w 2006 r. wyniósł 10 411,7 tys. zł. (w 2005 r. – 9 389,2 tys. zł.).

Największą ilość udzielonego wsparcia w tej aktywnej formie odnotowano w powiecie:

- żarskim – 228 dotacji,
- nowosolskim – 137 dotacji,
- żagańskim – 113 dotacji,
- gorzowskim grodzkim – 103 dotacje.

W ogólnej liczbie bezrobotnych podejmujących zatrudnienie w ramach tej formy, odsetek kobiet wynosił 46,2%, natomiast osób zamieszkałych na wsi 31,4%.

W grupie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy uczestniczących w tej formie aktywizacji:

- 255 osób to bezrobotni do 25 roku życia, tj. 21,7% ogółu uczestników tej formy,
- 66 osób to bezrobotni do 50 roku życia, tj. 5,6% ogółu,
- 428 osób to długotrwale bezrobotni, tj. 36,5% ogółu.

W okresie całego 2006 r. starostowie powiatów województwa lubuskiego przyznali pracodawcom kwotę 7 314,7 tys. zł. (w 2005 r. – 7 050,2 tys. zł.) jako refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, w wyniku której utworzono 979 nowych miejsc pracy tj. o 87 miejsc mniej niż w roku poprzednim.

Najwięcej nowych miejsc pracy powstało w powiecie:

- żarskim – 188 miejsc,
- żagańskim – 122 miejsca,
- krośnieńskim – 106 miejsc.

W ogólnej liczbie bezrobotnych podejmujących zatrudnienie w ramach tej formy, odsetek kobiet wynosił 44,8% (w 2005 r – 52,3%), natomiast osób zamieszkałych na wsi 37,1% (w 2005 r. – 42,1%).

W grupie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy uczestniczących w tej formie aktywizacji:

- 275 osób to bezrobotni do 25 roku życia, tj. 28,1% ogółu uczestników tej formy,
- 80 osób to bezrobotni do 50 roku życia, tj. 8,2% ogółu,
- 326 osób to długotrwale bezrobotni, tj. 33,3%ogółu.

8.2.4. Staże

Jedną z form pomocy bezrobotnym, a w szczególności osobom do 25 roku życia oraz bezrobotnym w okresie 12 m-cy od dnia ukończenia nauki, wprowadzoną *Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* jest staż.

Charakteryzuje się on nabywaniem przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą i może być zawarty na okres do 12 m-cy. Forma ta jest bardzo korzystna dla osób zatrudniających bezrobotnych ze względu na niskie koszty wymagane po stronie pracodawców.

W województwie lubuskim w 2006 r. 5 352 (w 2005 r. – 5 405) osób bezrobotnych zostało skierowanych na odbycie stażu, co stanowiło 4,1% (w 2005 r. – 4,6%) ogólnej liczby wyrejestrowanych bezrobotnych, ukończyło natomiast 5 507 osób. Różnica w liczbie osób skierowanych, a kończących staż wynika z ciągłości tej formy na przełomie roku.

Blisko 42% osób (w 2005 r. – 35,6%) z grona bezrobotnych, którzy ukończyli staże, podjęło pracę w trakcie lub po jego ukończeniu. Największą ilość bezrobotnych skierowanych na staż przez urzędy pracy odnotowano w powiatach:

- żarskim – 751 osób,
- gorzowskim grodzkim – 578 osób,

- zielonogórskim grodzkim – 503 osoby,
- krośnieńskim – 470 osób,
- nowosolskim – 453 osoby,
- sulęcińskim – 378 osób,
- zielonogórskim ziemskim – 366 osób,
- słubickim – 342 osoby.

Spośród bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w stażach tych uczestniczyło:

- 5 055 osób będących bezrobotnymi do 25 roku życia, (w 2005 r. – 4 858),
- 552 osoby będące długotrwale bezrobotnymi, (w 2005 r. – 579).

W ogólnej liczbie bezrobotnych uczestniczących w stażach udział w nich brało m.in.:

- 3 831 bezrobotnych kobiet, tj. 71,6% ogólnej liczby uczestników stażu (w 2005 r. – 3 888 – 71,9%),
- 1 863 bezrobotnych mieszkańców wsi, tj. 34,8% ogółu (w 2005 r. – 1 920 – 35,3%).

W 2006 r. uczestnicy tej formy aktywizacji wybierali następujące obszary zawodowe staży:

- prace sekretarskie i biurowe – 1 998 osób (w 2005 r. – 1 262),
- inne obszary zawodowe – 1 197 osób (w 2005 r. – 1 925),
- sprzedaż, marketing, public relations ... – 598 osób (w 2005 r. – 219),
- rachunkowość, księgowość, bankowość, ... – 323 osoby (w 2005 r. – 157)
- pozostałe usługi – 309 osób (w 2005 r. – 92),
- opieka społeczna – 127 osób (w 2005 r. – 53),
- usługi gastronomiczne – 122 osoby (w 2005 r. – 58),
- zarządzanie i administrowanie – 100 osób (w 2005 r. – 66).

Największą efektywnością zatrudnienia cechowały się staże z zakresu m. in. weterynarii, usługi krawieckie i obuwnicze, ochrony środowiska, techniki i handlu art. technicznymi.

Wydatki Funduszu Pracy w województwie lubuskim poniesione na realizację staży wyniosły w 2006 r. 18 940,9 tys. zł.

8.2.5. Przygotowanie zawodowe

Inną formą wprowadzoną *Ustawą o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy* jest **przygotowanie zawodowe w miejscu pracy** bez nawiązywania stosunku pracy.

Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oznacza zdobywanie nowych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych poprzez praktyczne wykonywanie zadań zawodowych na stanowisku pracy według ustalonego programu uzgodnionego pomiędzy starostą, pracodawcą i bezrobotnym. Ta nowa forma skierowana jest przede wszystkim do bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, powyżej 25 roku życia i może być zawarta na okres do 6 miesięcy.

W 2006 r. w województwie lubuskim - 2 397 (w 2005 r. – 2 792) bezrobotnych zostało skierowanych do odbycia przygotowania zawodowego w miejscu pracy, co stanowiło 1,9% (w 2005 r. – 2,4%) ogólnej liczby wyrejestrowanych bezrobotnych, ukończyło natomiast 2 763 osoby. Podobnie jak w innych formach aktywizacji różnica w liczbie osób skierowanych, a kończących przygotowanie zawodowe wynika z ciągłości tej formy na przełomie roku.

W grupie bezrobotnych skierowanych na przygotowanie zawodowe 1 658 osób to kobiety stanowiąc 69,2% ogółu uczestników tej formy (w 2005 r. – 1 687, – 60,5%), a 769 czyli 32,1% ogółu to bezrobotni mieszkańcy wsi (w 2005 r. – 936; 33,5%).

Ponad 50% (w 2005 r. – 42,5%) osób z grona bezrobotnych, którzy ukończyli przygotowanie zawodowe, podjęło pracę w trakcie jego trwania lub po jego ukończeniu, co świadczy o wysokim poziomie efektywności tej formy aktywizacji.

Największą liczbę bezrobotnych skierowanych na przygotowanie zawodowe odnotowano w powiatach:

- ❖ gorzowskim grodzkim – 320 osób,
- ❖ żarskim – 312 osób,
- ❖ nowosolskim – 306 osób,
- ❖ międzyrzeckim – 254 osoby,
- ❖ strzeleckim – 175 osób,
- ❖ gorzowskim ziemskim – 172 osoby,
- ❖ żagańskim – 167 osób.

Najmniejszą natomiast:

- ❖ świebodzińskim – 13 osób,
- ❖ wschowskim – 24 osoby,
- ❖ zielonogórskim ziemskim – 97 osób.

Spośród bezrobotnych będących w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, przygotowania zawodowe w miejscu pracy ukończyło:

- 338 osób to bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- 1 819 osób będących długotrwale bezrobotnymi,
- 774 osoby to bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych,

- 109 osób to bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia,
- 62 bezrobotnych będących osobami niepełnosprawnymi.

W 2006 r. uczestnicy tej formy aktywizacji wybierali następujące obszary zawodowe:

- inne obszary zawodowe – 687 osób,
- prace sekretarskie i biurowe – 390 osób,
- pozostałe usługi – 328 osób,
- sprzedaż, marketing, public relations ... – 310 osób,
- usługi krawiecki, obuwnicze – 227 osób,
- usługi gastronomiczne – 159 osób,
- architektura i budownictwo – 118 osób,
- rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, ... – 103 osoby.

Największą efektywnością zatrudnienia cechowały się m. in. kursy z zakresu dziennikarstwa i informacji ...; ochrony własności i osób; górnictwa i przetwórstwa przemysłowego; usług hotelarskich, turystyki i rekreacji; techniki i handlu art. technicznymi.

Wydatki Funduszu Pracy w województwie lubuskim poniesione na realizację przygotowania zawodowego w miejscu pracy wyniosły w 2006 r. 7 716,7 tys. zł.

8.2.6. Prace społecznie użyteczne

Znaczącą pozycję wśród aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu zajęły **prace społecznie użyteczne**. Dane liczbowe dotyczące tej formy aktywizacji wprowadzonej *ustawą z 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* w formularzach statystycznych MPiPS-01 odnotowywane są od 2006 r.

Ta forma przeznaczona jest głównie na aktywizację osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. Bezrobotnemu uczestnikowi skierowanemu przez starostę na wniosek gminny (porozumienie między starostą a gminą na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane) przysługuje wynagrodzenie w wysokości nie niższej niż 6 zł. za każdą godzinę wykonanej pracy społecznie użytecznej.

W okresie 12 miesięcy 2006 r. do wykonywania prac społecznie użytecznych skierowanych zostało 13 487 bezrobotnych. Natomiast wydatki Funduszu Pracy poniesione na ich realizację wyniosły 1 201,1 tys. zł.

Największą liczbę bezrobotnych skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych odnotowano w:

- ⇒ PUP Żary – 10 548 osób,
- ⇒ PUP Świebodzin – 909 osób,
- ⇒ PUP Żagań – 613 osób,

- ⇒ PUP Zielona Góra – 445 osób,
- ⇒ PUP Gorzów – 232 osoby,
- ⇒ PUP Nowa Sól – 223 osoby.

W grupie bezrobotnych uczestników tej formy aktywizacji było:

- 6 888 kobiet tj. 51,1% ogółu skierowanych do prac społecznie użytecznych,
- 5 144 osoby zamieszkałe na wsi czyli 38,1% ogółu,
- 12 112 długotrwale bezrobotnych stanowiąc 89,8% ogółu,
- 3 559 osób powyżej 50 roku życia tj. 26,4% ogółu,
- 946 osób do 25 roku życia stanowiąc 7,0% ogółu.

ROZDZIAŁ 9.

DZIAŁANIA WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY NA RZECZ ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA

9.1. Działalność Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej.

Pomimo spadku bezrobocia, zwiększonej liczby ofert pracy, a także otwarcia polskiego rynku pracy dla pracowników z Unii Europejskiej oraz byłego bloku wschodniego, zapotrzebowanie na usługi poradnictwa zawodowego nie maleją.

W naszym województwie rynek pracy jest nadal dość trudny, co sprawia iż osoby bezrobotne szukają wsparcia w Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej. Ważne dla tych osób jest poradnictwo zawodowe, dostarczające aktualnych informacji o drogach kształcenia, rynku pracy, a także ofertach pracy i wymaganiach pracodawców.

Zadania w zakresie poradnictwa zawodowego realizują doradcy zawodowi i psycholodzy w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim, Nowej Soli i Zielonej Górze. Z usług Centrów w zakresie informacji i poradnictwa zawodowego indywidualnie i grupowo skorzystało 9 407 osób bezrobotnych, poszukujących pracy i młodzież ucząca, w tym kobiety stanowiły 47,85%.

Z indywidualnej informacji zawodowej skorzystało 4 410 osób, w tym kobiet było 1 673 (37,9%).

Informacja zawodowa indywidualna to materiały informacyjne związane ze światem pracy, które wykorzystywane są w procesie kariery zawodowej, włączając w to wiadomości z zakresu edukacji i zatrudnienia w kraju i za granicą, także zdobywanie doświadczenia zawodowego w formie wolontariatu. Doradcy zawodowi również udostępniają informację

o komunikowaniu społecznym, zasadach poszukiwania pracy, prawie pracy, podejmowanie działalności gospodarczej, dostępności szkoleń, charakteru pracy i statusu pracownika w różnych zawodach.

Zbiory informacji udostępniane są w formie konwencjonalnej (broszury, ulotki, plakaty, poradniki, podręczniki, prasa, informatory specjalistyczne) i niekonwencjonalnej (audio, video, programy komputerowe oraz zasoby internetowe o charakterze lokalnym, regionalnym i globalnym). W celach informacyjnych i promocyjnych wydano ulotkę o usługach Centrów w nakładzie 4 000 egz., która jest kierowana do wszystkich uczestników rynku pracy.

Doradcy zawodowi Centrum w Zielonej Górze opracowali i zamieścili na stronie internetowej WWW.WUP.ZGORA.PL "Mapę poradnictwa zawodowego województwa lubuskiego" ukazującą placówki zajmujące się doradztwem i informacją zawodową. Dostęp do tego źródła informacji powoduje przybliżenie poradnictwa zawodowego do potrzebującego pomocy bezrobotnego, najbliżej miejsca zamieszkania.

Natomiast z grupowej informacji zawodowej skorzystało 2 521 osób, kobiety stanowiły 50,9 % tj. 1 283 osoby.

W zajęciach informacyjnych grupowych brali udział bezrobotni, poszukujący pracy i młodzież ucząca się, u których zauważalny był deficyt umiejętności prospołecznych oraz wiedzy o rynku pracy.

Klienci Centrów otrzymują informacje niezbędne do podjęcia decyzji zawodowych związanych z kształceniem w kraju i zagranicą, rynkiem pracy lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim, charakterystyką zawodów, znajomością zasad poszukiwania pracy, ofertami pracy w Polsce i Unii Europejskiej, podstawową wiedzą o prawie pracy, samozatrudnieniem, także w formie spółdzielni socjalnych, komunikacją społeczną i wolontariatem.

W swoich zasobach CIZ-y posiadają narzędzia niezbędne do niesienia pomocy ludziom młodym: informatory do szkół średnich, szkół wyższych, przewodniki po zawodach itp.

Często absolwenci szkół nie wiedzą jak poszukiwać pracy, gdzie jej szukać, jak pisać dokumenty aplikacyjne. Doradcy zawodowi przekazują im tę wiedzę i przekonanie, że dobrze napisane dokumenty aplikacyjne i odpowiednio przeprowadzona rozmowa kwalifikacyjna mają kluczowe znaczenie w znalezieniu pracy. Świadczenie usług na rzecz młodzieży nie jest nadal wliczane w statystykę i stanowi margines naszej pracy.

Indywidualnym poradnictwem zawodowym objęto łącznie 1 429 osób, w tym 822 kobiety (57,5%).

Poradnictwo indywidualne jest długotrwałą i skomplikowaną formą pomocy udzielanej klientom podczas jednej lub kilku spotkań z doradcą. Wspólnie rozwiązują problemy związane z procesem podejmowania decyzji zawodowych, motywacją do poszukiwania zatrudnienia, w tym także do swobody wypowiedzi oraz aktywnego rozwiązywania problemów.

Doradcy zawodowi i psychologowie wspierali w rozwiązywaniu takich problemów jak wybór drogi zawodowej, zmiany kwalifikacji zawodowych, poznaniu umiejętności (adaptacyjnych, uniwersalnych, zawodowych), konfrontacji postaw i poglądów, zmianie zachowań utrudniających znalezienie pracy, poznaniu swoich słabych i mocnych stron, określeniu preferencji zawodowych w aspekcie prowadzenia własnej firmy oraz zdobywaniu doświadczenia zawodowego, podniesieniu samooceny, sporządzaniu indywidualnych planów działań, mobilności pracowniczej.

W zakresie grupowego poradnictwa zawodowe doradcy zawodowi i psychologowie przeprowadzili zajęcia warsztatowe dla 1 047 osób, w tym kobiet było 723 tj. 69,1%.

Poradnictwo grupowe cieszy się dużym zainteresowaniem wśród bezrobotnych, poszukujących pracy i innych, w tym absolwentów. Albowiem celem zajęć jest nabycie umiejętności skutecznego poszukiwania zatrudnienia w atmosferze wzajemnej przynależności i zaufania do grupy społecznej. Poprzez uczestnictwo w zajęciach grupowych można uzyskać wiedzę i umiejętności przydatne w aktywnym poszukiwaniu pracy, wymienić doświadczenia związane z poszukiwaniem pracy z innymi uczestnikami szkoleń, przeanalizować swoje mocne i słabe strony, nawiązać nowe kontakty, uzyskać wsparcie grupowe w sytuacji potencjalnego wykluczenia społecznego, udoskonalić komunikację interpersonalną i asertywność, zapoznać się ze sposobami radzenia ze stresem, wypaleniem zawodowym oraz zapoznać się z problematyką twórczego myślenia i prowadzenia działalności gospodarczej, także w formie spółdzielczości socjalnej.

Zajęcia warsztatowe jedno lub wielodniowe, prowadzone są cyklicznie przez doradców zawodowych i psychologów w Centrach, Powiatowych Urzędach Pracy, uczelniach Gorzowa, Zielonej Góry, Słubic i Żar, Zakładach Karnych w Krzywańcu i Wawrowie, Areszcie Śledczym w Nowej Soli, Gminnych Centrach Informacji, Akademickich Biurach Karier, Wojsku Polskim, Ośrodkach Pomocy Społecznej, jednostkach samorządu lokalnego, Gorzowskiej Lecznicy Specjalistycznej, organizacjach pozarządowych.

Centra w zakresie poradnictwa grupowego współpracują z Powiatowymi Urzędami Pracy, Liderami Klubów Pracy, Gminnymi Centrami Informacji, Akademickimi Biurami Karier, Szkolnymi Ośrodkami Karier, Kuratorami Sądowymi, pracownikami socjalnym. Dla pracowników gminnych centrów informacji zorganizowano i przeprowadzono szkolenie warsztatowe *“Klub Pracy – nowy podręcznik”*, psychologiczny portret osoby bezrobotnej, radzenie sobie w sytuacjach konfliktowych z klientem, aktywne techniki poszukiwania pracy.

W ramach działań doradczych i promocyjnych Centra uczestniczyły w targach i giełdach pracy w Gorzowie Wlkp., Zielonej Górze, Nowej Soli, Żarach i Żaganiu.

W minionym roku Centra poza w/w instytucjami współpracowały z Kuratorium Oświaty, Urzędem Marszałkowskim w zakresie pomocy szkoleniowej dla pracowników socjalnych, Fundacją "Przedsiębiorczość" w Żarach, Wojewódzkim Sztabem Wojskowym w Zielonej Górze, PEFRON-em, Mobilnymi Centrami Informacji Zawodowej OHP, Centrami Wolontariatu w Gorzowie i Zielonej Górze, Biurem Aktywizacji Bezrobotnych przy CARITAS Diecezji Zielonogórsko – Gorzowskiej, Spółdzielniami Socjalnymi, Stowarzyszeniem Bezrobotnych, przychodniami pedagogiczno – psychologicznymi, centrami integracji społecznej, uczelniami wyższymi oraz samorządami lokalnymi i stowarzyszeniami tworzącymi Gminne Centra informacji.

W dalszym ciągu kontynuowane są działania informacyjno-promocyjne naszych placówek na łamach prasy lokalnej i regionalnej oraz antenie radiowej i telewizyjnej. Mając na uwadze naszego aktualnego i przyszłego klienta, niejednokrotnie bardzo odległego, współpracujemy z:

- Gazetą Lubuską – wywiady, informacje, dyżury telefoniczne,
- Głos Gorzowa – wywiad,
- Wiadomości Samorządowe – informacje o pracy Centrum w Gorzowie Wlkp.,
- Tygodnik KRAĞ – informacja,
- Radio Zachód – informacje, wywiady, opinie,
- Radio ESKA – informacje, wywiady,
- Radio INDEX – wywiady,
- Telewizja Polska Pr. III – informacje, wywiady, reportaże,
- Telewizja ODRA – informacje, wywiady,
- Telewizja TOP w Gorzowie – wywiad,
- Telewizja Miejska w Gorzowie – wywiad,
- Telewizja Lubuska – reportaż,
- Internet – aktualizacja podstrony Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej,
- Miejskich Zakładach Komunikacyjnych w Gorzowie Wlkp., Zielonej Górze, Nowej Soli – informacja plakatowa w autobusach,
- Przedsiębiorstwach Komunikacji Samochodowej w Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze – informacja plakatowa w autobusach,
- Biblioteką Publiczną w Zielonej Górze, Nowej Soli – informacja,
- Powiatowymi Urzędami Pracy – ulotki, plakaty i informacje o pracy Centrów,
- Doradcami zawodowymi w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
- Poradniami psychologiczno – pedagogicznymi,
- Portalami internetowymi regionu lubuskiego.

Centrum w Zielonej Górze w minionym roku uczestniczyło w monitoringu III i IV edycji Konkursu grantowego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na dofinansowanie projektu na tworzenie w ramach Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów "Pierwsza Praca" Gminnych Centrów Informacji w Żarach, Nowogrodzie Bobrzańskim, Żaganiu, Bogdańcu, Lubsku, Otyniu, Santoku, Słońsku, Sulęcinnie, Świdnicy, Drezdenku, Cybince, Skąpe oraz na dofinansowanie działających placówek tego typu w Brodach, Trzcielu, Szprotawie, Bytomiu Odrzańskim, Strzelcach Krajeńskich, Górzycy.

W regionie lubuskim funkcjonowały 24 Gminne Centra Informacji i 5 Akademickich Biur Karier. Gminne Centrum Informacji w Nowym Miasteczku utworzone w ramach II edycji Konkursu zaprzestał działalności w wyniku podjętej decyzji przez nowe władze miasta. Placówki objęte grantem z III i IV edycji Konkursu – 19 placówek – w minionym roku udzieliły pomocy **77 320** klientom, w tym także absolwentom. Gminne Centra Informacji powstałe w ramach III edycji Konkursu grantowego zakończyły dwuletnią umowę na realizację projektu na tworzenie placówek.

Gwarancją dobrej realizacji zadań w Centrach jest właściwe przygotowanie doradców zawodowych i psychologów do pracy z bezrobotnymi i poszukującymi pracy. Dlatego, pracownicy w minionym roku podnosili kwalifikacje na szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych:

- "Integracja pracownic i pracowników niepełnosprawnych oraz ciężko niepełnosprawnych w niemiecko – polskim regionie transgranicznym – integracja jest możliwa" – warsztaty projektu, Frankfurt/O,
- Zawodowe Drogowskazy – "Wsparcie dla modernizacji oferty szkół o profilu zawodowym" – konferencja, Zielona Góra,
- "Poradnictwo zawodowe w praktyce" – seminarium, Gorzów Wlkp.,
- "Krajowe standardy kwalifikacji zawodowych dla rynku pracy" – seminarium, Zielona Góra,
- "Szkolenie doradców zawodowych z metody tworzenia indywidualnych planów działania" – warsztat, Warszawa,
- "Szkolenie doradców zawodowych w zakresie stosowania Kwestionariusza Uzdolnień Przedsiębiorczych" – warsztat, Warszawa,
- "Wymiana doświadczeń wspólnych przedsięwzięć, a także wypracowanie wniosków" – seminarium dla kierowników Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, Gdańsk. Na spotkaniu poruszono między innymi kwestie nie wprowadzenia w planowanym terminie testu "Kwestionariusza Zainteresowań Zawodowych", który ma być zamiennikiem testu Holland'a. Aktualnie Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przygotowało Porozumienia do stosowania testu, które już urzędy

podpisały i jednocześnie firma zewnętrzna szkoli doradców zawodowych do stosowania testu w wersji konwencjonalnej.

- “Rozwiązywanie sytuacji trudnych z wykorzystaniem technik negocjacyjnych” – szkolenie, Warszawa,
- “Program DORADCA 2000 – aktualizacja”, szkolenie, Warszawa,
- “Zasady funkcjonowania i zarządzania Akademickimi Biurami Karier” – szkolenie, Kraków, Gdynia,
- “Podajmy sobie dłonie – aktywizacja kobiet z wiejskich społeczności lokalnych” – seminarium, Wołogoszcz,
- “Poradnictwo edukacyjno – zawodowe w procesie rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia, w aspekcie różnych rodzajów niepełnosprawności” – konferencja, Gorzów Wlkp.,
- Stosowanie nowych i zaktualizowanych narzędzi do obsługi osób bezrobotnych i poszukujących pracy” oraz “Współpraca obszarze informacji i poradnictwa zawodowego pomiędzy publicznymi instytucjami rynku pracy regiony lubuskiego” – szkolenie, warsztaty, Kęszycza Leśna,
- “Stosowanie testu do samobadania Miasteczko Zainteresowań Zawodowych” oraz “Repetitorium kompetencji zawodowych” – warsztaty, Warszawa,
- “EUROPAS – Większe szanse na rynku pracy” – konferencja, Bydgoszcz,
- “Wyrównać szanse – kadra instytucji rynku pracy w służbie niepełnosprawnym” – szkolenie, Kraków,
- “Poradnictwo zawodowe dziś i jutro” – seminarium, Zielona Góra,
- “Nowelizacja ustawy Prawo Zamówień Publicznych dla Zamawiających” – szkolenie, Zielona Góra,
- “Jak przygotować i prowadzić świetną prezentację” – warsztaty, Zielona Góra,
- “Stosowanie Kwestionariusza Zainteresowań Zawodowych” – warsztat, Warszawa,
- “Poradnictwo zawodowe – Doświadczenia pierwszych lat w UE” – konferencja, Warszawa,
- “Migracja zarobkowa w roku mobilności pracowniczej – mobilność bez granic” – konferencja, Zielona Góra,
- “Poradnictwo zawodowe” – studia podyplomowe, Gorzów, Warszawa,
- “Zarządzanie projektami Europejskiego Funduszu Społecznego” – studia podyplomowe, Gorzów Wlkp.

Ponadto informację o usługach w zakresie poradnictwa zawodowego realizowanych przez Centra w Gorzowie Wlkp., Nowej Soli i Zielonej Górze Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze przedstawiono na posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia.

9.2. Obsługa Europejskiego Funduszu Społecznego.

Europejski Fundusz Społeczny (EFS) jest głównym instrumentem wspierającym działania podejmowane w ramach Europejskiej Strategii Zatrudnienia i realizowany jest poprzez działania w poszczególnych obszarach wsparcia:

1. Aktywna polityka rynku pracy.
2. Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego.
3. Kształcenie ustawiczne.
4. Doskonalenie kadr gospodarki (promocja potencjału adaptacyjnego) oraz rozwój przedsiębiorczości.
5. Zwiększanie dostępu i uczestnictwa kobiet na rynku pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze realizuje zadania w obszarach wsparcia EFS bowiem jest Instytucją Wdrażającą dla dwóch Działań Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL):

- Działanie 1.2 – “Perspektywy dla młodzieży”;
  - Działanie 1.3 – “Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia”;
- oraz trzech Działań w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR):
- Działanie 2.1 - “Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie”;
  - Działanie 2.3 - “Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa”;
  - Działanie 2.4 - “Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi”.

W Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Zielonej Górze do obsługi Europejskiego Funduszu Społecznego wyznaczone zostały następujące komórki organizacyjne:

- ❖ Wydział ds. Projektowania i Obsługi Formalno-Merytorycznej Programów Europejskich, a w ramach niego:
  - Zespół ds. Projektów ZPORR;
  - Zespół ds. Projektów SPO RZL;
  - Zespół ds. Projektów Własnych;
  - Samodzielne Stanowisko ds. Informacji i Promocji;
- ❖ Wydział ds. Monitorowania, Kontroli i Ewaluacji Projektów Europejskich, a w nim:
  - Zespół ds. Monitorowania ZPORR;
  - Zespół ds. Monitorowania SPO RZL;
  - Zespół ds. Kontroli ZPORR;

- Zespół ds. Kontroli SPO RZL;
- Samodzielne Stanowisko ds. Ewaluacji.
- ❖ Do obsługi finansowej programów europejskich wyznaczone zostały:
- Zespół ds. Obsługi Finansowej ZPORR;
- Zespół ds. Obsługi Finansowej SPO RZL.

Dążąc do optymalizacji pracy w zakresie jak najbardziej profesjonalnym pracownicy pionu EFS systematycznie poszerzali zakres swej wiedzy dotyczącej ZPORR i SPO RZL (m.in. dzięki udziałowi w szkoleniach tematycznych).

Informacja i promocja EFS

Skuteczne wykorzystywanie funduszy strukturalnych uzależnione jest w znacznej mierze od efektywności działań informacyjnych i promocyjnych. Podstawowym celem tych działań jest przede wszystkim skuteczne informowanie potencjalnych beneficjentów o możliwościach zgłoszenia projektu do realizacji w ramach ZPORR i SPO RZL oraz o obowiązujących w tym zakresie procedurach, jak również podniesienie świadomości opinii publicznej i informowanie o możliwościach korzystania ze środków Unii Europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem ZPORR i SPO RZL, oraz o zaletach członkostwa we Wspólnocie.

W ramach działań informacyjno - promocyjnych w 2006 r. zorganizowano cykl 11 spotkań informacyjno – promocyjnych dotyczących Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich oraz 4 konferencje podsumowujące wdrażanie Europejskiego Funduszu Społecznego w województwie lubuskim. Przedstawiciele WUP uczestniczyli również w spotkaniach i konferencjach organizowanych przez inne podmioty, podczas których informowali o funduszu.

Ponadto, WUP w Zielonej Górze zajął się przygotowaniem oraz dystrybucją plakatów, publikacji i materiałów promocyjnych. Na bieżąco przygotowywano informacje dotyczące EFS na stronę internetową. Prowadzono także Punkt Informacyjny, w ciągu roku przeprowadzono około 836 konsultacji.

9.3 Realizacja Programów z Unii Europejskiej

9.3.1 Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich

Celem generalnym programu jest *“budowa otwartego, opartego na wiedzy społeczeństwa poprzez zapewnienie warunków do rozwoju zasobów ludzkich w drodze kształcenia, szkolenia i pracy”*. Celem szczegółowym jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki

opartej na wiedzy i przedsiębiorczości. Harmonijny rozwój gospodarki ma zapewnić wzrost zatrudnienia i osiągnięcie spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

W 2006 r. Wojewódzki Urząd Pracy ogłosił II konkurs dla powiatowych urzędów pracy w ramach Działania 1.2 "Perspektywy dla młodzieży" oraz Działania 1.3 "Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia" SPO RZL. W odpowiedzi na ogłoszony konkurs do Instytucji Wdrażającej wpłynęły 24 wnioski o dofinansowanie realizacji projektu. Po ocenie formalnej i merytorycznej zostało podpisanych 12 umów w Działaniu 1.2 na kwotę **10 377 145,84** PLN, oraz 12 umów w Działaniu 1.3 na kwotę **8 356 788,53** PLN. Wsparcie zaplanowano łącznie dla **4 141** bezrobotnych.

Od początku okresu wdrażania projektów realizowanych w ramach Działania 1.2 SPO RZL całkowite wydatki kwalifikowalne wyniosły **25 013 092,49** PLN (dofinansowanie z EFS - **20 112 268,58** PLN). Wsparciem zaś zostało objętych **7 212** osób bezrobotnych (w tym młodzież do 25 roku życia – 6 172 osoby, absolwenci – 2 004 osoby). Z kolei całkowite wydatki kwalifikowalne poniesione od początku wdrażania Działania 1.3 wyniosły **18 270 045,92** PLN (dofinansowanie z EFS - **15 573 145,98** PLN), a wsparciem zostało objętych **5 241** osób bezrobotnych (w tym 3 957 to osoby długotrwale bezrobotne, 40 osób to niepełnosprawni).

Zgodnie z założeniami wniosków o dofinansowanie realizacji projektów powiatowe urzędy pracy udzielały pomocy osobom bezrobotnym poprzez poszczególne formy wsparcia, takie jak: pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe, szkolenia, subsydiowane zatrudnienie, staże, przygotowanie zawodowe oraz dotacje na podjęcie własnej działalności gospodarczej.

W 2006 r. przeprowadzono 45 wizytacji monitoringowych oraz 59 kontroli projektów. Zweryfikowano pod względem formalnym i rachunkowym 461 wniosków o płatność.

9.3.2 Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego.

Celem ZPORR jest tworzenie warunków konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unii Europejską.

W 2006 r. przeprowadzono dwa konkursy zamknięte w ramach Działania 2.1 "Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie", w wyniku których 12 wniosków otrzymało dofinansowanie. Przeprowadzono również konkurs zamknięty dla Działania 2.3 "Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa", w ramach którego 2 projekty otrzymały dofinansowanie oraz Działania 2.4

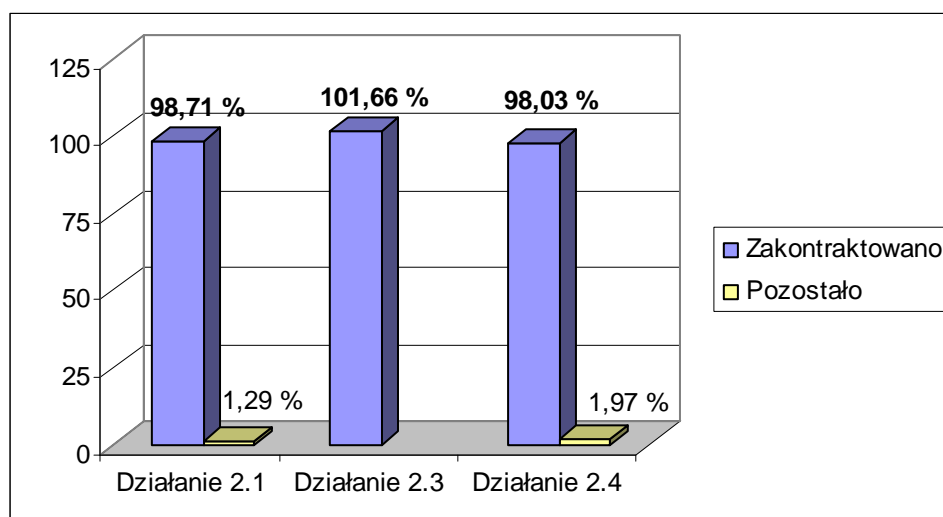
“Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi”, dofinansowanie otrzymało 6 wniosków.

Przygotowano i podpisano w ramach Działania 2.1 ZPORR - 18 umów o dofinansowanie projektów na łączną wartość **6 654 435,55** PLN, w ramach Działania 2.3 ZPORR- 6 umów na łączną wartość **3 842 191,29** PLN, natomiast w ramach Działania 2.4 ZPORR podpisano 8 umów na kwotę **7 388 220,56** PLN (w tym umowy o dofinansowanie projektów wyłonionych w konkursie z 2005 r.).

Od początku okresu wdrażania programu podpisano łącznie 52 umowy o dofinansowanie realizacji projektu. Zestawienie zaangażowania środków Europejskiego Funduszu Społecznego przedstawia tabela:

Działanie	Alokacja na lata 2004 - 2006 (kurs Euro z dnia 28.12.2006 - 3,8305)	Liczba zawartych umów	Wartość podpisanych umów z Beneficjentami
2.1	11 218 768,00	35	11 073 541,32
2.3	3 291 820,00	8	3 346 470,71
2.4	5 670 022,00	9	5 558 290,24
Razem	20 180 610,00	52	19 978 302,27

Absorpcja środków w ramach ZPORR

W związku z zakontraktowaniem dostępnych środków na listach rezerwowych pozostaje:

- 8 projektów w ramach Działania 2.1;
- 3 projekty w ramach Działania 2.3;

➤ 2 projekty w ramach Działania 2.4.

Od początku realizacji **Działania 2.1 ZPORR** wsparciem zostało objętych **6 656** osób. Projekty skierowane są do osób pracujących, dorosłych chcących z własnej woli podnieść swoje kwalifikacje zawodowe, do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, rolników i domowników, doradców rolniczych, a 3 zakładają badania rynku pracy. Prowadzone są m.in. szkolenia z zakresu nauki języków obcych, obsługi komputera, kursy zawodowe, medyczne, przygotowujące do matury, prawa jazdy, z zakresu agroturystyki, funduszy europejskich, partnerstwa publiczno – prywatnego.

Od początku realizacji **Działania 2.3 ZPORR** wsparciem zostały objęte **382** osoby. Zgodnie z założeniami Działania 2.3 ZPORR projekty skierowane są do rolników i domowników oraz innych osób zatrudnionych w rolnictwie. Oferowane wsparcie to szkolenia i kursy (m.in. kurs prawa jazdy w kategorii C, C+E, spawacz MAG i TIG, agroturystyka, opiekun osób starszych z masażem, kursy językowe i zawodowe, operator sprzętu ciężkiego, profesjonalna obsługa hotelowa, handlowiec, kierowca wózka z uprawnieniami UTD).

Od początku realizacji **Działania 2.4 ZPORR** udział w projektach rozpoczęło **928** osób. Projekty realizują założenia Działania 2.4 ZPORR poprzez organizację i prowadzenie szkoleń, kursów dla osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi, głównie do pracowników służby zdrowia. Poza szkoleniami i kursami proponowane wsparcie obejmuje usługi doradcze, pomoc psychologiczną, pośrednictwo pracy, informację zawodową oraz opracowanie Indywidualnych Planów Działania.

W 2006 r. pracownicy Wydziału ds. Monitorowania, Kontroli i Ewaluacji Projektów Europejskich przeprowadzili 35 wizytacji monitoringowych oraz 64 kontrole projektów w ramach wdrażanych działań. Zespół ds. Obsługi Finansowej przeprowadził weryfikację formalno-rachunkową 102 wniosków o płatność. Pod względem dokonanych płatności z konta programowego, Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze zajmuje czwarte miejsce w kraju w ramach Działań 2.1 i 2.3 oraz trzecie miejsce w ramach Działania 2.4 ZPORR.

9.4. Realizacja umów międzyrządowych.

Jak co roku Wojewódzki Urząd Pracy realizował zadania z zakresu migracji zarobkowej. Do końca grudnia 2006 r. w ramach zatrudnienia krótkoterminowego (sezonowego – do 4 miesięcy w roku) na terenie Niemiec pośredniczono w wydaniu 3 179 pozwoleń na pracę obywatelom polskim z terenu województwa lubuskiego.

Z dniem 1 maja 2006 r. zmianie uległy procedury w wydawaniu pozwoleń do pracy sezonowej na terenie Niemiec, zgodnie z którymi, pozwolenia te nie są przekazywane

pracownikowi przez instytucje polskie (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Wojewódzki Urząd Pracy), a bezpośrednio przez pracodawcę niemieckiego.

Pośredniczono również przy naborze kandydatów do pracy sezonowej w ramach umów anonimowych – zgłoszono 73 osoby, wyjechało 12 osób. Z możliwości zatrudnienia długoterminowego w Niemczech w różnych zawodach (do 18 m-cy, jako pracownik – gość) skorzystało 8 osób, które otrzymały stosowne zezwolenia na pracę, zaś 22 kandydatów starało się o uzyskanie zezwolenia. Wydano 46 imiennych umów o pracę w Niemczech w charakterze pomocy domowych (zatrudnienie do 3 lat).

Na podstawie ofert przekazanych za pośrednictwem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pośredniczono także w naborze do pracy:

- **do Hiszpanii** – zgłoszono wnioski 6 kandydatów w zawodach: spawacz, kierownik budowy, stolarz artystyczny, monter konstrukcji metalowych, monter blachy, malarz, pomoc kuchenna, spawacz – 3 osoby zaproszono na rozmowy kwalifikacyjne,
- **do Szwajcarii** – o staż zawodowy ubiegała się 1 osoba,
- **do Francji** – przekazano 11 wniosków na kandydatów w zawodach: hydraulik, mechanik – elektromechanik, murarz, pomoc w gastronomii i hotelarstwie, a także zgłoszono 3 kandydatów do pracy sezonowej.

Przeprowadzono ponadto 5 rekrutacji do pracy w Hiszpanii, w tym:

- w branży budowlanej – w zawodach specjalista ds. kładzenia płyt gipsowych i gładzi gipsowych, zbrojarz–betoniarz, specjalista ds. ogólnobudowlanych, pomocnik ds. ogólnobudowlanych, hydraulik, elektryk – kandydatury złożyło 69 osób,
- w branży gastronomicznej – w zawodach barman, kelner, kucharz – kandydatury złożyło 65 osób, do pracy zakwalifikowano 21 osób,
- w branży budowlanej – w zawodach dekarz–blacharz, monter fasad specjalnych, monter konstrukcji stalowych, spawacz dozorowy, spawacz w metodzie TIG – kandydatury złożyło 62 osoby, do pracy zakwalifikowano 18 osób,
- do pracy sezonowej przy zbiorze winogron – kandydatury złożyło 510 osób, do pracy zakwalifikowano 366 osób,
- do pracy sezonowej przy zbiorze truskawek – kandydatury złożyło 251 osób, do pracy zakwalifikowano 178 osób.

9.5. EURES – Europejskie Służby Zatrudnienia.

Celem Europejskich Służb Zatrudnienia (EURES) jest ułatwianie swobodnego przemieszczania się w ramach Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG).

Sieć EURES została powołana przez Komisję Europejską aby ułatwiać swobodny przepływ pracowników na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego poprzez:

- ⇒ międzynarodowe pośrednictwo pracy,
- ⇒ informowanie na temat warunków życia i pracy w krajach członkowskich oraz sytuacji na rynkach pracy tych krajów.

Sieć EURES nastawiona jest na informowanie, doradztwo i wspomaganie poszukujących pracy z Europejskiego Obszaru Gospodarczego, którzy chcą pracować w innym kraju członkowskim oraz pracodawców, którzy chcą rekrutować pracowników z innych krajów członkowskich.

W systemie EURES umieszczane są oferty pracy oraz aktualizowane informacje na temat warunków życia i pracy w każdym z krajów członkowskich EOG. W krajach EOG pracuje ponad 800 specjalnie wyszkolonych doradców. Ich rola polega na promowaniu mobilności zawodowej w obrębie Europy. Nazywani są doradcami EURES i są wyspecjalizowani w zagadnieniach związanych z zatrudnieniem w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Z doradcami EURES można się skontaktować poprzez urząd pracy lub poprzez stronę internetową EURES: <http://www.europa.eu.int/eures> (menu: "doradcy EURES").

Obywatele państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego poszukujący zatrudnienia mogą umieścić swoje CV na stronie internetowej EURES. Zarejestrowani pracodawcy korzystają z tej usługi do poszukiwania odpowiednich kandydatów na wolne miejsca pracy i są dzięki temu w stanie skontaktować się z kandydatem w sposób bezpośredni.

Wojewódzki Urząd Pracy Zielonej Górze w 2006 roku, poprzez usługi EURES rozpowszechnił 576 ofert pracy, gdzie łączna ilość wakatów wyniosła ponad 5 456. (36 ofert pracy nie posiadało określonej ilości wakatów).

Nabory dotyczyły większości krajów EOG oraz bardzo zróżnicowanych zawodów, m.in.:

- rzeźnik, rozbieracz/wykrawacz,
- zbrojarz,
- opiekun społeczny,
- kierowca C+E,
- modelarz,
- pracownik leśny,
- monter instalacji wentylacyjnej, hydraulik,
- opiekun osób starszych i niepełnosprawnych,
- muzyk,
- barman/kelner,
- animator,
- analityk Programista Vision PLUS,

- ogrodnik,
- szef kuchni,
- pokojówka,
- pilot samolotu,
- stewardessa,
- operator CNC,
- przedstawiciel handlowy.

Ponadto prowadzono współpracę z instytucjami, w których istnieje względnie duży przepływ klientów oczekujących możliwości skorzystania z usług EURES. Zaplanowano również i przeprowadzono odpowiednie działania marketingowe skierowane do pracodawców i organizacji pracodawców celem nawiązania bliższej współpracy.

Dostarczano partnerom i wszystkim osobom zainteresowanym oraz podmiotom gospodarczym materiały reklamowe: plakaty, broszury informacyjne dla pracodawców, broszury informacyjne dla poszukujących pracy na temat warunków życia i pracy w krajach EOG, etc. – omawiającymi podstawową ideę EURES i zasady współpracy. Przygotowano i przedstawiono prezentacje o działalności i usługach EURES, ukierunkowując jej zakres dla różnych grup społecznych i partnerów: Powiatowych Urzędów Pracy, organizacji pracodawców i studentów. Promowano aktualne technologie informacyjne, przy równoczesnym wdrażaniu klientów do korzystania ze współczesnych nośników informacji (Internet, bazy danych, wyszukiwarki ofert pracy i CV,.). Wspierano budowanie partnerstwa EURES-T (EURES transgraniczny), we współpracy z niemiecką siecią EURES oraz partnerami społecznymi, w celu wymiany informacji dotyczących sytuacji na rynku pracy w regionie przygranicznym, jakie istnieje zapotrzebowania na pracowników, jak funkcjonują urzędy zatrudnienia po obu stronach granicy.

9.6. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie bezrobocia

Od początku 2006 r., na podstawie wniosków osób zainteresowanych bądź instytucji właściwych państw członkowskich, obywatelom EOG\UE wydano 18 formularzy E 301, dotyczących okresów zaliczanych przy przyznawaniu świadczeń dla bezrobotnych, w związku z ich zatrudnieniem na terenie Polski.

W przypadku obywateli polskich, na podstawie formularzy E 301 wydano 52 decyzje w sprawie przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w związku z zatrudnieniem na terenie krajów członkowskich EOG\UE.

W przypadku 51 bezrobotnych obywateli polskich, w ich imieniu, wystąpiono z wnioskiem o wystawienie formularza E 301 do właściwych instytucji państw członkowskich, w których osoby te odbyły zatrudnienie.

Wydano 17 formularzy E 303 bezrobotnym obywatelom polskim, wyjeżdżającym do krajów członkowskich w celu poszukiwania pracy. Zaświadczenia dotyczą zachowania prawa do świadczeń dla bezrobotnych i uprawniają do transferu tych świadczeń.

Jednocześnie przyjęto 5 formularzy E 303 w celu transferu świadczeń, przyznanych osobom bezrobotnym w innych krajach członkowskich i w tej sprawie wydano decyzje.

9.7. Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych.

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia Wojewódzki Urząd Pracy zobowiązany jest do prowadzenia rejestru instytucji szkoleniowych.

Wpis do tego rejestru otrzymują na swój wniosek instytucje szkoleniowe oferujące szkolenia dla bezrobotnych i poszukujących pracy, chcące uzyskać zlecenie finansowane ze środków publicznych na prowadzenie tych szkoleń.

Rejestr przeznaczony jest dla instytucji, kształcących w formach poza szkolnych. Szkoły, które kształcą tylko w formach szkolnych nie uzyskują wpisu do rejestru.

Instytucja chcąc uzyskać wpis do rejestru musi w sposób prawidłowy wypełnić wniosek o wpis oraz przedłożyć aktualne dokumenty potwierdzające prowadzenie działalności. W momencie spełnienia wszystkich warunków, instytucja uzyskuje wpis do rejestru oraz zaświadczenie z jednym niepowtarzalnym numerem ewidencyjnym. Instytucje szkoleniowe, które uzyskały wpis do wojewódzkiego rejestru, zobowiązane są do informowania Wojewódzkiego Urzędu Pracy o wszelkich zmianach tj. o założeniu filii, oddziału lub też likwidacji, zmianie siedziby. Powinny również złożyć oświadczenie do 31 stycznia każdego roku, iż kontynuują działalność szkoleniową.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2006 roku wydano 38 zaświadczeń o dokonanym wpisie. Łącznie w województwie lubuskim zarejestrowanych jest 152 podmioty.

9.8. Agencje zatrudnienia.

Agencje zatrudnienia mogą prowadzić działalność w zakresie:

- ⇒ pośrednictwa pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
- ⇒ pośrednictwa do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych obywateli polskich,
- ⇒ doradztwa personalnego,
- ⇒ poradnictwa zawodowego,

⇒ pracy tymczasowej.

Agencja zatrudnienia od osób, dla których poszukuje zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub którym udziela pomocy w wyborze odpowiednio zawodu i miejsca zatrudnienia, nie może pobierać kwot innych niż kwoty należne agencji pośrednictwa pracy z tytułu faktycznie poniesionych kosztów związanych ze skierowaniem do pracy za granicą, poniesionych na: dojazd i powrót osoby skierowanej, wydanie wizy, badania lekarskie, tłumaczenia dokumentów.

Na koniec 2006 roku w Krajowym Rejestrze Agencji Zatrudnienia, (główna siedziba agencji znajduje się na terenie województwa lubuskiego) wpisanych było:

- 35 podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia jako agencja pośrednictwa pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
- 32 podmioty prowadzące agencje zatrudnienia jako agencja pośrednictwa pracy w zakresie pośrednictwa do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych obywateli polskich,
- 31 podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia jako agencja doradztwa personalnego,
- 20 podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia jako agencja poradnictwa zawodowego,
- 33 podmioty prowadzące agencje zatrudnienia jako agencja pracy tymczasowej.

Ponadto w omawianym okresie Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze podjął współpracę z:

- 14 agencjami – w ramach tej współpracy przesłano do lubuskich PUP informacje o posiadanych przez agencję ofertach pracy,
- 164 pracodawcami – zgłosili oni 1 245 wolnych miejsc pracy.

9.9. Służba zastępcza.

Art. 85. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi:

- *Obowiązkiem obywatela polskiego jest obrona Ojczyzny.*
- *Zakres obowiązku służby wojskowej określa ustawa.*
- *Obywatel, któremu przekonania religijne lub wyznawane zasady moralne nie pozwalają na odbywanie służby wojskowej, może być obowiązany do służby zastępczej na zasadach określonych w ustawie.*

Formę i zasady odbywania służby zastępczej reguluje ustawa z 28.XI.2003 r. o służbie zastępczej. Z zapisu tej ustawy wynika, że poborowi, którzy zostali zakwalifikowani przez komisję wojewódzką do spraw służby zastępczej do odbywania tejże służby, będą wykonywać pracę na rzecz niekomercyjnych państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych,

publicznych zakładów opieki zdrowotnej, czy organizacji pożytku publicznego o określonym przedmiocie działalności (ochrona środowiska, przeciwpożarowa, zdrowia oraz pomoc społeczna, opieka nad niepełnosprawnymi albo bezdomnymi, administracja publiczna lub wymiar sprawiedliwości).

Aby poborowy mógł odbyć służbę zastępczą w konkretnym zakładzie pracy, musi on (zakład pracy) wystąpić do ministra pracy i polityki społecznej o zgodę na przyjęcie poborowego.

W województwie lubuskim taką zgodę otrzymały dotychczas m.in. jednostki organizacyjne Państwowej i Ochotniczej Straży Pożarnej, Komenda Chorągwi ZHP, Domy Pomocy Społecznej, Urzędy Miast i Gmin, Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej.

Komisja Wojewódzka ds. Służby Zastępczej w Zielonej Górze w roku 2006 rozpatrzyła 78 wniosków. W trakcie swoich prac przeznaczyła do odbywania służby zastępczej 58 poborowych, a 13 spośród nich skierowała do jej odbycia. Wojewódzkie Komendy Uzuppełnień 26 poborowych skierowały do rezerwy po ukończeniu przez nich 28 roku życia. Łącznie na koniec grudnia 2006 r. 14 poborowych odbywało służbę zastępczą, a 184 czekało na skierowanie do niej. Ta niewielka ilość poborowych skierowanych do odpracowania służby wojskowej w województwie lubuskim wynika ze szczupłości środków przeznaczonych w planie finansowym na realizację w 2006 roku zadań wynikających z ustawy o służbie zastępczej.

W planie finansowym na 2007 r. ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, uwzględniając wielokrotne monity kierownictwa Wojewódzkiego Urzędu Pracy o zwiększenie dotacji na obsługę służby zastępczej, przyznało środki w wysokości zgodnej ze złożonym zapotrzebowaniem.

9.10. Współpraca Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze z instytucjami rynku pracy.

⇒ Lubuskie plany działań na rzecz zatrudnienia

Dokonano rozliczenia Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w roku 2005. Plan na rok 2005 był pierwszym zakładającym kompilację działań wielu podmiotów realizujących zadania na rzecz poprawy sytuacji na regionalnym rynku pracy. Były to w większości jednostki autonomiczne i niezależne od siebie. W ramach Lubuskiego Planu Działań podejmowano różnego rodzaju przedsięwzięcia dla różnych grup beneficjentów. Działaniami objęto osoby bezrobotne, poszukujące pracy, pracujących, przedsiębiorców,

samorząd powiatowy i gminny, placówki oświatowe, jak i rolników i osoby pragnące odejść z rolnictwa. Wśród działań były nie tylko doradztwo zawodowe, szkolenia aktywizujące, szkolenia zawodowe i/lub wsparcie zatrudnienia, należące do typowych projektów miękkich, ale również projekty typowo inwestycyjne (tj. np. w ramach Programu SAPARD). Wzmocniono także sieć doradztwa zawodowego (CliPKZ, GCI, ABK oraz Szok) oraz dla przedsiębiorców (RPK, PK, LOP).

W różnego rodzaju przedsięwzięciach w ramach realizowanych zadań uczestniczyło około 82 000 osób, a nakłady wyniosły łącznie 159,2 mln zł. Przyjęto do realizacji lub zakontraktowano projekty na dalszą wartość przynajmniej 54,1 mln zł. Jeżeli weźmiemy pod uwagę działania powiązane z Lubuskim Planem to na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy wydatkowano łącznie 220,7 mln zł, a działaniami objęto około 134 000 osób.

Przygotowano projekt Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2006, który został zaopiniowany przez Naczelną Radę Zatrudnienia. W ramach Planu skoordynowano działania w obrębie trzech priorytetów, tj.:

- 1) przyciągnięcia na rynek pracy i zatrzymania na nim większej liczby osób, a tym samym zwiększenie podaży pracy;
- 2) zwiększenia zdolności dostosowawczej pracowników i przedsiębiorstw,
- 3) zwiększenia inwestycji w kapitał ludzki poprzez lepszą edukację i poprawę umiejętności.

Plan zakładał, iż w różnego rodzaju przedsięwzięciach Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2006 uczestniczyć będzie łącznie 78,5 tys. osób, zaś nakłady oszacowano na poziomie 214 mln zł.

⇒ **Kryteria i algorytm podziału środków Funduszu Pracy**

Przygotowano projekty stosownej dokumentacji, umożliwiającej dokonanie podziału środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań. W myśl ustawy o promocji zatrudnienia⁷ kwoty środków FP zostały ustalone przez Zarząd Województwa Lubuskiego, według kryteriów określonych przez Sejmik Województwa.

W województwie lubuskim Sejmik Województwa Lubuskiego określił w formie uchwały następujące kryteria podziału środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych:

- ⇒ liczba bezrobotnych,

⁷ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99, poz. 1001 z późn.zm.).

- ⇒ stopa bezrobocia,
- ⇒ skala napływów do bezrobocia,
- ⇒ skala odpływów z bezrobocia,
- ⇒ udział osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych,
- ⇒ wskaźnik efektywności realizowanych usług lub instrumentów rynku pracy.⁸

Sejmik Województwa Lubuskiego wskazał w powyższej uchwale, iż algorytm podziału środków określi Zarząd Województwa Lubuskiego⁹.

Minister Pracy i Polityki Społecznej przekazał¹⁰ informację o limicie środków Funduszu Pracy dla województwa lubuskiego w wysokości **57 009 300 zł**¹¹, z tego 30% stanowiło rezerwę regionalną w wysokości **17 102 800 zł**. Uchwałą 209/1454/2006 z dnia 6 lutego 2006 roku Zarząd Województwa Lubuskiego ustalił kwoty środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań.

⇒ **Dysponowanie środkami tzw. rezerwy regionalnej**

Przygotowywano projekty stosownej dokumentacji, dotyczącej dysponowania środkami tzw. rezerwy regionalnej. Zarząd Województwa Lubuskiego zdecydował (w formie uchwały), iż cała kwota środków tzw. rezerwy regionalnej w kwocie 17 102 800 zł przeznaczona zostanie na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach działań 1.2 i 1.3 Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich.

⇒ **Projekty dofinansowywane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego**

Przygotowano stosowną dokumentację w celu przekazania niezbędnych środków na kontynuację projektów w ramach działania 1.2 i 1.3. Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich, których realizacja rozpoczęła się w 2005 r. Decyzjami z dnia 3 marca 2006 roku Minister przyznał samorządom powiatowym środki zgodnie z wnioskiem Marszałka. Z rezerwy regionalnej przekazano na ten cel **3 457 200 zł**. Ponadto zrealizowano procedurę w celu przekazania środków na realizację projektów wytypowanych w drodze

⁸ Uchwała Nr XXV/185/2005 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 07 lutego 2005 roku w sprawie określenia kryteriów podziału środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań.

⁹ Uchwała Nr 143/1031/2005 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 08 lutego 2005 roku w sprawie algorytmu podziału środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań.

¹⁰ Pismo Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2006 roku (znak DF.I.-074-4-AŁ/06).

¹¹ Wojewódzki Urząd Pracy współuczestniczy wyłącznie w procesie ustalania limitów środków Funduszu Pracy na programy aktywizacji zawodowej bezrobotnych. Konkretnie środki są przekazywane bezpośrednio z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej do Powiatowych Urzędów Pracy.

konkursu, których realizacja rozpoczęła się w roku bieżącym. Decyzjami z dnia 12 maja 2006 roku Minister Pracy i Polityki Społecznej (zgodnie z wnioskiem Marszałka) zwiększył limity środków Funduszu Pracy o łączną kwotę **13 641 700 zł.** z tzw. rezerwy regionalnej. W związku z powyższym z tzw. rezerwy regionalnej rozdysponowano łącznie kwotę w wysokości 17 098 900 zł, a do dyspozycji pozostało 3 900 zł.

Ponadto przedstawiciele Oddziału brali udział w pracach Komisji Oceny Projektów dla Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich oraz Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwój Regionalny.

⇒ **Program regionalny “Bezrobotni dla gospodarki wodnej”**

Zgodnie z § 7 ust. 2 rozporządzenia Minister może, z własnej inicjatywy lub na wniosek Marszałka województwa, przyznać z posiadanej “rezerwy” Funduszu pracy dodatkowe środki dla samorządu województwa lub powiatu.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przekazało¹² informacje dotyczące wzorów druków, a przede wszystkim informacje o kwotach środkach Funduszu Pracy pozostających w dyspozycji Ministra, tzn. została wydzielona kwota na indywidualne wnioski samorządów powiatowych oraz kwota na wnioski samorządów wojewódzkich (marszałków) na realizację programów zainicjowanych przez samorzady wojewódzkie obejmujących obszar działania co najmniej 2 powiatów.

Dnia 7 marca 2006 r. Zarząd Województwa Lubuskiego podjął Uchwałę Nr 213/1480/2006 w sprawie programu regionalnego “Bezrobotni dla gospodarki wodnej”.

Program ten, zgodnie z założeniami, składa się z projektów lokalnych, przygotowywanych przez samorzady powiatowe. Celem programu regionalnego jest zmniejszenie negatywnych skutków bezrobocia oraz wzmocnienie równych szans na rynku pracy.

Grupę docelową programu stanowią bezrobotni zarejestrowani w Powiatowych Urzędach Pracy, w szczególności osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj.:

- bezrobotni do 25 roku życia,
- bezrobotni długotrwale,
- bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych,
- bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia.

¹² Pismo z dnia 22 lutego 2006 r. (znak: DF.I.074-25-TO/06) i z dnia 15 marca 2006 r. (znak: DF.I.074-39-TO/06)

W ramach niniejszego programu regionalnego planuje się zaktywizować **526** osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a łączna wnioskowana kwota dofinansowania z rezerwy Ministra to **3 337 360 zł**.

Jednocześnie, oprócz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, realizacja programu pozwoli na wykonanie szeregu prac z zakresu melioracji, m.in. udrożnienie rzek i kanałów, konserwacja wałów przeciwpowodziowych oraz rowów szczegółowych i przydrożnych.

Minister przyznał na realizację ww. programu regionalnego środki w łącznej wysokości 700 000 zł (co stanowi 21% kwoty wnioskowanej – 3 337 360 zł).

Według informacji przekazanych przez Powiatowe Urzędy Pracy, na koniec grudnia 2006 r. w programie regionalnym udział wzięło 212 bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Wydatki z Funduszu Pracy na realizację przewidzianych w programie zadań wyniosły 678 860,08 zł.

⇒ **Dofinansowanie projektów samorządów powiatowych z rezerwy Ministra**

W myśl procedur określonych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej wnioski samorządów powiatowych o dofinansowanie z rezerwy Ministra powinny zostać zaopiniowane przez Wojewódzki Urząd Pracy. Ponadto w 2006 r. przekazano do MPiPS indywidualne wnioski o dofinansowanie dwunastu Powiatowych Urzędów Pracy na realizację **35 projektów**. Planowana liczba uczestników w niniejszych projektach to **5 129** osób, przy czym wnioskowana kwota z rezerwy pozostającej w dyspozycji Ministra **21 555 584 zł**.

Należy zaznaczyć, iż na realizację projektów lokalnych ze swojej rezerwy, w roku 2006, Minister przyznał samorządom powiatowym środki w łącznej wysokości **9 660 600 zł (tj. 44,8%** wnioskowanych kwot).

Ponadto zgodnie z decyzją z dnia 20 kwietnia br. powiat sulęciński otrzymał dodatkowo, zgodnie z § 7 ust. 4 rozporządzenia, z rezerwy Ministra kwotę 26,6 tys. zł z tytułu końcowego rozliczenia programu PHARE 2002.

Na podstawie §7 ust. 5 rozporządzenia, decyzją z dnia 14 lipca 2006 r. PUP w Słubicach otrzymał środki w wysokości 25 tys. zł z przeznaczeniem na modernizację sieci teleinformatycznej – art. 108 ust. 1 pkt. 34 ustawy. Ponadto decyzją z dnia 8 sierpnia (wniosek PUP z dnia 13.07.2006 r.), w oparciu o §7 ust. 2 rozporządzenia, powiat ten otrzymał również 25 tys. zł na finansowanie zadań określonych w §2 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia.

Natomiast decyzją z dnia 31 sierpnia 2006 r. Powiat Międzyrzecki otrzymał dodatkowe środki FP (na podstawie §7 ust. 5 rozporządzenia) w wysokości 20 tys. zł z przeznaczeniem na budowę sieci komputerowej w klubie pracy – art. 108 ust. 1 pkt. 34 ustawy.

Jednocześnie należy zauważyć, że decyzjami z dnia 12 października Minister dokonał zwiększenia środków FP (w oparciu o §7 ust. 5 rozporządzenia) na finansowanie zadań określonych w §2 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia. Jak wskazano w decyzji dodatkowa kwota przeznaczona jest na finansowanie zadań określonych w art. 108 ust. 1 pkt. 34 ustawy. Zwiększenie powyższe objęło powiaty: gorzowski, krośnieński, międzyrzecki, nowosolski, słubicki, sulęciński oraz żarski. Łącznie przyznana kwota wyniosła 368,7 tys. zł. Ponadto decyzją z dnia 13 listopada środki na wyposażenie Klubu Pracy w Filii w Skwierzynie otrzymał PUP w Międzyrzeczu.

Ponadto w odpowiedzi na wniosek z dnia 28 listopada 2006 r. (Powiatowego Urzędu Pracy w Słubicach, który zwrócił się o przyznanie dodatkowych środków, z rezerwy Ministra, z przeznaczeniem na koszty wezwań i zawiadomień oraz przekazywania świadczeń, kontaktów z pracodawcami) Minister przyznał wnioskowaną kwotę w wysokości 15 tys. zł.

Dnia 2 października Marszałek wystąpił wnioskiem o przyznanie dodatkowych środków Funduszu Pracy z "rezerwy" Ministra na finansowanie w 2006 r. – innych fakultatywnych zadań. Decyzją z dnia 21 listopada (w oparciu o §7 ust. 5 rozporządzenia) Minister zwiększył o kwotę 20 tys. zł wysokość środków FP dla Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze (tj. łącznie do kwoty 554,8 tys. zł). Środki niniejsze zostaną przeznaczone na opracowywanie i rozpowszechnianie informacji zawodowych oraz wyposażenie dla prowadzenia poradnictwa zawodowego przez publiczne służby zatrudnienia i OHP – art. 108 ust. 1 pkt 30 ustawy o promocji.

⇒ **Współpraca z partnerami rynku pracy**

W 2006 r. pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy uczestniczyli w wielu spotkaniach z partnerami społecznymi, w tym z samorządem powiatowym, samorządem gminnym, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami i organizacjami, działającymi na rzecz zatrudnienia, przeciwdziałania skutkom bezrobocia i rozwoju przedsiębiorczości.

Główną płaszczyznę współpracy z partnerami społecznymi stanowi Wojewódzka Rada Zatrudnienia (WRZ), stanowiąca organ opiniotwórczy – doradczy Marszałka Województwa. W skład WRZ wchodzi przedstawiciele organizacji związków zawodowych, izb rolniczych, organizacji pracodawców, wojewody.

W 2006 r. odbyły się trzy posiedzenia WRZ. W trakcie pierwszego zapoznano się z następującymi informacjami:

- podział środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań,

- realizacji projektów, dofinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- realizacji zadań z zakresu prowadzenia rejestru instytucji szkoleniowych w roku 2005,
- realizacji zadań z zakresu zastępczej służby wojskowej w roku 2005.

W trakcie drugiego posiedzenia wysłuchano informacji na temat:

- Realizacji przez Wojewódzki Urząd Pracy zadań dofinansowanych z EFS w latach 2004 – 2006 w województwie lubuskim,
- EURES wsparciem osób poszukujących pracy w Państwach Członkowskich Unii Europejskiej w latach 2004 – 2006,
- Rok mobilności pracowniczej,
- Realizacji zadań z zakresu koordynacji systemów zabezpieczeń społecznych z tytułu bezrobocia w latach 2004 – 2006,
- Roli doradztwa zawodowego po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej,
- Informacji nt raportu z monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych – trendy i oczekiwania na regionalnym rynku pracy,
- Opinii dotyczącej utworzenia nowego kierunku kształcenia w Medycznym Studium Zawodowym w Gorzowie Wlkp.- technik masażysta,
- Informacji nt wykorzystania środków fakultatywnych Funduszu Pracy.

W trakcie trzeciego spotkania zapoznano się z informacjami na temat:

- sytuacji na regionalnym rynku pracy w latach 2003-2006,
- wykorzystania środków Funduszu Pracy (na dzień 30 czerwca 2006 r.),
- realizacji Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2006 w I półroczu 2006 r.
- nowego okresu programowania 2007 – 2013 – Program operacyjny Kapitał Ludzki – nowe możliwości oddziaływania na regionalny rynek pracy.

W trakcie konstrukcji Planów operacyjnych lub też innych ważnych dokumentów samorządu województwa lubuskiego współpracowano z organizacjami pracodawców oraz pracobiorców (związki zawodowe), szkołami wyższymi (przedstawicielami nauki) oraz innymi partnerami społecznymi, czego podstawowym celem było uzyskanie opinii i sugestii w celu jak najszerzego przeprowadzenia procesu konsultacji społecznej.

9.11. Partnerstwo lokalne.

W województwie lubuskim działa szereg instytucji zainteresowanych poprawą sytuacji społeczno-ekonomicznej naszego regionu. Podejmowane przez nie wspólne inicjatywy

i zakładane partnerstwa, służą przede wszystkim zmniejszeniu bezrobociu i ożywieniu gospodarczemu.

Przytoczone poniżej niektóre przykłady pokazują, że powinno dążyć się do budowy trwałego partnerstwa i współpracy poprzez aktywizację wszystkich instytucji partnerskich oraz społeczności lokalnej na rzecz rozwiązywania na szczeblu lokalnym problemów związanych z przemianami społeczno-gospodarczymi.

W ramach zawartych partnerstw, w wybranych powiatach województwa lubuskiego, realizowane są następujące inicjatywy:

Powiat żarski:

- “Park Mużakowski – praca i nauka ponad granicami”. Ze strony polskiej partnerami są urzędy pracy, samorządy gminne i powiatowe, jednostki szkoleniowe, OZK i OKSiR, ze strony niemieckiej współpracują odpowiednicy polskich instytucji.
- “Szansa – program pomocy zawodowej dla kobiet w powiecie żarskim”, w którym partnerami są: ZDZ w Zielonej Górze oraz Łużycka Wyższa Szkoła Humanistyczna w Żarach.
- Partnerstwo na rzecz największego w Polsce programu prac społecznie użytecznych i prowadzenie sieci Samorządowych Klubów Pracy w Lipinkach Łużyckich, Przewozie, Łęknicy, Trzebielu i w Żarach.

Powiat strzelecki:

- Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Kraj. w 2006r. nawiązał współpracę z lokalnymi instytucjami i firmami działającymi na terenie powiatu strzelecko – drezdeneckiego. Współpraca polegała na podpisaniu porozumień partnerskich z Burmistrzami Strzelec Krajeńskich, Drezdenka i Dobiegniewa, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Caritasem i lokalnymi firmami.

Powiat gorzowski:

- Projekty współfinansowane ze środków EFS SPO, działanie 1.2 i 1.3. Partnerzy porozumienia to 5 gmin powiatu: Deszczno, Kłodawa, Santok, Lubiszyn, Bogdaniec, miasto Kostrzyn, miasto i gmina Witnica oraz lokalni pracodawcy.
- “Wiedza, nauka, informacja kierunkami rozwoju województwa lubuskiego”.
- “Sieć konsultantów społecznych w zakładach pracy regionu gorzowskiego”.

Powiat żagański:

- Utworzono Gminne Centrum Informacji w porozumieniu z partnerami Urzędem Miasta i Gminy Żagań, Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Powiatowym Urzędem Pracy.

- “Bądź aktywna i nowoczesna” – wsparcie kobiet powiatu żagańskiego” partnerstwo z Agencją Pośrednictwa Pracy i Instytucją Szkoleniową LITERATUS.
- “Partnerstwo na Rzecz Aktywizacji Zawodowej Mieszkańców Terenów Powojkowych” – 14 partnerów krajowych w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL.

Powiat słubicki:

- PUP w Słubicach współpracował z organizacjami pozarządowymi i podejmował wspólne inicjatywy z organizacjami zagranicznymi.
- Podpisanie Listu Intencyjnego w sprawie dalszej długotrwałej współpracy pomiędzy władzami wojewódzkimi, urzędami pracy i LASA Brandenburg Sp. z o. o.
- PUP kontynuował uczestnictwo w spotkaniach dotyczących projektu “Integracja pracownic i pracowników niepełnosprawnych oraz ciężko niepełnosprawnych w niemiecko – polskim regionie transgranicznym” organizowanych przy współpracy ISB GmbH, OHP, World Trade Center i KOWA. We Frankfurcie n/O.
- W siedzibie bbw Bildungscentrum odbyło się spotkanie informacyjne nt. możliwości ponadgranicznych kooperacji pomiędzy polskimi i niemieckimi ośrodkami szkoleniowymi.

ROZDZIAŁ 10

WYDATKI FUNDUSZU PRACY

Podstawowym instrumentem ekonomicznym służącym do łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji osób pozostających bez pracy jest FUNDUSZ PRACY (FP). Zgodnie z art. 103, ust 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, dysponentem FP jest minister właściwy do spraw pracy.

W 2006 r. dochody FP województwa lubuskiego kształtowały się na poziomie 191 312,2 tys. zł, co oznacza spadek w stosunku do roku 2005 o 12,8% tj. o 28 018,5 tys. zł.

Na dochody Funduszu Pracy województwa lubuskiego składają się:

- ❖ środki otrzymane od dysponenta FP – w 2006 r. – 186 308,1 tys. zł,
- ❖ inne dochody i wpływy (m.in. odsetki od środków pozostających na rachunku bankowym, odsetki od pożyczek itp.) – w 2006 r. – 5 004,1 tys. zł.

Zgodnie ze sprawozdawczością MPiPS – 02 na realizację zadań określonych *ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, powiatowe urzędy pracy województwa lubuskiego w 2006 r. wydatkowały **183 822,5 tys. zł**, przy czym kwota ta w roku ubiegłym była większa o 14,0% tj. o 25 535 tys. zł.

Największą część wydatków, podobnie jak w roku ubiegłym, stanowiły nakłady na bierne formy pomocy bezrobotnym – koszty związane z realizacją tych form tj. wydatki na zasiłki i świadczenia stanowiły – **60,0%** łącznych wydatków Funduszu Pracy w 2006 r.

Strukturę wydatków Funduszu Pracy prezentuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Rok 2005		Rok 2006		Wzrost / spadek (+ / -) (kol. 4 - 2)
	Kwota (tys. zł)	Udział do ogółem (%)	Kwota (tys. zł)	Udział do ogółem (%)	
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	209 357,5	100,0	183 822,5	100,0	- 28 018,5
z tego:					
Zasiłki i świadczenia w tym:	125 050,0	59,7	108 370,5	59,0	-16 679,5
• Zasiłki dla bezrobotnych	125 050,0	100,0	108 370,5	100,0	-16 679,5
Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w tym:	76 011,5	36,3	66 211,4	36,0	- 9 800,1
• Kwota wydatków na bezrobotnych do 25 roku życia	28 167,5	37,1	27 564,3	41,6	- 603,2
• Kwota wydatków na bezrobotnych powyżej 50 roku życia	5 721,6	7,5	6 505,1	9,8	783,5
• Kwota wydatków na SPO RZL	13 686,9	18,0	22 745,4	34,4	9 058,1
Wydatki pozostałe w tym:	8 296,0	4,0	9 240,6	5,0	944,6
• Koszty systemu informatycznego	1 922,2	23,2	2 114,0	22,9	191,8
• Koszty wezwań, przekazywania świadczeń	840,2	10,1	1 366,4	18,7	526,2

W stosunku do roku ubiegłego odnotowano:

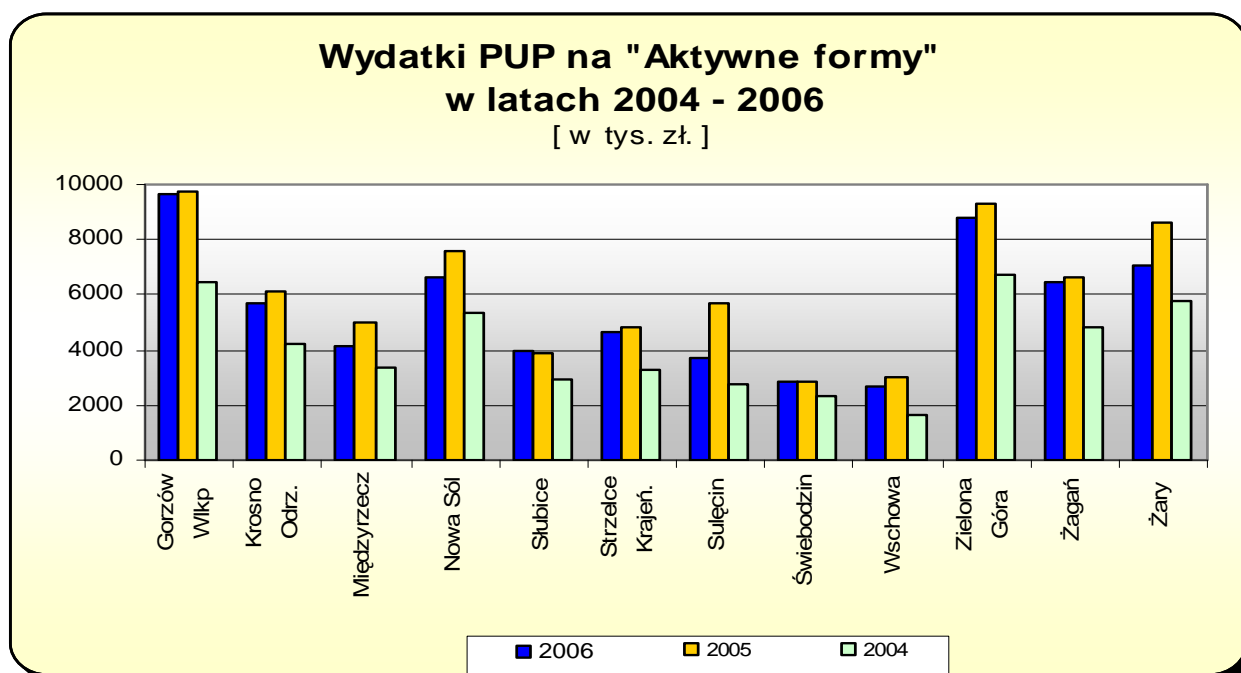
- ❖ Spadek udziału wydatków na bierne formy pomocy bezrobotnym, tj. zasiłki i świadczenia o 0,7 punktu procentowego, obniżeniu uległa również kwota wydatków o ponad 16 mln. zł. Natomiast wydatki na świadczenia i zasiłki przedemerytalne nie są odnotowywane w statystyce MPiPS – 02.
- ❖ Spadek kwoty i udziału wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu o 0,3 punktu procentowego.

- ❖ Wzrost kwot wydatków na bezrobotnych powyżej 50 roku życia i SPO RZL odpowiednio o blisko 0,8 mln. zł. i ponad 9 mln. zł.
- ❖ Wzrost wydatków pozostałych – o 1,0 punkt procentowy.

Łączne wydatki Funduszu Pracy poniesione w 2006 r. przez powiatowe urzędy pracy województwa lubuskiego na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wyniosły **66 211,4 tys. zł**, z tego wydatkowano na:

- ❖ *Stypendia i składki na ubezpieczenia społeczne* – **26 860,4 tys. zł, tj. 40,6%** ogółu wydatków aktywizacyjnych (wzrost w stosunku do 2005 r. o 1 403,2 tys. zł),
- ❖ *Roboty publiczne* – **5 046,6 tys. zł, tj. 7,6%**, (spadek o 9 114,5 tys. zł),
- ❖ *Prace interwencyjne* – **8 605,8 tys. zł, tj. 13,0%**, (wzrost o 288,0 tys. zł),
- ❖ *Szkolenia* – **5 297,2 tys. zł, tj. 8,0%**, (wzrost o 232,6 tys. zł),
- ❖ *Środki na podjęcie działalności gospodarczej* – **10 411,7 tys. zł, tj. 15,7%**, (wzrost o 1 056,0 tys. zł),
- ❖ *Środki na wyposażenie i doposażenie stanowiska pracy* – **7 314,7 tys. zł, tj. 11,08%**, (wzrost o 264,4 tys. zł),
- ❖ *Środki na prace społecznie użyteczne* – **1 201,1 tys. zł, tj. 1,8%**,
- ❖ *Pożyczki szkoleniowe* – **15,0 tys. zł, tj. 0,02%**, (spadek o 15,1 tys. zł),
- ❖ *Pozostałe aktywne formy* – **118,6 tys. zł, tj. 0,2%**.

Wydatki na aktywne formy w urzędach pracy w latach 2004–2006 obrazuje poniższy wykres.

ROZDZIAŁ 11

STAN BEZROBOCIA W GMINACH I PODREGIONACH

Na obszarze województwa lubuskiego znajduje się:

- ❖ 12 powiatów, z czego 2 to powiaty grodzkie – Gorzów Wlkp. i Zielona Góra,
- ❖ 83 gminy, w tym:
  - ◆ 9 gmin miejskich (2 gminy na prawach powiatu),
  - ◆ 33 gminy miejsko-wiejskie,
  - ◆ 41 gmin wiejskich.
- ❖ 42 miasta.

Ponadto zgodnie z wymogami statystycznymi (NTS3) województwo podzielone zostało na 2 podregiony: gorzowski i zielonogórski. Wielkość bezrobocia (stan na koniec grudnia 2006 r.) według podziału na podregiony, powiaty i gminy przedstawia załączona tabela.

Porównując wartości liczbowe wielkości bezrobocia w poszczególnych gminach – stan na koniec grudnia 2005 r. i 2006 r., stwierdzić można, że we wszystkich gminach liczba bezrobotnych ogółem uległa zmniejszeniu. Wzrost liczby bezrobotnych nastąpił tylko w grupie kobiet w 5 niżej wymienionych gminach:

- Maszewo – wzrost o 21 bezrobotnych kobiet;
- Wymiarki – wzrost o 11 osób kobiet;
- Lubniewice – wzrost o 9 bezrobotnych kobiet;
- Szlichtyngowa – wzrost o 7 kobiet;

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w podregionach, powiatach oraz gminach woj. lubuskiego (stan na 31.12.2006 r.)

Jedn. organiz.	NAZWA	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet	Jedn. organiz.	NAZWA	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet	Jedn. organiz.	NAZWA	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet
PODREGION GORZOWSKI				gm.	Sulęcín	990	461	P	ZIELONA GÓRA	11 574	6 898
P	GORZÓW WLKP.	8 332	4 647	gm.	Torzým	406	206	gm.	Babimost	214	160
g.	Bogdaniec	379	224	Jedn. organiz.	NAZWA	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet	g.	Bojadła	243	150
g.	Deszczno	409	230	PODREGION ZIELONOGÓRSKI				gm.	Czerwieńsk	818	462
g.	Kłodawa	326	193	P	KROSNO ODRZ.	6 185	3 431	gm.	Kargowa	361	208
m.	Kostrzyn	588	372	g.	Bobrowice	299	158	gm.	Nowogród Bobrz.	759	434
g.	Lubiszyn	463	267	g.	Bytnica	216	123	gm.	Sulechów	1 582	1 101
g.	Santok	408	219	g.	Dąbie	595	324	g.	Świdnica	413	232
gm.	Witnica	905	526	g.	Gubin	1 007	560	g.	Trzebiechów	245	148
M	Gorzów Wlkp.	4 854	2 616	m.	Gubin	2 044	1 091	g.	Zabór	244	134
P	MIĘDZYRZECZ	4 725	2 751	gm.	Krosno Odrz.	1 653	950	g.	Zielona Góra	1 020	596
g.	Bledzew	476	244	g.	Maszewo	371	225	M	Zielona Góra	5 675	3 273
gm.	Międzyrzecz	1 845	1 121	P	NOWA SÓL	8 904	4 717	P	ŻAGAŃ	8 097	4 479
g.	Przytoczna	529	289	gm.	Bytom Odrzański	472	282	g.	Brzeźnica	400	226
g.	Pszczew	344	209	g.	Kolsko	325	157	m.	Gozdnica	470	261
gm.	Skwierzyna	1 003	585	gm.	Kożuchów	1 879	1 000	gm.	Iłowa	775	407
gm.	Trzciel	528	303	g.	Nowa Sól	695	366	gm.	Małomice	654	330
P	SŁUBICE	3 786	1 911	m.	Nowa Sól	3 882	2 037	g.	Niegostawice	570	322
gm.	Cybinka	608	323	gm.	Nowe Miasteczko	555	306	gm.	Szprotawa	2 231	1 203
g.	Górzycza	335	165	g.	Otyń	640	323	g.	Wymiarki	277	157
gm.	Ośno Lubuskie	424	199	g.	Siedlisko	456	246	g.	Żagań	687	379
gm.	Rzepin	701	369	P	ŚWIEBODZIN	3 022	1 610	m.	Żagań	2 033	1 194
gm.	Słubice	1 718	855	g.	Lubrza	235	118	P	ŻARY	8 249	4 813
P	STRZELCE KRAJ.	5 017	2 737	g.	Łagów	419	214	g.	Brody	524	293
gm.	Dobiegńew	898	495	g.	Skąpe	347	173	gm.	Jasień	928	496
gm.	Drezdenko	1 709	925	g.	Szczaniec	223	133	g.	Lipinki Łużyckie	233	149
g.	Stare Kurowo	360	228	gm.	Świebodzin	1 490	757	gm.	Lubsko	2 412	1 244
gm.	Strzelce Kraj.	1 642	857	gm.	Zbąszynek	308	215	m.	Łęknica	224	147
g.	Zwierzyn	408	232	P	WSCHOWA	2 499	1 401	g.	Przewóz	311	228
P	SULĘCÍN	2 426	1 147	gm.	Sława	595	325	g.	Trzebiel	498	309
g.	Krzyszycze	311	163	gm.	Szlichtyngowa	400	241	g.	Tuplice	413	204
gm.	Lubniewice	284	121	gm.	Wschowa	1 504	835	g.	Żary	675	436
g.	Słońsk	435	196					m.	Żary	2 031	1 307
OGÓLEM										72 816	40 542

g. - gmina wiejska, gm. - gmina wiejsko-miejska, m. - miasto, P- powiat, M - miasto na prawach powiatu

gminy o większej liczbie bezrobotnych w stosunku do XII 2005 r.

PODSUMOWANIE

W okresie 2006 r. w województwie lubuskim utrzymywała się tendencja korzystnych zmian, zapoczątkowana w 2003 r. Na koniec analizowanego roku bezrobocie rejestrowane na Ziemi Lubuskiej ukształtowało się na poziomie **72 816** osób, co stanowiło **19,3%** ludności aktywnej zawodowo. Tym samym nastąpił znaczący spadek w porównaniu do roku wcześniejszego (18,3%).

W 2006 r. odnotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w porównaniu do 31 grudnia 2005 r. o 16 335 osób oraz spadek w odniesieniu do:

31 grudnia 2004 r. o 26 573 osoby

31 grudnia 2003 r. o 35 210 osób

31 grudnia 2002 r. o 36 735 osób

31 grudnia 2001 r. o 29 371 osób

31 grudnia 2000 r. o 16 323 osoby

31 grudnia 1999 r. o 1 924 osoby

Spadek bezrobocia o ponad 16 tys. osób w porównaniu z rokiem 2005 był najwyższy od 2003 r. tj. od momentu, w którym rozpoczęła się trwała tendencja do corocznego obniżania się poziomu bezrobocia. Tym samym tendencja ta trwa już 4 lata.

Bezrobocie w naszym regionie spadło mimo kilku niekorzystnych zjawisk, które dało się zauważyć na wojewódzkim rynku pracy. Chodzi tu przede wszystkim o zwiększony w porównaniu z rokiem wcześniejszym napływ do bezrobocia o 6,5 tys. Ponadto odnotowano nieznaczny spadek liczby wyrejestrowań bezrobotnych z tytułu podjęcia pracy, które w omawianym okresie stanowiły 42,75 odpływu (rok wcześniej wskaźnik ten wynosił 46,7%). Duży napływ został jednak zrekompensowany wysokim odpływem z bezrobocia wyższym o 12,6 tys. na tle roku 2006 r.. O znaczącej części tego odpływu decydowały formy zatrudnienia subsydiowanego (7 102 osoby), staże (3 352 osoby) i szkolenia (4 157 osób) oraz prace społecznie użyteczne (13 487 osób).

Dla pełnego obrazu rynku pracy w regionie należy wspomnieć o zjawisku migracji zarobkowej, związanej z wejściem Polski do struktur unijnych. Pozwoliło to Polakom na poszukiwanie legalnego zatrudnienia w Irlandii, Szwecji, Wielkiej Brytanii, Islandii, Norwegii, Hiszpanii, Danii, co w pośredni sposób znalazło swoje odzwierciedlenie w rejestrach urzędów pracy.

Spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w skali województwa odbił się korzystnie na szczeblu poszczególnych powiatów. Ilość bezrobotnych uległa redukcji. W liczbach bezwzględnych spadek ten najbardziej odczuł region gorzowski grodzki. Był on na tyle istotny,

że powiat ten znalazł się na pierwszej pozycji powiatów o najniższej stopie bezrobocia w całym województwie. Trwałość lokalnych różnicowań jest jednak duża, bo pomimo tych przesunięć nadal trzy powiaty o najwyższym wskaźniku bezrobocia są niezmiennie te same: krosnieński (32,6%), nowosolski (30,0%), żagański (29,9%).

W przekroju strukturalnym, obok znacznego obniżenia się bezrobocia wśród młodzieży i długotrwale bezrobotnych zadawalający jest nadal postępujący spadek liczby osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Już czwarty rok z rzędu w sposób wyraźny zarysowało się obniżenie wskaźnika ich udziału w rejestrowanym bezrobociu z 4,6% w roku 2003 do 2,2% w 2006 r. Pozwala to na wyciągnięcie wniosku, iż osobom bezrobotnym z tej kategorii zdecydowanie łatwiej wrócić na aktywny rynek pracy niż pozostałym osobom pozostającym w zatrudnieniu, a także zjawisko to przemawia pośrednio za wyhamowaniem procesów restrukturyzacyjnych w regionie.

Ponadto z ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych tylko 11 907 osób było uprawnionych do pobierania zasiłku, co oznacza że jedynie prawie co szósty bezrobotny w województwie lubuskim otrzymuje zasiłek. Ta tendencja na ograniczenie biernych polityk rynku pracy na rzecz działań aktywizujących jest z pewnością korzystna.

Do negatywnych zjawisk bezrobocia zalicza się problem bezrobotnych kobiet, które stanowią większość zarejestrowanych osób (55,7% udziału). Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych od 2003 r. ulega systematycznemu zwiększeniu. Może to mieć związek z ogólnym spadkiem bezrobocia, co mogłoby świadczyć o utrudnionym starcie zawodowym kobiet i na odwrót - świadczy to o tym, że zatrudnienie w województwie podejmują przede wszystkim mężczyźni.

Niepokojącym zjawiskiem jest również utrzymywanie się tendencji do stabilizacji wysokiego poziomu bezrobotnych zamieszkałych na wsi w stosunku ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Powyższe dane dotyczą jedynie bezrobocia rejestrowanego. Jednak nie znane są rozmiary bezrobocia ukrytego na wsi. Bezrobocie ukryte dotyczy szczególnie osób, które posiadają małe gospodarstwa rolne, w związku z czym statusu bezrobotnego w urzędzie pracy nie otrzymują, a żyją na granicy minimum socjalnego.

Rozważając strukturę bezrobocia ze względu na kryterium wieku, widać wyraźnie, że cechą trwałą jest utrzymywanie się na poziomie powyżej udziału w bezrobociu, osób pomiędzy 18 a 34 rokiem życia. Jest to zjawisko niekorzystne ze względu na fakt, że osoby młode są najbardziej chłonne na wiedzę i nowinki technologiczne, jednak niedostępność pracy może skutkować trwałym brakiem mobilności zawodowej.

Z drugiej strony niepokojącym zjawiskiem jest gwałtowny wzrost udziału osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia z 16,7% 2005 r. do 20,2% 2006 r. Wprawdzie są to osoby,

którym w niedługim czasie przysługiwać będzie prawo do emerytury, ale ich aktualna sytuacja jest o tyle trudna, że ze względu na wiek napotykają na znaczne problemy ze znalezieniem zatrudnienia.

Negatywnym zjawiskiem jest z pewnością wysoki udział bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych. Tym bardziej, że jest to jedna z nielicznych populacji bezrobotnych która znacząco wzrosła w porównaniu z grudniem 2005 r. na tle tendencji ogólnego spadku bezrobocia.

Rozwojowi rynku pracy i poprawie sytuacji osób bezrobotnych z grup szczególnego ryzyka przysłużą się z pewnością w najbliższych latach wdrażane działania ulokowane w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego zwłaszcza w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Efekty takich wdrożeń zaobserwowano w 2006 r. gdzie odnotowano spadek liczebności bezrobocia osób do 25 roku życia oraz długotrwale bezrobotnych, a więc beneficjentów ostatecznych obu działań.

Patrząc na lata ubiegłe, a także mając na względzie dostępność środków finansowych z EFS na okres 2007-2013 można prognozować dalszą poprawę sytuacji na lubuskim rynku pracy. Przemawiają za tym zarówno koniunktura gospodarcza, wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, rosnąca średnia płaca jak również spadki poziomu bezrobocia i wysoka podaż pracy wsparta zatrudnieniem subsydiowanym.

**Tablica 1. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ORAZ STOPA BEZROBOCIA WG POWIATÓW
(stan na 31 XII 2006 r.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba bezrobotnych			Stopa bezrobocia
	ogółem	w tym: osoby poprzednio pracujące	w tym: osoby dotychczas nie pracujące	
województwo	72 816	57 790	15 026	19,3
Podregion gorzowski	24 286	20 039	4 247	16,7
Podregion zielonogórski	48 530	37 751	10 779	20,9
Gorzów Wielkopolski (grodzki)	4 854	4 101	753	9,3
Gorzów Wielkopolski (ziemski)	3 478	2 812	666	16,3
Krosno Odrzańskie	6 185	5 004	1 181	32,6
Międzyrzecz	4 725	3 940	785	21,9
Nowa Sól	8 904	7 214	1 690	30,0
Słubice	3 786	3 020	766	20,8
Strzelce Krajeńskie	5 017	4 085	932	28,0
Sulęcín	2 426	2 081	345	17,7
Świebodzin	3 022	1 964	1 058	13,0
Wschowa	2 499	2 080	419	17,7
Zielona Góra (grodzki)	5 675	3 985	1 690	10,2
Zielona Góra (ziemski)	5 899	4 345	1 554	20,8
Żagań	8 097	6 407	1 690	29,9
Żary	8 249	6 752	1 497	23,6

Tablica 2. WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH (stan na 31 grudnia 2006 r.)

POWIATOWE URZĘDY PRACY	Kobiety	Udział [%]	Zamieszkali na wsi	Udział [%]	Z prawem do zasiłku	Udział [%]	W okresie do 12 mies. od ukończenia nauki	Udział [%]	Ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	Udział [%]
województwo	40 542	55,7	31 644	43,5	11 907	16,4	2 969	4,1	689	0,9
Gorzów Wlkp. (grodzki)	2 616	53,9	0	0,0	747	15,4	296	6,1	124	2,5
Gorzów Wlkp. (ziemski)	2 031	58,4	2 399	69,0	441	12,7	138	4,0	43	1,2
Krosno Odrzańskie	3 431	55,5	3 200	51,7	1 018	16,5	239	3,9	25	0,4
Międzyrzecz	2 751	58,2	3 086	65,3	984	20,8	242	5,1	44	0,9
Nowa Sól	4 717	53,0	3 324	37,3	1 446	16,2	328	3,7	53	0,6
Słubice	1 911	50,5	1 425	37,6	809	21,4	139	3,7	20	0,5
Strzelce Kraj.	2 737	54,6	2 708	54,0	1 001	20,0	178	3,5	55	1,1
Sulęcín	1 147	47,3	1 492	61,5	608	25,1	89	3,7	17	0,7
Świebodzin	1 610	53,3	1 852	61,3	422	14,0	108	3,6	23	0,8
Wschowa	1 401	56,1	1 177	47,1	288	11,5	175	7,0	42	1,7
Zielona Góra (grodzki)	3 273	57,7	0	0,0	748	13,2	184	3,2	90	1,6
Zielona Góra (ziemski)	3 625	61,5	3 881	65,8	682	11,6	237	4,0	64	1,1
Żagań	4 479	55,3	3 447	42,6	1 286	15,9	334	4,1	45	0,6
Żary	4 813	58,3	3 653	44,3	1 427	17,3	282	3,4	44	0,5

Tablica 3. OSOBY BEZROBOTNE W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY
(stan na 31 grudnia 2006 r.)

POWIATOWE URZĘDY PRACY	Do 25 roku życia	Długotrwale bezrobotni	Powyżej 50 roku życia	Bez kwalifikacji zawodowych	Samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko, do 7 roku życia	Niepełnosprawni
województwo	14 133	45 817	14 684	22 042	4 361	2 788
Gorzów Wlkp. (grodzki)	762	2 437	1 408	1 718	317	568
Gorzów Wlkp. (ziemski)	627	2 084	796	1 436	256	187
Krosno Odrz.	1 237	4 220	1 097	1 626	444	88
Międzyrzecz	1 032	2 896	973	1 497	269	132
Nowa Sól	1 734	6 080	1 649	2 227	507	219
Słubice	738	2 273	808	1 218	242	124
Strzelce Kraj.	1 010	3 302	990	2 014	268	158
Sulęcín	471	1 341	511	733	155	66
Świebodzin	583	1 786	643	969	175	139
Wschowa	637	1 423	454	552	126	107
Zielona Góra (grodzki)	772	3 331	1 364	1 489	246	300
Zielona Góra (ziemski)	1 171	3 713	1 146	1 700	347	232
Żagań	1 754	5 474	1 373	2 518	474	182
Żary	1 605	5 457	1 472	2 345	535	286

Tablica 4. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I STAŻU PRACY (stan na 31 grudnia 2006 r.)

Wiek	Liczba bezrobotnych	Udział [%]	Wykształcenie	Liczba bezrobotnych	Udział [%]
24 lata i mniej	14 133	19,4	wyższe	3 329	4,6
25 - 34 lata	19 579	26,9	policealne i średnie zawodowe	15 579	21,4
35 - 44 lata	14 077	19,3	średnie ogólnokształcące	5 329	7,3
45 - 54 lata	20 231	27,8	zasadnicze zawodowe	23 427	32,2
55 lat i więcej	4 796	6,6	gimnazjalne i poniżej	25 152	34,5
OGÓŁEM	72 816	100,0	OGÓŁEM	72 816	100,0

Staż pracy	Liczba bezrobotnych	Udział [%]	Czas pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych	Udział [%]
do 1 roku	9 244	12,7	do 1 miesiąca	6 648	9,1
1 - 5 lat	13 331	18,3	1 - 3 miesięcy	12 594	17,3
5 - 10 lat	10 109	13,9	3 - 6 miesięcy	11 006	15,1
10 - 20 lat	13 551	18,6	6 - 12 miesięcy	11 735	16,1
20 - 30 lat	9 995	13,7	12-24 miesięcy	10 729	14,7
30 lat i więcej	1 560	2,1	powyżej 24 miesięcy	20 104	27,6
bez stażu	15 026	20,6			
OGÓŁEM	72 816	100,0	OGÓŁEM	72 816	100,0

Tablica 5. PODJĘCIA PRACY I ZGŁOSZONE OFERTY PRACY (w 2006 r.)

POWIATOWE URZĘDY PRACY	Podjęcia pracy		Oferty pracy	
	ogółem	w tym pracy subsydiowanej	ogółem	w tym pracy subsydiowanej
województwo	55 181	7 102	50 516	23 222
Gorzów Wlkp. (grodzki)	4 966	422	4 288	1 459
Gorzów Wlkp. (ziemski)	2 873	402	1 978	681
Krosno Odrzańskie	3 772	468	2 865	947
Międzyrzecz	3 915	172	2 072	635
Nowa Sól	5 719	554	3 218	1 400
Słubice	2 432	297	1 682	1 043
Strzelce Kraj.	4 400	439	2 470	895
Sulęcín	2 336	406	1 583	892
Świebódzin	2 570	426	2 701	1 775
Wschowa	1 996	180	857	335
Zielona Góra (grodzki)	4 364	586	4 482	1 400
Zielona Góra (ziemski)	4 125	394	2 622	1 089
Żagań	5 589	1 367	3 727	2 302
Żary	6 124	989	15 971	8 369

Tablica 6. WYBRANE AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

POWIATOWE URZĘDY PRACY	Osoby zaktzywizowane* w 2006 r. w ramach:							
	prac interwencyj nych	robót publicznych	podjęcia działalności gospodarczej	szkoleń	staży	refundacji kosztów zatrudnienia	przygotowania zawod. w miejscu pracy	prac społecznie użytecznych
województwo	3 262	1 330	1 174	4 157	5 352	979	2 397	13 487
Gorzów Wielkopolski	479	13	144	312	830	144	492	232
Krosno Odrzańskie	44	244	74	505	470	106	161	74
Międzyrzecz	29	43	90	556	296	10	254	218
Nowa Sól	195	154	137	438	453	42	306	223
Słubice	98	76	35	292	342	87	124	41
Strzelce Kraj.	244	83	85	324	273	27	175	69
Sulęcín	195	69	67	197	378	75	137	27
Świebódzin	138	8	46	243	298	80	13	909
Wschowa	47	6	88	219	130	39	24	88
Zielona Góra	487	364	67	432	869	59	232	445
Żagań	784	254	113	337	262	122	167	613
Żary	522	16	228	302	751	188	312	10 548

* Osoby zaktzywizowane na podstawie danych pochodzących ze sprawozdania MPiPS-01